CRIMA DIN STR LABIRINT

de Ionel Țăranu

O după amiază călduroasă de Iunie.

Rarii trecători se strecoară grăbiți prin umbra îngustă asternută de-alungul caselor. La colțuri de străzi, vardiștii — victime ale serviciului — par înfipți pe vecinicie în smoala topită a asfaltului...

La Capșa, lume puțină. La masa din fund, conu Petrache Ciorăneanu soarbe alene din mazagran, aruncând o privire distrată asupra gazetelor, în timp ce Iancovescu dă o șuetă teribilă. Kanner, retras într'un colț, compune un cuplet pentru revista viitoare, iar Sandu Bertea, redactor la „Dimineața", își scrie ultimul reportaj.

Curioasă figură și acest Sandu Bertea. Tipul omului nestatornic. A făcut de toate în viață: a fost ofițer activ; a demisionat din armată pentru a pleca cu... trupa lui Tănase în turneu; după un an a început să joace teatru pe una din scenele din Capitală. O moștenire căzută la timp i-a dat apoi gustul de a călători și iată-l la Berlin studiind cu Reinhardt direcția de scenă. Se întoarce în țară pentru a deschide un... restaurant. Și când ultimii gologani din moștenire sunt păpați de numeroșii prieteni cari mâncau „în cont" la restaurantul lui, Bertea se apucă de gazetărie.

A intrat la „Dimineața", ca reporter politic. Din primele zile are conflicte — din cauza caracterului său năbădăios — cu ministrul de interne, cu președintele Camerei și cu secretarul general al președinției consiliului. Dudu Vlahidi, un om de altfel delicios.

Câteva luni mai târziu, cu ocazia unei manifestațiuni politice, un proces-verbal de ultraj i-aduce patru săptămâni de închisoare, de unde iese cu gradul de „victimă politică". Grație acestui lucru, care-i conferă o mică popularitate, Bertea intră în consiliul comunal unde se distinge printr'o veșnică acțiune de independență față de orice tendință de „mameluciza-re".

Rubicond, fără haină, fără cravată și cu gulerul răsfrânt; cu părul vâlvoi în cap, Bertea mănâncă cu poftă o înghețată, răspunzând în acelaș timp lui Iancovescu care preconizează un guvern Argetoianu...

Dar șueta se'ntrerupe brusc:

— „Dimineațaaaa! ediție specială! și sute de țigănuși dau un iureș nebun din strada Const. Mille în sus spre centru:

— „Specialaaa!... Dimineața spe cialaaa!...

La Capșa nițică senzație:

— „Să știți că a căzut guvernul Iorga!

— „Ași! Ce să cadă! Altceva trebuie să fie; o fi demisionat președintele Republicei franceze!

O țigăncușe, ciupită de vărsat dar cu dinții albi ca niște boabe de mărgăritar, intră în cafenea:

— „Speciala. Dimineața specială. Crima din strada Labirint.

Iancovescu privește peste foaia cumpărată de Kanner și șoptește printre dinți:

— „Crima din strada Labirint... Bun titlu pentru o comedie jucată în regia lui Victor Ion Popa...

CRIMA DIN STRADA LABIRINT

MISTERIOASA DISPARIȚIE A PETROLISTULUI VLADIMIR BORZEN...

BORȘEN A FOST OARE UCIS?

Sandu Bertea sorbi titlurile dintr'o singură aruncătură de ochi, o sbughi pe ușe afară, sări în primul taxi liber:

— „In strada Labirint 46 bis. Și repede.

Lumea adunată la locul crimei

Palatul de Justiție din București

CASA CRIMEI

La numărul 46 bis, pe strada Labirint, se'nalță o clădire modernă, cu patru etaje, construită abea anul trecut. Apartamentul de la etajul II e închiriat de d-na Debora Funkel, văduvă de răsboi, o femeie în vârstă și simpatică, care la rândul ei — subînchiriază patru din cele șase camere ale apartamentului.

Când Sandu Bertea sosi în fața imobilului, un cordon de jandarmi ținea lumea la distanță. În timp ce Bermann, reporterul fotografic al „Realității Ilustrate" fotografia fațada casei și mulțimea adunată ca la urs.

Sandu arătă cartea de ziarist; cordonul se deschise atâta doar ca el să poată să se strecoare și apoi urcă grăbit spre etajul unde se petrecuse crima. La ușa apartamentului, un comisar dela Siguranța Capitalei străjuia pentru a împedica intrarea celor cari ar fi putut scăpa totuși prin cordonul din stradă. Bertea îl bătu amical pe umăr și intră în apartament.

In dormitorul d-nei Funkel, autoritățile luau primele interogatorii. Bertea salută, înclinând ușor capul, pe colonelul Gabriel Marinescu care șoptea ceva la urechea judecătorului de instrucție Papadopol, în timp ce Stan Vrânceanu, destoinicul comisar dela siguranța Capitalei, cerea d-nei Funkel lămuriri asupra celorlalți locatari ai apartamentului. Retrași pe o canapea, Codin Ștefănescu — primul procuror de Ilfov — vorbește în șoapte cu Bianu, subdirectorul general al siguranței generale a statului.

Bertea își roti o privire cercetătoare, ieși din dormitor, se strecură pe coridorul cam întunecos și, prin instinct, ajunse la ușa odăii locuită de Borzen. Un comisar îi oprește

— „Nu se poate, d-le Bertea. Intrarea oprită.

— „Dece?

— „Serviciul de identificare nu și-a terminat încă operațiile.

— „Lasă-mă să văd cel puțin, din ușe, cadavrul.

— „Ce cadavru?

— „Cadavrul victimei.

— „Păi cadavrul a dispărut.

— „Ce?

— „Nu mai e nici un cadavru. Asasinii l'au furat.

ILEANA ȘUGĂ POVESTEȘTE...

Sandu Bertea intră în bucătărie.

Tremurând încă de frică, servitoarea Ileana Șugă, fată de vr'o 17 ani, stă chircită pe un scaun, cu capul prăvălit pe masă.

Bertea se apropie de ea, îi pune mâna ușurel pe braț și apoi, cu glas dulce, o întreabă:

— „Cum s'au petrecut lucrurile, fetițo?

Ileana tresări, ridică capul spre Bertea, apoi — liniștită de privirea mângâietoare a reporterului — începu să vorbească:

— „Păi să vedeți... Conașu Vladimir s'a întors Sâmbătă seară ca de obicei acas'pe la miezu nopții. L'am auzit intrând în casă și pornă în odaia dumnealui. Duminică dimineață am așteptat până la prânz aproape și văzând că nu se scoală, m'am dus ș'am bătut de vr'o două ori în ușe, dar n'a răspuns. M'am dus atunci la conița și i-am spus că conașul Vladimir doarme încă și că ce să fac? Conița mi-a spus că să fac celelalte odăi și că pe el să-l las să doarmă încă, că-i Duminică și că n'are treabă în oraș, c'o fi obosit.

— „Pe urmă?

D. Col. Gabriel Marinescu

— „Pe urmă am isprăvit de deretecat peste tot, am mâncat și-am plecat apoi la o tușe a mea care stă în obor. Am cerut voie coniții să dorm peste noapte la dumneaei, că stă departe și să vin azi dimineață acasă s'am plecat.

— „Când te-ai întors?

— „Azi dimineață. Am făcut mai întâi odaia lu domnu maior care stă în față, unde-i balconul și p'ormă m'am dus la odaia lu domnu Vladimir care pleacă d'obicei la 9. Am bătut la ușe, dar nu mi-a răspuns nimeni. Am cercat ușea, dar era încuiată. M'am dus atunci și i-am spus coniții și conița s'a speriat și-a spus că, care va să zică de Sâmbătă seară domnu Vladimir n'a mai eșit din odaie și că ce s'o fi'ntâmplat. A venit și a bătut și dumneaei în ușe și p'ormă s'a dus la domnu avocat care stă la odaia din colț și domnu avocat a spus că cel mai bun lucru este să mă duc eu la secție și să spun lu domnu comisar să vină aici. M'am dus și-am venit cu domnu comisar și cu alți domni și au deschis ușa cu un cârlig, pentru că nu era cheia în ușe, și au intrat înăuntru la domnu Vladimir, pe care l'au găsit mort, dar care nu mai era acolo.

— „Cum nu mai era acolo?

— „Păi nu știu. Dar așa au spus domnii ăia lu domnu avocat, care stătea în ușe, că domnu Vladimir a fost omorît, dar că trupul lui a dispărut...

IN ODAIA CRIMEI

Ușa scârțâi ușor. Bertea întoarse capul. Comisarul dela intrare îi făcu semn:

— „D-le Sandu. Puteți veni acum. S'au luat toate amprentele.

Bertea strecură doi poli în mâna Ileanii și păși după comisar în spre odaia lui Vladimir Borzen.

— „Au lăsat așa cum au găsit. Vă rog să nu deranjați nimic. Priviți din prag.

Bertea își aruncă pălăria pe ceafă, își vârî mâinile între curea și betelia pantalonilor — un gest care-i este foarte familiar — și începu să-și rotească privirea prin încăpere.

O odaie dreptunghiulară, cam 4 pe 6 metri. O ușă cu două canaturi. In stânga ușii o canapea pentru două persoane, așezată'n colț. In dreapta ușii, un lavabou înfipt în perete, cu două robinete pentru apă caldă și rece; deasupra o etajeră de sticlă și o oglindă prinsă în perete. In fund, o fereastră. In dreapta ferestrei, în colțul camerei, un divan-pat destul de larg și un fel de taburet pentru lampa electrică. Intre divan și lavoar, de-a lungul peretelui, un dulap foarte lat. In stânga ferestrei în colț, o etajeră de lemn cu vreo treizeci de volume rusești și românești. Apoi, pe laturea stângă a camerei, cam în fața dulapului, o măsuță-biurou și două scaune. Pe jos parchet și peste parchet întins un covor mare și gros.

Dela prima aruncătură de ochi se vedea că ceva anormal se petrecuse în încăpere. Aveai impresia că o luptă teribilă avusese loc între doi indivizi de forțe aproape egale... Măsuța era răsturnată și'n jurul ei zăceau pe jos o scrumieră, un tampon, o ramă de metal alb cu o fotografie de femeie; apoi creioane, tocuri, o călimară de alabastru... toate stropite de cerneala din călimara răsturnată.

Etajera din colțul stâng al odăii stătea și ea răsturnată pe o coastă, cu cărțile împrăștiate pe jos, câteva din ele călcate chiar în picioare, probabil în cursul luptei care avusese loc.

Ușile dela dulap erau deschise amândouă, iar interiorul lui răvășit de cineva care a căutat în grabă un lucru oarecare, un lucru bănuit a fi ascuns printre rufe sau prin buzunarele hainelor din dulap.

Ce-ți dădea însă în chip mai puternic atmosfera unui câmp de crâncenă luptă era divanul-pat. Intr'adevăr, patul era desfăcut — victima fiind, mai mult decât probabil, deja culcată în momentul când asasinul s'a introdus în odaie — dar cearșaful smuls de pe saltea împreună cu perna, zăcea la picioarele divanului... Pledul, care ținea loc de plapumă, luase și el aceiași traectorie, în timp ce taburetul era răsturnat, iar lampa — o lampă electrică de masă — deși trântită și ea pe jos, mai ardea încă. Lângă lampă, pe covor, volumul „Mi-e foame" al lui G. Fink și o pereche de papuci.

Bertea, inventariind odaia în câteva secunde, făcu — instinctiv — o primă deducție imaginându-și astfel scena:

Vladimir Borzen era culcat în pat, lampa mare era stinsă, citea la lumina lămpii de pe taburet. Asasinul a intrat — cum? pe unde? în ce fel?... urmează a se stabili ulterior — s'a repezit asupra lui Borzen, l-a tras jos din pat, în timp ce acesta, deși strâns puternic de gât și neputând măcar da un țipăt, se opunea încă din răsputeri. (Dovadă este starea în care se găsește așternutul și faptul că cearșaful a fost tras împreună cu victima). O luptă teribilă s'a încins între cei doi bărbați, luptă în timpul căreia mobilele au fost date peste cap. Borzen în cele din urmă a fost învins. Asasinul a căutat apoi ceva, repede, prin dulap și în urmă a dispărut luând și pe Borzen cu el.

Bertea vru să se retragă, când, lângă lavoar, zări pe jos niște pete negricioase de sânge închegat și un pumnal, plin și el de sânge...

Sandu își desăvârși imaginea luptei: asasinul, mai viguros, l-a trântit în cele din urmă pe Vladimir la pământ și l-a ucis cu câteva lovituri de pumnal. S'a spălat apoi de sânge la lavoar și a fugit din casă, luând cu el și cadavrul lui Vladimir.

Bertea coborî apoi în curte căutând eventualele urme ale criminalului, pe pământul moale.

MISTERUL LUI „C. 7."

In odaia de alături, închiriată unui deputat care lipsește din țară de vr'o trei săptămâni, era strâns întreg statul-major al autorităților judiciare și polițienești.

Bertea se strecură înăuntru și, ascultând discuțiile, constată că și autoritățile au ajuns, prin deducție, la aceiași concluzie ca și el.

Pe o măsuță câteva „corpuri-delicte" sunt strânse din odaia crimei. Intre altele o scrisoare scrisă în rusește și adresată lui Borzen, care era basarabean de origină.

Un interpret din serviciul siguranței, chemat imediat, isprăvește tocmai de tradus scrisoarea, transcriind-o pe o coală albă, ministerială.

Sandu Bertea eși în grădina din dosul casei, pentru a căuta eventualele urme ale asasinului. Gazetarul se târa pe jos...

— „Gata traducerea, Alexandre?
— „Gata, dom'le procuror. Şi interpretul îi înmână traducerea.
— „Un moment, vă rog, tăcere — făcu procurorul general — să citim scrisoarea.
Se făcu tăcere. Bertea, cu creionul şi carnetul în mână, se făcuse mic într'un colţ, gata să ia note.
Procurorul începu:
„Vladimire, inutil te ascunzi, inutil te sbaţi ca să scapi din ghiarele morţii. „C. 7." ştie să pedepsească, şi cea mai uşoară pedeapsă pentru tine, e moartea. Orice-ai face, peste puţine zile cadavrul tău va fi aruncat haitelor de câini de pe malul Nistrului, în acelaş loc unde Vladimir Borzen a trădat cauza noastră".
— „Am înţeles — spuse şeful siguranţei — crimă din răzbunare. Poate chiar cu caracter politic.
— „Să ne uităm şi prin astea..." şi procurorul arată câteva scrisori şi hârtii ridicate din camera mortului.
— „Scrisori fără importanţă. Reclame... anunţuri comerciale... aha! uite o petiţie care vă este adresată, domnule procuror general" şi judecătorul de instrucţie îi întinse o hârtie.
Procurorul începu s'o citească cu glas tare:

Domnule Procuror general,

„Subsemnatul Vladimir Borzen, cetăţean român, în vârstă de 48 ani domiciliat în str. Labirint 46 bis, de profesie rentier, socotindu-mi viaţa ameninţată prin primirea unor numeroase scrisori de ameninţare din Basarabia, de unde sunt originar, vă rog să binevoiţi a-mi îngădui să port un revolver asupra mea.
„Vă prezint şi ultima scrisoare de ameninţare primită."
Cu deosebită stimă
Vladimir Borzen

— „Tocmai se pregătise omul să-mi ceară permisiunea de a purta armă. Probabil că avea intenţia să-mi prezinte chiar astăzi petiţia, împreună cu scrisoarea citită adineauri.
— „Prin urmare, domnilor, chestiunea e simplă: Borzen a fost omorît furându-i-se apoi cadavrul, de către unul sau mai mulţi indivizi, afiliaţi unei asociaţiuni misterioase despre care nu ştim altceva până acum decât că se intitulează „C. 7." şi că lucrează undeva prin Basarabia.
— „Ce scopuri urmăreşte această asociaţie? Să fie o asociaţie politico-iredentistă? comunistă? sau de tâlhărie ordinară? Iată ce ne rămâne de aflat.
„Rog în orice caz pe domnii de la siguranţa generală să vorbească prin aparatul Hugues cu inspectoratul din Chişinău cerându-i să facă imediat cercetări în această direcţie şi să dea orice amănunte, oricât ar părea ele de neînsemnate.
„Eu voi vorbi cu Eracle Nicoleanu personal ca să dea dispoziţii jandarmilor din Basarabia să cerceteze în fiecare comună eventuala sosire a unor indivizi cu un colet de mărimea unui om.
„Deasemeni voi telefona la comandamentul grănicerilor, rugând să se ordone dublarea patrulelor dealungul Nistrului, tot în acest scop".
Procurorul general luă apoi o fotografie de pe masă:
— „Asta-i fotografia lui Borzen, nu?
— „Da, domnule procuror general.
— „Frumos bărbat.
Şi procurorul general privi îndelung pe bărbatul chipeş din ramă: barbă brună, puţin căruntă, tăiată cu îngrijire, mustaţă tunsă englezeşte, buze senzuale, nas puţin coroiat... o! foarte puţin.... Sprincene stufoase şi îmbinate... păr mare, aproape pletos, şi dat peste frunte. Un neg pe obrazul stâng strica puţintel armonia figurii. O lavalieră neagră făcea trăsătura de unire între chipul energic şi îngrijit al lui Borzen şi îmbrăcămintea lui: haină tăiată cu gust dintr'o ştofă englezească, cu careuri...

In cele din urmă Sandu lăsă circulara din mână şi — trăznit subit de o idee — ieşi ca un nebun din birou, se repezi pe scară în jos sărind câte 2—3 trepte deodată şi se urcă în „Nashul" gazetei.
— „Mitică, mână repede în Labirint".
Ajuns la casa crimei, Sandu nici n'aşteptă să oprească bine maşina, sări din ea, urcă, cu o agilitate surprinzătoare faţă de corpolenţa lui, cele două etaje şi sună la

Bertea scobori scările, urmărit dela rampă de privirile servitoarei

Subdirectorul siguranţei se adresă cuiva:
— „Nicule, ia fotografia şi trap cu ea la atelier. Douăzeci şi cinci de bucăţi pentru ziare, siguranţă şi Parchet. Şi un clişeu pentru cinci mii afişe circulări. Textul ţi-l dau eu peste o jumătate de ceas. Te-ai întors ?
Nicu o sbughi pe uşă spre atelierul zinco-fotografic al siguranţei... Reprezentanţii autorităţilor se despărţiră şi-şi dădură rendezvous la ora 19 la siguranţă, unde urma să se centralizeze toate ştirile ce vor fi primite în cursul după mesei.

MIŢI-MIŢIŞOR

In biroul lui dela „Dimineaţa", Sandu Bertea citeşte pentru a zecea oară afişul-circulară al Siguranţei:

CINE CUNOAŞTE

sau ştie ceva despre domnul Vladimir Borzen, despre familia lui, sau orice alte amănunte, este rugat să se prezinte imediat domnului Eugen Bianu, subdirectorul general al Siguranţei Statului, Bulevardul Pache No. 94, garantându-i-se cea mai mare discreţie.

apartamentul doamnei Débora Funkel.
Ii deschise, după o scurtă aşteptare, Ileana, cu ochii încă roşii de spaimă şi de plâns.
— „Bună ziua, Ileano.
— „Sărut mâna, dom'le comisar" răspunse Ileana crezând că Sandu-i tot un poliţist.
— „Ascultă, Ileano, cine e cucoana aia frumoasă care e în fotografia din odaia d-lui Vladimir?
— „E duduia Miţi.
— „Miţi şi mai cum?
— „Cum, şi mai cum?
— „Cum îi mai spune?
— „Miţi-Miţişor. Aşa-i spunea răposatul domnu Vladimir.
— „Unde stă?
— „In str. Povernei 83. Am fost de mai multe ori cu scrisori la dumneaei, pentrucă să vedeţi...
...dar Sandu nu mai stătu să vadă nimic. Cobori în goană scările şi sări în maşină:
— „Mitică, fuga în str. Povernei 83.

APARTAMENTUL DIN STRADA POVERNEI

De 24 de ore Sandu Bertea aproape că nu mai închisese ochii. La început chestiunea i s'a părut aproape limpezită şi s'a unit în concluzii cu autorităţile... Dar apoi, încetul cu încetul, povestea cu teroriştii basarabeni şi cu furatul cadavrului, începu să-i pară cam suspectă. Şi mai suspect i se părea faptul că deşi trecuseră 24 de ore dela aflarea crimei, şi cu toate investigaţiunile făcute atât prin presă cât şi prin circulările siguranţei, nimeni nu se prezentase încă spre a da relaţiuni.
Işi aduse aminte de fotografia de femeie zărită în odaia victimei şi-şi spuse că nu poate fi decât sau o rudă sau o prietenă. Intr'o doară veni să întrebe pe servitoare şi iată că norocul îl ajută: dintr'o dată căpătă două elemente noui: numele de botez şi adresa unei persoane cu care defunctul era în relaţii...
— „Am ajuns, dom'le Bertea".
Şoferul îl trezi. Bertea examină imobilul: o casă cu trei etaje construită recent, bine întreţinută.
Cobori din maşină, intră în casă şi începu să urce scara, citind cărţile de vizită înfipte cu pineze în uşe:
„G. Popescu-avocat".
„Maior Sandulian".
„D-na şi d-l I. Goldenberg".
„Dr. C. Cerchez-Boli de copii".
„Marie Wasiliew".
„V. Rădulescu".
Singura Marie din toată casa era d-na Wasiliev, uşa din stânga, etajul III. După toate probabilităţile ea este Miţi-Miţişor. Şi unde pui c'o mai chiamă şi Wasiliev.
Bertea sună la uşă şi aşteptă. Auzi în apartament niţică mişcare şi apoi... tăcere. Sună a doua oară. In sfârşit uşa se întredeschise, atât cât îi da drumul un lanţ de siguranţă şi în deschizătura ei apăru, o! nu mai era nici o îndoială, Miţi-Miţişor.
Cu un uşor accent basarabean Miţi — hai să-i spunem aşa deacum înainte, — îl întrebă:
— „Dv. ce poftiţi?
— „Comisar special de siguranţă", răspunse imperturbabil Bertea, flutrând îndemânatec cartea de intrare, ca ziarist, la Cameră.
„In numele legii, deschideţi.
Şi apoi, aplecându-se peste rampa scării şi adresându-se cel puţin

(Continuare în pag. 28)

ASEW, TRADATORUL

ROMAN DE FRANZ LARWIN

Asew, un tânăr student din Rostow-Don, după ce delapidează o sumă de bani, pleacă în Germania la studii. Acolo își ia diploma de inginer, pătrunde în cercurile revoluționarilor ruși, pe cari îi trădează, devenind unul din cei mai abili spioni ai poliției ruse.

IX

Prima prevenire

Incepu un timp foarte greu. Nu numai pentru social-revoluționari, ci și pentru Asew, care începu să-și dea seama că partidul e spionat. El nu mai era sigur de acțiunile sale, se simția amenințat de lucruri pe care nu le vedea și care totuș simția că erau destul de apăsătoare. Când stătea seara la biroul său, plănuind lucruri noi și făcând liste și proecte pentru diferitele partide, era vecinic urmărit de umbrele celor pe cari i-a trădat și cari acum se chinuiau sau se prăpădiseră în temnițele Siberiei. El era sigur că viața sa nu va sfârși bine. Frica lui ce creștea din zi în zi, era îndreptățită; el însă nu știa cum să se păzească și apucă direcția greșită, în care-și putea găsi dușmani

Asew nu trebuia să-i caute printre tovarășii săi; nu de ei trebuia să se teamă. Nici un tovarăș nu bănuia că dânsul ar putea fi și în serviciul poliției secrete. Primejdia venia dela tovarășii săi polițiști, cari nu erau tot atât de bine plătiți ca el.

Intr'una din zile, un tovarăș al organizației de luptă petersburgheze, primi o scrisoare anonimă. Inainte ca Raschkowski — astfel se numia tovarășul — să deschidă scrisoarea, aducătoarea ei dispăruse. In scrisoare i se comunica, că un anume T. fost deportat în Siberia și un anume „Asiew", ar fi angajați ai poliției secrete.

Când i se arătă lui Asew această scrisoare, el păli. Raschkowski povestia mai târziu că Asew s'ar fi bâlbâit de emoție:

„T. — nu e altul decât Tatarow. Celălalt sunt eu".

Asew plecă spre Moscova și comise poate prima greșeală în viața lui de revoluționar. Dânsul se spovedi unui tovarăș și cu lacrimi în ochi îi spuse, că nu-i rămânea ceva mai bun de făcut, decât să-și sfarme craniul. Acesta îl asigură că nici unul din tovarăși nu crede cele susținute în scrisoarea și că poliția ar fi făcut-o înadins, ca să scadă valoarea șefului unei asemenea organizații.

In cele din urmă Sawinkow reuși să-l întărească într'atât pe „grosul" — astfel era numit Asew în partid —, încât îl convinse că poate să plece nestingherit de nimeni în Italia, ca să-și mai revină și să-și întremeze nervii, atât de încercați în ultima vreme.

Asew avea acum o situație foarte proastă: nu s'ar fi putut spune că tovarășii îl bănuiau, totuș nu-i mai acordau increderea dinainte. Fiecare din tovarăși îl bănuia cât de puțin pe Asew; însă înainte de a se primi scrisorea anonimă, fiecare din ei căutau să-și scoată această presupunere din cap, sub motiv că frica de poliție îi fac să se gândească în fel și chip. Acum vedeau că presupunerile lor erau întemeiate. Ei își dădură seama că descoperirea depozitului de explozibile și mai ales venirea pe neașteptate la consfătuirea din Nijni-Novgorod, nu puteau să nu fie urmarea unui denunț.

Nimănui însă nu-i trecu prin cap să-l bănuiască pe Asew. Toate bănuielile căzură asupra lui Tatarow. Când îl luară pe acesta la interogator el spuse tot ce știa despre Asew și aceasta nu făcu altceva decât să-i adune toată ura tovarășilor. Tot ce susținuse el era luat drept minciună.

Inaintea tribunalului social-revoluționar, Tatarow se apără în felul următor: Ca să sfarme bănuelile ce apăsau asupra lui și ca să-și salveze onoarea de revoluționar, a apucat drumul cel mai drept. Sora lui era căsătorită cu un comisar. Acesta i-ar fi promis să-i spună dacă în partidul revoluționar s'ar găsi și vreo câțiva agenți secreți. Cumnatul său ar fi întreprins aceste cercetări prin Ratajew, reprezentantul lui Raschkowski, și acesta ar fi raportat că există un polițist printre ei și că acesta ar fi Asew.

Nici unui tovarăș nu-i trecea prin gând să cerceteze dacă această afacere era într'adevăr așa, precum susținea Tatarow. Erau convinși cu toții că această poveste era cea mai sfruntată minciună spusă vreodată de cineva. De necrezut era deacum faptul că un agent secret ar fi destăinuit secretele sale unui revoluționar, chiar dacă acesta ar fi fost cumnatul său. Tatarow căzuse în disgrația tuturor, din pricină că încercase să vorbească de rău pe șeful lor. Toți susțineau că Tatarow s'a trădat singur, atunci când căuta să-și învinuiască șeful.

* * *

Asew sta liniștit în Italia și se odihnia, domolindu-și nervii.

Când se înapoie în primăvara anului 1906, era iar atât de sigur de situația sa de șef al revoluționarilor încât în scurtă vreme Tatarow fu uitat.

Inainte de a pleca în Italia, Asew denunțase toate acțiunile mișcării revoluționare, așa încât poliția le cunoștea orice mișcare. Dânsul a desvăluit poliției și laboratorul secret unde Dora Brillant prepara bombele și prin aceasta și pe Dora, cu care dânsul lucrase, ca bun prieten, sub acelaș acoperiș.

In acest timp poliția înnăbușia și cea mai mică mișcare a revoluționarilor, așa încât Asew nu se mai încumeta să ascundă nimic din activitatea tovarășilor săi. El nu mai era acum omul care să impună superiorilor săi polițiști personalitatea sa. Tot ce se plănuia contra ministrului Dunnowo, contra amiralului Dubassow, contra ministrului de răsboi Rödiger, contra marelui duce Nicolae Nicolaevici, era adus la cunoștința poliției secrete.

Mișcările revoluționare din Petersburg și Sweaburg mai văzură strălucirea carierii lui Asew. După îndrumările lui, revoluționarii fură conduși cu totul în altă direcție, așa încât în loc să se întâlnească cu ceilalți tovarăși, veniră față în față cu trupele țariste și fură completamente nimiciți. Urma-

Din București la Hollywood, pretutindeni se citește excelenta publicație „M A G A Z I N U L"

rea acestui denunț, au fost sute de execuții.

Două fete tinere propuseră lui Asew să arunce în aer ministerul de războl. Acesta le denunță pe amândouă poliției și în scurtă vreme, ele fură arestate la Petersburg și condamnate la moarte.

Inainte el se păzia să asiste la ședințele revoluționarilor și stătea întotdeauna departe de locurile unde se comiteau atentatele. Se retrăgea mai ales în străinătate — pentru mai multă siguranță — și de acolo trimitea telegrame poliției secrete. In urma scrisorii anonime însă, dânsul voia să demonstreze tovarășilor săi, că nu se ferește de nimic și nu numai că lua parte la toate ședințele lor, dar în timpul atentatului al nouălea, asupra amiralului Dubassow el se afla în imediata apropiere a locului dramei, într'o cofetărie. După explozia bombei care nu-l nimerise pe amiral, ci pe aghiotantul său, contele Konownizyn, poliția operă numeroase arestări prin împrejurimi.

Printre ei fu și Asew. El însă nu rămase multă vreme la poliție. După ce ceru să vorbească cu Raschkowski, șeful fu liberat imediat. Această arestare ar fi putut să aibă urmări grave pentru el. Dar spre marele său noroc și această aventură se termină cu bine. Revoluționarii îl crezură, când el le povesti că trebuise să se legitimeze cu hârtii false.

Cu toate că nu trecuse multă vreme dela întoarcerea sa din Italia, nervii săi se sdruncinară grozav. El simția că-l apasă o primejdie atât din partea revoluționarilor, cât și din partea poliției. Asew credea că arestarea în urma atentatului nereușit contra lui Dubassow, ar fi fost numai o prevenire din partea generalului Gerassimow, care voia să-i arate consecințele unei purtări necorecte față de poliție. El avea acum mâinile legate și nu-i mai era permis să activeze fățiș în mișcarea revoluționară. In toamna anului 1906, Asew scrie o scrisoare de adio organizației de luptă și pleacă în străinătate.

In timpul ce urmă plecării lui Asew, organizațiile de luptă se desfăcură în mai multe companii, așa că lui Asew îi era imposibil să le urmărească. Toată activitatea lui se reducea acum la indicarea locurilor precise unde se aflau revoluționarii căutați de poliție și cu trimiterea materialului necesar, atunci când aceștia erau arestați.

X

UN TOVARAȘ DEȘTEAPTA BANUIELI

Sfârșitul anului 1906 e petrecut de Asew în străinătate. Pentru moment dânsul pierduse dispoziția de a conlucra cu revoluționarii. Asew simția că a trecut de multă vreme strălucirea lui. Işi dădea seama că nici poliția nu mai avea mare încredere în el. Urmarea acestor presimțiri fu o tăere completă a poftei de lucru, pe ambele câmpuri, pe care dânsul își închipuise că putea să alerge. Chiar el își pierduse încrederea în sine. Era acum depărtat de revoluționari și cu sufletul, căci nu se mai amesteca în trebile mișcării și nu află despre activitatea lor, decât printr'un al treilea. Totuș — spre marele lui noroc — mai avea știri destul de senzaționale pentru poliție. După fiecare călătorie a sa în Rusia, urmau noui arestări.

In acest timp veni la Geneva plângerea, că organizația condusă de Karl Trauberg, ar refuza să înfăptuiască atentatul plănuit contra consiliului de miniștri. Asew se afla întâmplător la Geneva. Cum auzi de aceasta porni cu primul tren spre Rusia. Din pricina stării sale de nervi anormale. Asew nu mai avu răbdarea necesară să procedeze ca în trecut și desvălui poliției tot planul atentatului, ce urma să aibe loc în curând.

In ziua de 22 Decembrie 1906 au fost arestați zece tovarăși din organizația condusă de Trauberg. Consiliul de războl îi condamnă pe doi la moarte iar ceilalți opt fură deportați în Siberia. Ii învinuise pe toți de plănuire de atentate contra oamenilor cu vază; o acuzație concretă însă nu exista. Totuș revoluționarii au fost condamnați. Nici Asew însă nu se simția prea bine; avea senzația că toată această afacere putea să-i strice.

Intr'o stare de nesiguranță crescândă, Asew încearcă să-și exercite puterea asupra revoluționarilor. Influența sa se clatină, isvorul său de bani e pe terminate. Trecuseră de a cum doi ani dela faptele sale de vitejie și acum trebuia să inspire din nou putere de muncă tovarășilor și să le-o insufle astfel, încât aceștia să capete din nou încrederea în el și să vadă că numai dânsul, Ewno Asew, era în stare să-i conducă.

El propune asasinarea țarului. La pregătirile atentatului contra țarului, ia parte și Gerschuni. Prietenul de mai înainte, tovarășul, conducătorul tuturor organizațiilor de luptă, prietenul pe care Asew îl trădase și-l vânduse poliției, ajunsese la Geneva, după o evadare aventuroasă din Siberia. Incepând din Mai 1907, Gerschuni ja parte activă la mișcarea social-revoluționară, desfășurată la Geneva.

Tot la Geneva se face planul pentru atentatul contra țarului. Acesta urma să fie asasinat pe bordul yachtului său. Doi marinari de ai săi promiseră să înfăptuiască atentatul care însă din nenorocire, nu se putu îndeplini. Slăbiciunea șefului și nereușita nenumăratelor atentate plănuite, îi descurajă atât pe revoluționari, încât renunțară la executarea acestui asasinat. Când în ultimul moment cei doi marinari spuseră că nu-și pot ținea promisiunea, tovarășii renunțară să mai caute alți doi, cari să îndeplinească monstruoasa faptă.

De multă vreme teroriștii nu se mai luau după planurile comitetului central. Ei singuri aranjau atentatele, mișcările și cu toate că acestea se făceau în cel mai strict secret, totuși poliția nu întârzia să-i prindă. Acei cari nu credeau că printre ei se aflau agenți ai poliției, aveau certitudinea că o stea prevestitoare de rele plutește asupra lor. Pentru anul 1908 posibilitățile de lucru erau foarte slabe. Asew își sfătuia tovarășii să nu se mai ocupe de altceva, decât de propagandă făcută la conferințe și prin circulări scrise.

Clarificarea lucrurilor — acesta era lucrul de care Asew se temea cel mai mult. Cât era de apropiată, nici singur Asew nu știa. El își continua activitatea și se mai credea prieten cu poliția. Asew avea legături strânse de amiciție cu șeful polițiștilor, Raschkowski și șeful poliției secrete din Petersburg, numită „Ochrana", un anume general Gerassimow. Ei se întâlniau de obiceiu la un pahar de liqueur și discutau modul cum aveau să procedeze împotriva revoluționarilor.

(Va urma)

Crima din Strada Labirint

(Continuare din pag. 25-a)

unei duzini de poliţişti... imaginari:

— „Grigoriule, împarte oamenii pe la eşiri. Nimeni nu părăseşte casa fără ordinul meu".

Ca prin farmec, lanţul de siguranţă sări, uşa se deschise larg şi Sandu intră în apartament.

VLADIMIR ARE UN FRATE

O atmosferă agreabilă... Mobilă elegantă şi plină de gust. Câteva tablouri semnate: Ressu, Vermont, Bunescu, Dărăscu, Comănescu... Covoare pufoase şi aspiratoare de sgomot...

In câteva secunde Bertea, din instinct profesional, făcu inventarul material şi moral al apartamentului. Apoi:

— „Doamnă Wasiliev, pentruce nu v'aţi prezentat la noi, la siguranţă?

Doamna Wasiliev se roşi toată...

— „N'am aflat decât adineauri... Nu citesc gazetele... N'am eşit din casă... Intâmplător...

— „Ce legături au existat între dv. şi defunctul Vladimir Borzen?

— „Legături de prietenie...

— „Inţeleg.

— „O! Nu ceeace înţelegeţi dv., — şi doamna Wasiliev se roşi din nou, — am copilărit împreună şi... atât.

— „Foarte bine. Sunteţi văduvă?

— „Văduvă.

— „Prin divorţ?

— „Nu, prin deces.

— „Când a murit soţul dv.?

— „Acum cinci ani.

— „Unde?

— „Intr'un accident stupid de automobil în Tirol.

— „Când l-aţi văzut ultima dată pe Wladimir Borzen?

— „Sâmbătă seară. Am fost împreună la „Colos" la revista lui Kanner. M'a condus apoi acasă şi de atunci nu l-am mai văzut.

— „Nu v'a mirat faptul că de atunci n'a mai dat nici un semn de viaţă?

— „Nu. Imi spusese că pleacă din Bucureşti pentru câteva zile.

— „Pleca des?

— „Câte odată.

— „Unde?

— „N'aşi putea preciza. Undeva, în regiunea petroliferă, căci îmi spunea că se ocupă cu afaceri de petrol.

— „Ce rude îi cunoaşteţi?

— „Doar un frate.

— „Cum îl chiamă?

— „Sergiu. Sergiu Borzen.

— „Unde locueşte?

— „Nu ştiu.

— „In Bucureşti?

— „Nu cred.

— „Il cunoaşteţi?

— „Foarte puţin.

— „Păi n'aţi copilărit împreună?

— „Da... dar de atunci nu l-am mai văzut.

— „Foarte bine. Vă pun în vedere că nu puteţi părăsi Capitala fără a ne avertiza pe noi, la siguranţă. Bună ziua, doamnă".

Şi Sandu Bertea eşi din apartament cu aerul unui perfect politist. Simţi că în dosul lui uşa nu se închisese de tot şi atunci, aplecându-se iar peste rampa scării, dădu din nou ordin:

— „Grigoriule, ridică oamenii şi poţi să pleci."

Şi apoi, coborând scara, îşi spuse în gând:

— „Iată-mă înfrânt şi'n slujba siguranţei..." şi fluerând voios, eşi în stradă.

(Sfârşitul în n-rul viitor)

INTOARCEREA DE PE FRONT

de ERICH MARIA REMARQUE

Ultimul roman al lui Remarque, — apărut într'o excelentă traducere românească, în editura „Adevărul", — este, după părerea unanimă a criticii mondiale, operă genială.

Acţiunea „Intoarcerii de pe front" începe imediat după încheerea armistiţiului. E momentul turbure şi tragic al întoarcerii în viaţa normală a unor oameni pe care patru ani de tranşee, de groază, de abrutizare şi de desnădăjduită resemnare i-au izolat de lumea obişnuită. Sunt oameni care au uitat să trăiască, au uitat să simtă, au uitat să spere. Sunt tinerii cari odinioară au plecat, entuziaşti şi nepăsători, la moarte şi care, acum se întorc în orăşelul lor. Sunt încă foarte tineri ca vârstă. Dar sufletul lor e maturizat — chiar îmbătrânit — înainte de vreme. Privesc viaţa cu ochi noui, cu priviri grele, cu suflet asupru şi gânduri întunecate. **Nu se mai pot readapta.** Işi dau seama că între ei şi cei de acasă s'a săpat o prăpastie. O prăpastie adâncă pe care nimic n'o mai poate umplea. Mai mult: însăşi camaraderia care pe front i-a susţinut şi i-a ajutat să nu înebunească şi să-şi păstreze un ultim colţ limpede în suflet — însăşi această camaraderie sfântă începe să se distrame. Aceasta este, poate, cea mai amară deziluzie şi cea mai cumplită durere pentru aceşti dezorientaţi.

Intorşi acasă, toţi aceşti tineri îşi dau seama că micile patimi, micile interese, micile ambiţii au continuat să se frământe în dosul frontului în vreme ce ei suferiau în tranşee. Totuşi în ei încep să încolţească speranţa că, în ciuda tuturor meschineriilor şi a tuturor piedicilor, războiul a adus o schimbare măcar în sufletul câtorva oameni. Marele măcel nu poate să fi trecut fără ca oamenii să nu fi învăţat ceva. Fără îndoială, în multe suflete războiul n'a lăsat nici o urmă, n'a adus nici o transformare. Dar cel puţin ei, care au suferit, care au învăţat să privească viaţa altfel decât ceilalţi — cel puţin ei să încerce să-şi îndrepte existenţa pe drumuri noui de pace, de dragoste şi de adevărată umanitate...

Remarque a dat o încheere morală romanului. Aceasta, însă, fără a părăsi tonul lui obşinuit, sobru, clar, fără exclamaţie şi fără inutilă înduioşare: viaţa însăşi care cere, descrisă de el, această încheere.

Arta compoziţiei este mult mai mare în **„Intoarcerea de pe front"** decât în **„Nimic nou pe frontul de vest"**. De asta şi tendinţa evident pacifistă a romanului este camuflată cu meşteşug, inoculată pe nesimţite cititorului **„Intoarcerea de pe front"** apare, astfel, şi ca o minunată realizare de artă. E scrisă cu sobrietate, cu o mare putere de evocare. Sunt scene de un tragic şi de un patetic, care, odată citite, se întipăresc în memorie, obsedante şi halucinante, de parcă singur le-ai fi trăit. Epoca frământată care a urmat în Germania, după înfrângere, revoluţia, desechilibrul pe care l-au adus în raporturile sociale războiul şi schimbarea de regim, îmbogăţiţii de răsboi şi corupţia morală care a cuprins toate straturile societăţii — toate acestea retrăesc în romanul lui Remarque, alcătuind cel mai cuprinzător tablou al urmărilor răsboiului, cel mai tragic epilog şi, totodată, ce mai cumplită acuzare.

B.

In vechiul Egipt

ACUM vre-o şase mii de ani pe vremea când în regiunea Nilului condiţiunile de viaţă începuseră să merite numele de civilizaţie, — egiptenii elaborară o religie de concepţie foarte comodă şi foarte optimistă. Credeau într'o înviere a trupului, care trebuia să se întâmple cândva într'un viitor nedefinit, şi pân'atunci sufletul ducea o viaţă de delectări în „Ţara Morţii" care se afla spre Soare-Apune.

Acolo, — după concepţia lor — bărbatul, femeia sau copilul mort, trăiau într'un ţinut foarte asemănător celui pe care-l părăsiseră, cu câteva mici excepţii însă : în această lume, aveau la dispoziţie hrană şi băutură din abundenţă, dar erau scutiţi de complicaţiile adesea neplăcute ale vieţii pământeşti. Spre exemplu nu existau boli, certuri, impozite, etc.

Aveau o încredere copilărească în bunătatea zeilor şi a zeiţelor. Păcate de neiertat, în afară de profanarea mormintelor, nu existau. Cât pentru restul greşelilor, zeităţile erau foarte liberale. Acest vechi popor, părinte al civilizaţiei vedea moartea şi viaţa dincolo de mormânt, printr'o prismă foarte luminoasă.

Mai târziu concepţia se schimbă. Teama câştigă din ce în ce mai mult teren şi aceasta se datora preoţilor cari făcea uz de ea, spre a-şi lărgi şi întări stăpânirea asupra sufletelor. Calea spre cealaltă lume deveni presărată cu demoni care nu mai puteau fi combătuţi, decât printr'un sistem de puternică magie. Zeii şi zeiţele căpătară treptat un aspect sinistru.

— „Şi apoi, spuneau ei, de unde se ştie că pe cealaltă lume se trăieşte în aceleaşi condiţiuni ca pe pământ ? Poate că nu există nici un fel de hrană, poate că picturile murale reprezentând mâncăruri şi băuturi nu pot fi transformate de magia lui Ka, duplicatul spiritual, în lucruri concrete, susceptibile de consumaţie. Poate că nu există nici fluvii calme ca Nilul, nici soare, nici câmpii şi nici isvoare şopotitoare.

Cum era oare viaţa de dincolo de mormânt ? Asta o ştiau doar preoţii. Ei singuri puteau da paşapoarte pentru această ţară.

Mulţi sunt acei cărora li se pare de neconceput ideia teosofilor, ce presupune un corp material, unul „astral" şi pe lângă aceste două, exista un suflet. Pe egiptean, această concepţie nu l-ar fi surprins deloc,

Ilustraţia de mai sus, descoperită recent într'o criptă din împrejurimile vechei Thebe, — reprezintă ceremonia înmormântării unui nobil demnitar. Se pot observa în desen bărcile care transportă sicriul, familia şi bocitoarele.

Jos : *Zeul Osiris, cea mai atotputinte divinitate a vechilor egipteni.*

căci se credea un mănunchi de entităţi. Intr'o inscripţie făcută cu trei mii de ani a Chr., care a ajuns în mâinile savanţilor cam deteriorată, credinciosul invoacă ajutorul lui Osiris recomandându-şi eul (Ka), spiritul (Yakh), trupul (Khat). — Partea care lipseşte menţiona probabil şi sufletul (Ba) —numele său (Ren) şi mumia sa (Saha), omul interior (Ib) şi puterea sa (Sekhem). Spre a fi sigur că n'a omis nimic, adăoga cuvântul „Khepura", care însemna toate celelalte forme de manifestare ale fiinţei sale.

Ceeace-i mai ciudat, această concepţie de conglomerat, nu implica ideea unei dezagregări după deces: mortul îşi păstra individualitatea.

Toate acestea rees dintr'o inscripţie adesea întâlnite pe morminte:

„Tu trăeşti din nou după moarte; sufletul tău nu-ţi părăseşte trupul; redevii ceeace ai fost. Membrele tale îşi recapătă puterea — inima ta e tot cea pe care ai avut-o. Eşti aşa cum ai fost în tinereţe".

Nişte picturi murale găsite într'un mormânt, reprezintă pe un oarecare Amenemhab întorcându-se de pe lumea cealaltă şi mergând în soare, plimbându-se prin grădinile sale, răcorindu-se în umbra pomilor, lucrând în aer liber, printre flori, bând din apa limpede a lacurilor sale, aspirând parfumul lotuşilor, culegând muguri, intrând în locuinţele oamenilor... şi când se simte obosit, revine în cavoul său, unde adoarme veghiat de bunul zeu al morţii.

Dar cu câteva secole mai târziu, în jurul epocii când Egiptul căzu în mâinile lui Alexandru cel Mare această credinţă optimistă se întunecă. Picturile murale se schimbară. Scenele vieţii pământeşti se răresc. Mesele, petrecerile şi amuzamentele dispar. In inscripţii începe să se simtă o notă de desnădejde.

...Zidurile străbunilor au căzut şi locul unde se ridicau nici nu se mai cunoaşte... Par'că n'ar fi existat niciodată".

Credinţa dela început într'o viaţă mai bună, a fost înlocuită printr'o alta, ţesută din teamă şi religie. Protecţia împotriva duhurilor rele o asigură numai magia şi ritualurile. Pereţii mormintelor sunt acoperiţi cu picturi reprezentând ceremonii religioase, zei şi demoni. Rar se mai întâmplă ca o scenă murală să înveselească ochiul, cu o notă de omenesc.

Preoţii au reuşit să facă să dispară cu desăvârşire credinţa în îndurarea divină

şi guvernează despotic poporul prin teroare.

Credinţa în reînvierea trupului, explică costisitorul şi complicatul proces al mumificării. Evident, o condiţie primordială era ca trupul să fie perfect conservat până la timpul hotărît.

Nu-şi putea permite însă oricine luxul unei atari operaţii; de ea beneficiau numai faraonii, nobilii, taurii sacri şi ibisii. Se luau totuş oarecari măsuri de conservare şi pentru celelalte trupuri.

Procesul mumificării reclama 60-80 zile şi cum într'un oraş mare ca Theba, muriau în medie 15 până la 20 oameni pe zi, ar fi fost nevoie de un spaţiu şi de un personal imens, spre a îmbălsăma 1200-1500 de morţi odată. Fiecare trup reclama munca nu mai puţin a şase oameni, cari îl spălau, îl disecau, îl îmbibau cu substanţele necesare îmbălsămării şi-i aplicau obicinuitele bandaje, apoi îi puneau amuletele şi fetişurile pe locurile canonic prescrise, recitându-se între timp rugăciunile uzuale.

Pe piept, imediat sub gât, se fixa o piatră sau un scarabeu verde de porţelan — aceasta reprezenta *inima pe care o căpătase dela mama sa, inima sa de pe vremea când fusese pe pământ*, — care se ridica şi vorbia împotriva mortului, înaintea lui Osiris.

Apoi aveau loc funerariile cu bocitoare plătite, ce-şi smulgeau părul, lamentându-se şi simulând disperare. Rudele se asociau şi ele la acest concert de bocete, strigând printre lacrimi:

„Către Apus spre ţara lui Osiris! Tu care ai fost cel mai bun dintre oameni, tu care ai urit înşelătoria" şi bocitoarele închiriate răspundeau în cor:

„Te duci spre Soare-Apune şi înşişi zeii te plâng".

Procesiunea funerară pornia dimineaţa dela casa îndoliată, luând-o încet spre Nil. In cap mergeau cei ce duceau prăjituri şi flori; veniau apoi purtătorii de vase cu apă, diferite băuturi şi fiole cu parfum; o altă grupă de oameni purtau cutii frumos împodobite cu desenuri colorate, în care se aflau mâncăruri pentru mort. Grupa următoare ducea mobilierul pentru instalarea mortului în noua sa locuinţă: cufere pentru rufărie, fotolii, paturi, etc. şi în cazul când mortul era prinţ sau nobil, un car de vânătoare, complect echipat, cu arcuri şi săgeţi.

O grupă mai mare urma, purtând articole mai mărunte: vase pentru libaţiuni, masca, — colorată jumătate în aur, jumătate în albastru, — brăţări, colanuri, scarabei, uliul cu cap de om, emblema sufletului. Multe din aceste obiecte erau de lemn, îmbrăcat în plăci de aur, altele era din aur masiv. Ofrandele veniau imediat după acestea, urmate după o gălăgioasă grupă de bocitoare; apoi un sclav stropind calea cu lapte, spre a astâmpăra colbul stârnit; un preot îmbrăcat doar cu o piele de panteră şi însfârşit, după aceasta venia dricul.

Depunerea unei mumii în criptă.

Avea forma unei luntre şi era trasă de doi boi; în jurul carului funebru roiau sclavii.

Femeia şi copiii mortului mergeau pe lângă dric, urmaţi de prieteni, purtând vestminte lungi de pânză de in.

Sclavul care mâna boii striga:

„Spre Apus voi boilor cari trăgeţi dricul, spre Apus! Stăpânul vostru vine după voi!"

Iar prietenii repetau:

— „Spre Apus. Bunul om care iubia adevărul şi ura minciuna, a murit!"

Urcându-se în bărci, cortegiul conducea mumia la mormânt şi în timp ce treceau Nilul, cioclii strigau:

„In pace, în pace, spre Apus! Dacă vor zeii, te vom vedea strălucind în ziua de apoi".

Mumia era purtată apoi până la uşa mormântului şi pusă în picioare pe o movilă de nisip, cu spatele spre intrare, ca stăpânul unei case noui, care se întoarce spre a-şi lua rămas bun dela prietenii săi. Se făcea apoi un sacrificiu; se recitau rugăciuni. Cioclii se aruncau la pământ, strigând:

— „Văitaţi-vă, văitaţi-vă! Văitaţi-vă necontenit şi cât puteţi de tare!"

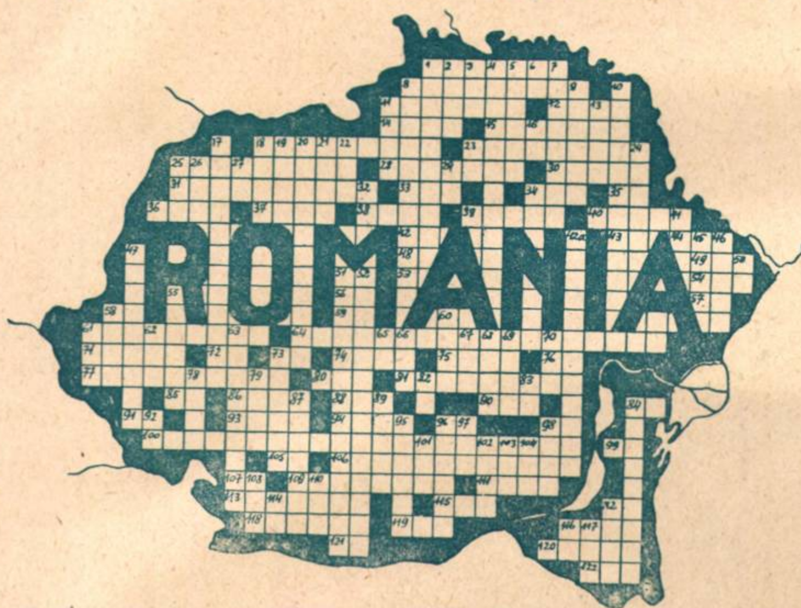
Acesta era semnalul plecării. Mumia era introdusă în mormânt în aşteptarea învierii.

E. A.

JOCURILE REALITĂȚII

Cuvinte încrucișate

(10 puncte) de J. Avramescu Loco

ORIZONTAL: 1) Țară europeană. 8) Provincie românească. 11) Domn al Țării românești. 12) Monedă spaniolă. 14) Convențional francez (1750—1816). 15) Ochian de teatru. 18) Relativ la partea cea mai mică în care se poate diviza un corp. 23) Plantă de bălți. 25) fig. Prea invederați. 28) Curbă ce se învârtește, depărtându-se de centru. 30) Med. Medicament ce dă activitate organelor. 31) Contrar ordinei sociale. 33) Fir. 34) Conjuncție. 35) Notă muzicală. 36) Fig. eretic. 37) Ins dintr'un popor barbar. 38) Fluviu în India. 39) Cu mintea ațintită spre ceva. 40) Oraș în România. 42) Oraș în Caldeea. 43) Secol. 44) Recipient cilindric de pânză. 48) Zeul soarelui la Egipteni. 49) Lună, însemnată, pentru un mare eveniment național. 51) Numeral. 54) Intorsătura unei bolți. 56) Negație 57) Lac în Africa. 58) Diftong. 59) Unguent. 60) Râu în Franța 61) Supărători. 64) Starea celui ce nu se poate turbura. 71) Lanț. 72) Poftim. 73) Macaz. 74) Fiul lui Pandion și regele Atenei. 75) Polei. 76) Pronume. 77) Mold. Dintr'odată. 80) Interjecție 81) Liste de numele celor morți. 85) Diftong. 86) Fig. Necaz mare. 88) 3 litere din Elisabeta. 90) Plantă. 91) Râu în Franța. 93) Vale în Spania. 94) Fig. Simbolul blândeței. 96) Litera grecească. 98) Conjuncție. 99) Notă muzicală. 100) Domn al Țării Românești (1750—1769. 105) Interjecție. 106) Arta de a construi baloane. 107) Litera grecească. 109) Violentă. 112) Fluviu în Asia. 113) Anagramă din „ipocrit" 115) Crustaceu. 118) Haină lătoasă a muntenilor. 119) Pronume. 120) Nebun. 121) Măsură. 122) Pe cal.

VERTICAL: 1) Tresărire. 2) Esarfa pusă de diacon. 3) Fruct. 4) Starea celui prietenos. 5) Care e în vârstă de a fi căsătorită. 6) Unguent. 7) Balon. 8) Plantă de pădure. 8) Instrument de astronomie. 10) Creșterea terenului prin depozitul lent al apei. 11) Oraș în România. 13) Opresc durerile. 16) Lac în Africa. 17) Cerburi, dispute. 18) Prânz 19) Fig. bănuț, ban. 20) Credința superstițioasă în vârcolaci. 21) Poporul grec. 22) Interjecție. 23) Pronume. 24) Harnică, sârguitoare. 25) Fruct. 26) Vârste. 27) Litera grecească. 29) Divinitate. 32) Măsură chinezească. 34) Personagiu mitologic 41) Monedă romană. 42 a) Starea celui imbecil. 45) Negru. 46) Rege al României (1839-1914). 47) Regina a Egiptului. 50) Pană de despicat. 51) Starea celei unipersonale. 52) Contrar celui regulamentar. 55) Broboadă, văl. 58) Amândoi. 60) La vie. 61) Poet grec. 62) Imn. 63) Părinți. 65) Insulă în Atlantic. 66) Afet. 67) Popor african. 68) Poet ardelean (1770-1822). 69) Med. Fiere. 70) Unesc. 73) Silicat dublu de calciu și magneziu. 78) Corp descoperit de Ramsay. 79) Zefir. 82) Pronume. 83) Lucrare literară. 84) Regina a României (1843-1916). 87) Plantă. 89) Cântări. 92) Bold. 95) Facem să apară. 96) Ceată. 97) Oraș în Peru. 98) Oraș în Italia. 101) 3 litere din „Sire". 102) Cort impodobit. 103) Fluviu european. 104) Transportat. 108) Alt nume dat Cybelei. 110) Adverb. 112) Plasă de prins pește. 114) Zeu. 116) Conjuncție. 117) Oraș în insula Ré.

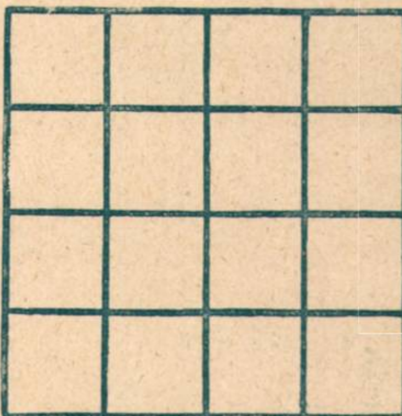
Enigmă

(5 puncte) de X.

Ce rege scoțian, a domnit, un an, la anul 600?

Pătrat silabic

(10 puncte) de J. A.

ORIZONTAL: 1) Insulă în marea Indiilor. 2) Inainte-mergătorii mirelui. 3) Tocată mărunt. 4) Mică cantitate.

VERTICAL, la fel.

Deslegătorii jocurilor din n-rele 231-232

Dumitru Gh. Tomulescu (Bratia-Argeș, 20), I. Sofrin (Loco, 20), Jean A. Roșioru (Bacău, 20), Mathilde Rufel (Dărmănești-Bacău, 20), Moritz Grainich (Odobești, 20), Ionescu Alexandru Timișoara (20), Réné Mălăeru (Loco, 20), Theodor V. Dumitrescu (Militari-Ilfov, 20), Mady și Jeana Rocoș (Craiova, 20), Gross L. Herman (Loco, 20), N. Drăgănescu (Noua-Brașov, 20), Virgil Grigoriu (Predeal, 20), Bică Măcărescu (Câmpina, 20), Costel Dumitrescu (Câmpu-Lung-Muscel, 20), Rodica Iosif (Ploești 20), Șt. Gh. Ștefănescu (Pitești, 20), M. Costin (Ploești, 20), Nory Bedighian (Constanța, 20), Ion Zaharescu (Pitești, 20), Dumitru Panțiru (Iași, 10), Elisievici Tr. Dan (Loco, 20), Gh. Calcantraur (Tg. Sulița, Botoșani, 20), Aurel Oniciu (Abrud, 10), Elvira C. Canellos (Galați, 10), Lucreția Nestor (Galați, 10), Marcel Rudeanu (Loco, 10), Nicolae Cimpoeș, (Arad, 20), M. Stăncescu (Ploești, 20), Ion Rășina (Tg. Jiu, 20), S Boniowski (Câmpina, 20), Lică Nisipeanu (Tg. Jiu, 20), R. H. Simion (Loco, 20), Herman Herscovici (Roman, 20), Jack Maratineanu (Craiova, 20), Ioan Ionescu (Băicoi-Prahova, 10), Duduia Margareta (Arad, 20), Lyonel D'Ally (Buzău, 20), Vera Haraga (Leova-Cahul, 10), Nicu C. Slavu (Câmpina, 20), Al. N. Vasilescu-Vasal (Loco, 20), Lucreția Nestor (Galați, 10), N Balnic (Tecuci, 20), Perica Landau (Burdujeni, 20), Nathan și Dorel M. Hisner (Odobești-Putna, 20), Sabinuța M. Aisner (Odobești, 20), Simon G. Culică (Galați, 20), A. Căprescu (Pătârlagele-Buzău, 20), Dumitru Panțiru (Iași, 20), Florica și Dimitrie A. Ardeleanu (Pecica-Arad, 20), Oniciu Aurel (Abrud-Alba, 20), Aurel Moldovanu (Bistrița, 20), Marioara Popa (Loco, 20), Bercu Enghelberg și Dima Popovici (Dărmănești-Bacău, 20), Eliza Maria (Lugoj, 20), Puiu C. Antonescu (Ghergani-Dâmbovița, 20), V Lupan (Cluj, 20), Antoinette Botez (Galați, 20), Ionel și Arnold Aisner (Odobești-Putna, 20), Niculescu Nicolae (Focșani, 10), Sorel Avramescu (Constanța, 20), Clara Goldștein (Iași, 20), Stelian Dăscălescu (Bâlțești-Prahova, 20), Nicolae Lalescu (Bușteni, 10), Virgil Petrescu (Baia de Aramă-Mehedinți, 10), Eugeniu Chirovici (Loco, 20).

(Va urma)

Nouile noastre premii

Concursuri bilunare

Deslegările problemelor în numerele 233 și 234 se primesc timp de două săptămâni dela apariția primului număr, adică până Marți, orele 6 seara.

Tragerile vor fi bilunare.

De fiecare tragere se vor acorda următoarele premii, proporțional cu numărul jocurilor deslegate:

PREMIUL I: 1000 lei în numerar;

PREMIUL II-lea: Două aparate de radio cu galenă;

PREMIUL III-lea: 4 volume din operele literare renumite.

N. B. — Deslegările vor fi însoțite de cuponul respectiv, purtând mențiunea: pentru jocuri.

Fiecare categorie va avea șanse egale în categoriile inferioare.

Cupon pentru jocuri

No. 234

Numele și pronumele ....

....

Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ". — *Director* Nic. Constantin.
Redacția și Administrația: str. Const. Mille 7—9—11.
Prețul abonamentelor: *Un an lei 400; 6 luni lei 200; 3 luni lei 100. Pentru străinătate lei 500 anual.*

REALITATEA
ilustrată

ROATA VIE. — (Pe plaje la Mamaia)

Foto I. Berman-„Realitatea"

Atelierele „ADEVERUL" S. A.

ANUL V. — Nr. 235 SUPLIMENT GRATUIT „REPORTAJ" 30 IULIE 1931

REALITATEA ilustrată

MAURICE CHEVALIER va vizita Bucureștii. (Citiți în corpul revistei interviewul pe care marele actor l-a acordat redactorului nostru pe bordul transatlanticului „Paris")

Puteți obține un angajament pe un an la o mare casă de filme din

HOLLYWOOD

citind acest număr din „REALITATEA ILUSTRATA"

PREȚUL 10 LEI

vacanţă

— „Surmenaj" zise doctorul laconic „Ai nevoe de schimbare".

Phil Ferron patronul şi directorul întreprinderilor „Ferron" zâmbi.

— „Muncesc prea mult, doctore?

— „Da".

— „Dar munca e pentru mine singurul lucru care prezintă într'adevăr interes".

— „Câţi ani ai?" exclamă doctorul William. „Treizeci? Douăzeci şi opt? Continuă tot astfel şi vei fi un om bătrân, la vârsta când alţii ating culmea desvoltării. Distracţii, sport? Nu! Eşti prea obosit, nu mai ai energie pentru aşa ceva. Lucrezi — câte ore pe zi? Douăsprezece? Iţi mai iei şi acasă de lucru în fiecare seară, ai? Dumnezeule! N'ai destui bani? Pentruce-ţi pierzi tinereţea? Spre a câştiga mai mult decât poţi cheltui?"

Phil dădu din cap.

— „Nu e asta doctore, zău, nu e asta. Nu banii mă interesează".

— „Ştiu că nu" mormăi doctorul. Văd că donezi sume respectabile pentru îngrijirea şi confortul funcţionarilor tăi. Dar atunci ce e?

— „Ei bine, e munca în sine, cred — să faci mai mult decât ceilalţi, să poţi da funcţionarilor tăi un tratament ceva mai bun, clienţilor produse superioare şi mai convenabile. Toate astea au pentru mine ceva fascinant.

— „Hm! De ce nu te însori? Asta ar produce o diversiune în viaţa d-tale.

Phil începu să râdă.

— „Să mă însor? Peţitor bătrân! Fii serios!

— „Sunt foarte serios. E tot ce ai avea mai bun de făcut.

Phil făcu un gest cu mâna, ca spre a schimba vorba.

— „Trebue să plec doctore. Am o mulţime de treburi! Nu pot sta cu d-ta la glume...

— „Am o mulţime de treburi!" îl maimuţări doctorul. „Acum ascultă-mă tinere, ai să te duci să petreci o lună la ţară".

— Foarte bine, doctore se amestecă Gibbs, secretarul.

— „Cred doctore, dar din păcate, acum mi-e mai greu decât oricând să plec".

Doctorul bătu în masă.

— „Ai să pleci Luni. Dar n'ai să te duci în vre-una din staţiunile moderne aglomerate. Ai să-ţi petreci tot acest timp la o fermă în Sussex. Ai să mănânci uşor, culcare la 10, deşteptarea la 7 dimineaţa. De lucru nici pomeneală! Ai înţeles? In timpul zilei băi de soare, plimbări, dacă vrei poţi să pescueşti. N'ai să scrii şi n'ai să primeşti nici o scrisoare de afaceri. Flirtează cu frumuseţile locale, dacă găseşti aşa ceva pe acolo. Ai...

— „Regret doctore, dar nu-ţi pot urma ordonanţa. O săptămână, poate, dar nu mai mult.

— „O lună!" zise doctorul William imperturbabil. Altfel până la sfârşitul verii, vei ajunge într'aşa hal de depresiune nervoasă, încât îţi va trebui un an ca să te refaci.

— „Oh! exclamă Phil". Vorbeşti serios?"

— „Absolut".

— „Atunci stăm tare prost!"

Doctorul scrise câteva rânduri pe o hârtie.

— „Asta-i adresa. Am să anunţ oamenilor venirea ta. N'avea nici o grijă, n'am să le spun cine eşti.

Şi trebue să-mi dai cuvântul că n'ai să te gândeşti o clipă în tot acest timp, la afaceri. Or să meargă ele şi fără d-ta. Mi-o făgădueşti?"

— „Am să 'ncerc" mormăi Phil. „Dar o lună — o lună fără să fac nimic! Mi-e teamă că n'am s'o pot duce până la capăt".

* * *

Dimineaţa era minunată. Voioşia plutia în aer pe aripi impalpabile. Phil îşi scăldă privirea în verdele cald al frunzişului foşnitor, ce dantela albastrul cerului. In zare, peste câmp, se vedea şerpuirea de cristal a unui pârâu...

O luă în jos spre râu şi ajungând în dreptul unui pod vechiu se plecă peste parapet, privind în unda limpede. Ici-colo apărea câte un cap de mreană, turburând pentru o clipă suprafaţa placidă a apei...

— „Incântător", gândi el, căutând să se ferească de ghiarele plictiselii pe care le simţia subtile, cuprinzându-l.

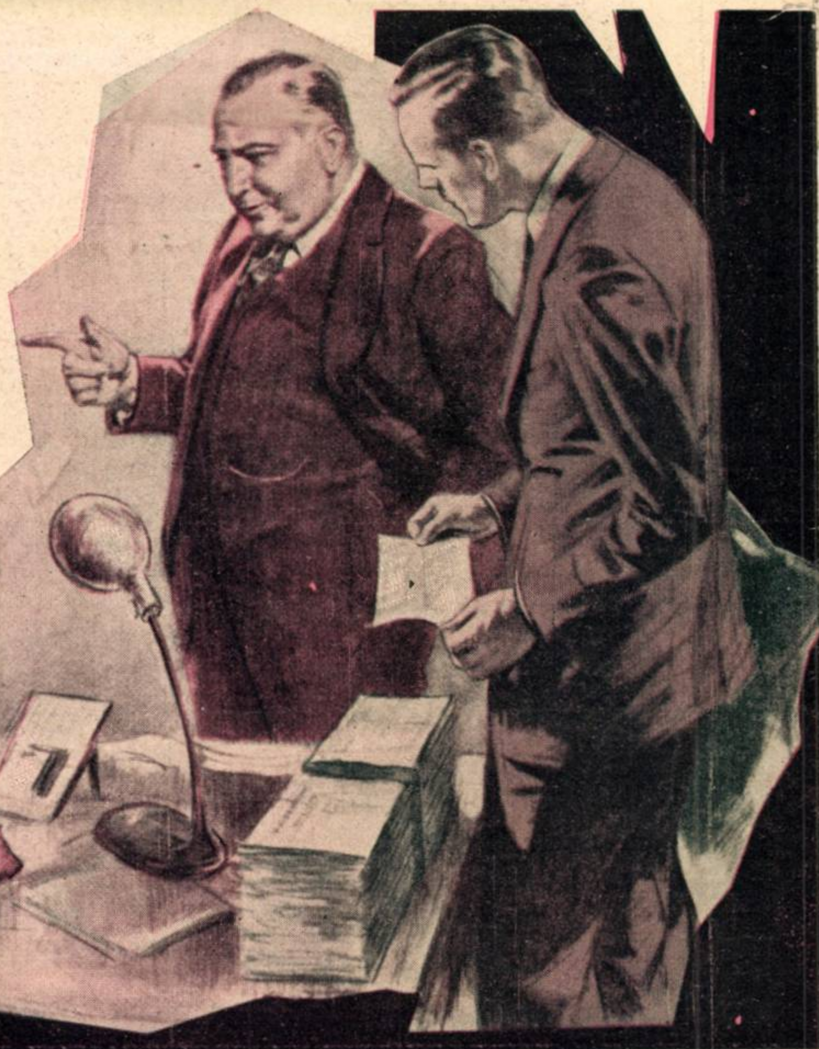
Deodată, la cotitura râului apăru o luntre. Venia în jos, spre el, cu mişcări neregulate. O tânără blondă, purtând o rochie albă, fără mâneci, se lupta cu vâslele. Nu prea părea familiarizată cu acest sport. Ridicându-şi privirea spre pod şi dând cu ochii de Phil, tresări. Acest moment de neatenţie, a fost de-ajuns pentruca barca să se răstoarne. Fata dispăru, lăsând în urmă-i cercuri largi, concentrice. Luntrea trecu singură pe sub pod.

Phil se plecă şi scrută apa. In acest moment ea reapăru la suprafaţă.

— „Ştii să înnoţi?" strigă el.

— „Nu!" fu răspunsul fetei care se afundă din nou.

— „Proastă afacere" îşi zise Phil, scoţându-şi ghetele şi punându-şi haina pe parapet. Nu era sigur dacă mai ştia să înnoate. Se aruncă în apă şi se lăsă la fund. Reapăru la suprafaţă odată cu fata. Din câteva mişcări fu lângă ea.

— „Vei pleca imediat la ţară! Nu admit nici o discuţie. Acolo te vei întrema, căci starea d-tale inspiră cele mai serioase îngrijiri" spuse doctorul.

— „Şti să înoţi?“ o întrebă el..

— „Nu te sbate" o avertiză el, trăgând-o spre mal. „Nu-i nici un pericol".

— „N'am s'o cred decât când voi fi pe uscat", zise ea rămânând totuş liniştită în braţele lui.

— „Inspiră adânc", zise Phil.

Ajunşi pe ţărm, necunoscuta se trânti gâfâind în iarbă, cu ochii închişi. Părul i se resfirase pe obraz şi frunte în şuviţe umede, rochia i se lipise de trup, pantofii şi ciorapii îi erau plini de noroi. Aşa cum sta acolo, părea un biet pui de curcă plouat. Phil se aplecă şi-i atinse braţul.

— „Mai bine să te duci acasă şi să-ţi schimbi rochia" zise el.

Fata deschise ochii şi-l privi cu ochi-i mari, de un azuriu violet catifelat, umbriţi de gene lungi şi mătăsoase.

— „Da", zise ea, fără să facă vre-o mişcare.

Phil simţia apa şiruindu-i pe spinare. „Ce-o fi având?" se întreba el iritat.

— „Dă-mi voie să-ţi ajut". Se plecă şi-i prinse mâinile.

— „Nu, te rog, nu!"

— „Dar bine, dece?"

Faţa ei se îmbujoră.

— „Nimic, absolut nimic!"

— „Văd" zise Phil scărpinându-se în cap, deşi nu vedea nimic.

— „Rochia" bâigui ea, „s'a rupt la spate. S'a agăţat de ceva în luntre şi s'a sfâşiat".

Phil încercă să-şi înăbuşe râsul, dar nu reuşi. Fata îi aruncă o privire de imputare, şi asta îl făcu să isbucnească în hohote.

— „Iţi mulţumesc pentrucă m'ai scos din apă", zise ea pe un ton sec. „Mi-ai salvat viaţa".

— „Da, aşa-i", zise el gânditor, „drace! sunt un erou!" şi isbucni din nou în râs.

— „Prudentă specie de erou", zise fata dispreţuitoare.

— „Ce vrei să spui? Nu mi-am riscat oare viaţa spre a o salva pe a d-tale?"

— „E adevărat, dar mai întâi ai stat să vezi dacă nu mi-o puteam salva singură".

— „Bine, dar aş fi fost stupid dacă aşi fi sărit în apă, spre a te găsi înotând spre mal".

— „Poate. In orice caz îţi sunt recunoscătoare. Acum fii bun şi pleacă; vreau să mă duc acasă".

— „Unde locueşti?"

— „La fermă".

— „Şi eu tot acolo. Nu ţi-ar putea fi de vre-un folos haina mea?"

— „Poate" zise fata codindu-se.

Phil îi aduse haina.

— „Incearc-o. N'ai grijă, eu mă duc. Te văd la prânz?"

Ea dădu din cap zâmbind.

* * *

Se numia Lillian Venner. Avea figura mică, un ten de alabastru, fruntea netedă şi lată, croiala gurii dădea chipului său o expresie de nespusă drăgălăşie şi spiritualitate, iar apa albăstrui-violetă a ochilor, de o adâncime hipnotică însufleţia trăsăturile fine şi regulate reflectând un minunat amestec de pueril şi feminitate.

* * *

Phil se plimba alene printre sălciile ce tiviau râul. Luna trimitea pe pământ pulbere fină de argint. Se aşeză pe mal, urmărind fantomele de negură ce rătăciau deasupra apei.

... desfăşurând staniolul unei prăjituri...

Ajunseseră la ferma unde locuiau. Ii oferi un fotoliu, iar el se înfundă într'un scaun pluşat. Tânara fată se aşezase pe spetează, rezemându-se într'o poziţie care trăda nehotărîrea. In ochii ei se citiau dragostea şi teama, încrederea şi totodată spaima, iar degetele mâinii stângi, alergau nervoase pe stofa rezemătoarei fotoliului...

„Doctorul mi-a spus că n'am terminat cura... Trebue să mă 'nsor...

Deodată, auzi apa plescăind; ceva se mişca între trestii. O cucuvea îi trecu pe deasupra capului, purtată lin pe aripile larg întinse. Foşnetul încetă aproape abrupt.

Phil privi discul de aur al lunei, apoi unda scânteietoare a râului şi se simţi romantic, ca un băieţel de 15 ani.

La un moment dat, văzu o umbră strecurându-se printre sălcii, cu paşi uşori şi repezi, atingând în treacăt ramurile.

— „La dracu", îşi zise Phil plictisit şi se ascunse, pentruca nepoftitul să nu dea peste el.

Individul se opri pe mal, la 20—30 de metri în josul râului. Phil auzi sgomote uşoare şi ciudate, o voce dulce fredonând, apoi iar mişcare. Se ridică şi privi, ţinându-şi respiraţia.

O femeie goală, al cărei trup perfect părea tăiat în alabastru, îşi înnodase braţele sub ceafă, şi cu capul dat pe spate, aspira cu nesaţiu aerul răcoros al nopţii. Se plecă deasupra apei şi-şi privi imaginea... apoi, unda adâncă şi puternică o cuprinse. Plescăitul apei rupse un moment tăcerea.

Phil retras în umbră, urmăria braţele albe pe suprafaţa aurie a apei; nocturna înnotătoare se îndreptă spre celălalt mal. Mişcările îi erau sigure, repezi şi line; nu părea de loc intimidată de puterea curentului, nici de adâncimea apei. Undele făceau în jurul ei cercuri largi, ce se loviau de maluri.

Phil se ridică şi se depărtă repede pe vârful picioarelor.

— „Ce drac de fată!" gândi el şi isbucni în râs, când fu aproape de casă. „De ce spusese că nu ştie să innoate? Flirt?" se întrebă el, privindu-şi umbra ce dansa înainte-i. „De ce nu?"

Phil observă privind fata cu coada ochiului, că linia finală a obrazului ei începuse să se rotunjească. Amândoi se bronzaseră şi se mai împliniseră. Ea era aci de o săptămână şi avea să stea o lună. Pleca în aceiaş zi cu el. Nu-i spusese dacă urma vre-o prescripţie doctoricească, dar Phil, presupunea că numai asta ar fi putut-o aduce în acest colţişor retras de ţară. De altfel nu-i spusese mai nimic despre ea.

Felul său de a vorbi şi de a se comporta, lăsă să se întrevadă că primise o educaţie îngrijită. Rochiile-i trădau mult gust, dar garderoba era modestă şi ciorapii ţesuţi.

— „Aparţine vre-unei familii scăpătate" gândea Phil. „Şi poate asta este cauza care o determină să se abţină dela confidenţe".

Vrea să flirteze? Foarte bine: el avea să-i dea tot concursul. Phil se privi în oglindă. Avea ochii de un albastru întunecat, obrazul prelung, bărbia pătrată şi nasul drept. Figura purta în general amprentele melancoliei indicând un spirit înclinat spre cugetare. Umerii săi largi de atlet erau puţin aduşi, ceeace nu-i sta rău de loc.

Nu prea vedea ce ar fi putut determina o fată să se îndrăgostească de el, dar iar nu vedea ce ar fi putut-o împiedica.

* * *

Phil căscă.

— „Tare-i cald" zise el întrerupând tăcerea, ce domnia de o jumătate de oră.

— „Mă simt foarte bine aşa", zise Lillian cu ochii închişi.

— „Să te învăţ să înnoţi într'una din zilele astea" urmă el alene.

— „Nu vreau", răspunse ea, întorcându-se cu faţa în jos şi desfăcând o prăjitură din învelişul de staniol.

— „Dece?"

— „Nu ştiu".

— „Drăcuşor leneş".

— „Da", aprobă ea întinzându-se ca o pisică în iarba caldă.

— „Ce faci când pleci de aci?" întrebă Phil într'un târziu.

— „Ce fac?" ochii ei se deschiseră, dar Phil îi evită privirea.

— „Vreau să ştiu din ce trăeşti. Sau poate că faci parte din clasa celor bogaţi?"

— „Da, mă prenumăr printre cele bogate. Dar nu sunt chiar aşa bogată", zise ea râzând înăbuşit.

— „Văd".

— „Dar d-ta?"

— „Eu fac parte din marea clasă a muncitorilor".

— „Da? Cu ce anume te ocupi?"

Phil căscă; părea pe jumătate adormit. „Lucrez într'o fabrică..."

— „Care?"

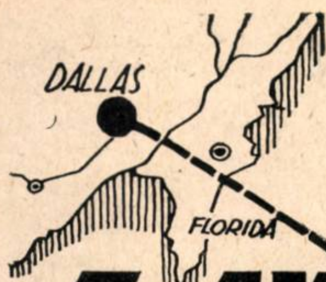
—, Ferron. Sunt tizi cu mine. Dar între noi nu există o altă legătură.

Urmă din nou o tăcere turburată doar de bâzâitul albinelor. Zefirul adia uşor, vălurind iarba.

— „Şti", zise Phil, „e pentru prima oară că întâlnesc o fată ca d-ta...

Lillian nu răspunse. Ochii ei erau închişi; părea adormită.

(Continuare în pag. 6-a)

UNDE E AVIONUL ROMÂNESC CARE SĂ TREACĂ ATLANTICUL?

Le Bourget, aerogara Parisului.

O ploae deasă, rece, își cerne zăbranicul sur, peste zecile de mii de oameni, cari așteaptă de ore întregi, de cu ziuă, marea minune a secolului: Căpitanul Lindbergh, un aviator obscur, plecat singur peste Atlantic, spre Paris, la bordul avionului „Spirit of St. Louis". Imediat ce s'a aflat de startul lui, a primit titlul de „nebunul sburător" iar radiogramele încrucișau eterul, anunțându-i sosirea la Paris.

Și parisienii îl așteptau entuziasmați, pentru a da o dovadă în plus de ospitalitatea franceză și de modul cum Republica știe să aprecieze pe eroi. (Franța pierduse nu de mult, pe Nungesser și Coli, cari plecaseră într'un raid Paris-New-York).

Nici intemperia, nici căderea nopții n'au putut decide pe exuberanții locuitori ai Metropolei, să părăsească aerodromul. Reflectoarele se încrucișau pe cerul întunecat, scânteile postului de radiotelegrafie licăriau scurt în'naltul

turnului, iar sirenele urlau prelung, toate mesagii pentru îndrăsnețul care înfruntase curenții și vârtejurile aerului și furia valurilor.

Intr'un târziu, — după ce rătăcise drumul, — „nebunul" a aterisat. O furtună de aclamații, care ar fi acoperit mugetul unui ocean înfuriat, l-a întâmpinat și dacă gardienii aerodromului și poliția n'ar fi făcut zid împrejurul avionului, entuziasmul public ar fi făcut praf și din aviator și din aparat.

— „Dați-mi apă !!" Atât a mai putut rosti Lindbergh; o secundă mai târziu, câțiva „oficiali" îl prindeau în brațe...

... Ce frumos sacrificiu pentru umanitate...

* * *

Pilda lui Lindberg, — astăzi colonel al aviației și erou național al Americei, — a fost urmată de alți aviatori îndrăsneți. Parte din ei au renunțat în momentul startului; alții mai temerari s'au avântat în văzduh, dar din diferite motive s'au prăbușit în valurile Oceanului, în care au dispărut pentru totdeauna; iar o mică parte dintre ei au reușit să aterizeze în Europa, la Londra, Paris, Berlin, etc.

Este inutil să mai cităm numele acestor eroi ai aerului, cunoscuți de lumea întreagă. Astfel că vom trece la un alt capitol: acel al traversărilor în sens invers.

Intr'adevăr, traversarea Atlanticului dela Est la Vest, prezintă mai multe pericole și greutăți. Victimele înghițite de valurile mării în acest soi de încercări, sunt nenumărate.

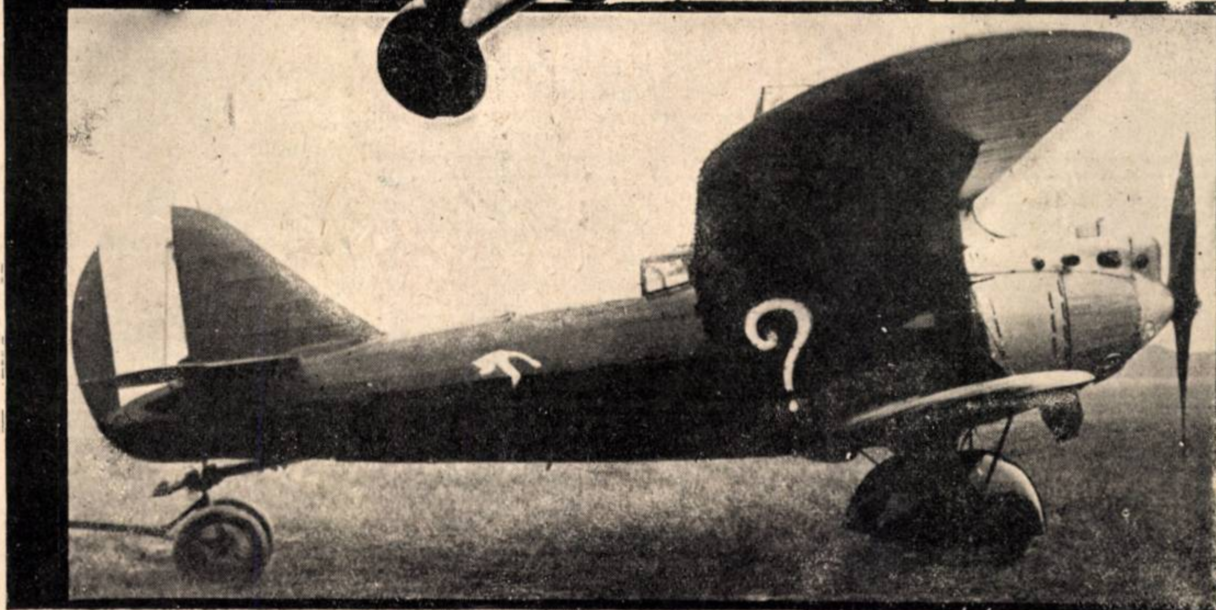
Primii cari au isbutit să traverseze Oceanul spre New-York cu avionul, stabilind o performanță de sbor de durată, au fost căpitanul Koehl, baronul von Hühnefeld și maiorul irlandez Fitzmaurice. După o luptă înverșunată cu elementele naturii (acul magnetic deviase spre Nord) au aterisat fără un strop de benzină pe Green Island, o mică insuliță la 300 km. nordic de New-York.

Manifestația pe care le-au făcut-o americanii, a întrecut pe aceea ocazionată de prima traversare a Zeppelinului.

In urmă, pilda acestora a fost urmată de francezii Costes și Bellonte, cari au sburat la bordul avionului „?" (Question Mark) fără escală, dela Paris la Dallas, în Texas.

In acest oraș s'a constituit un comitet municipal, care a fixat premii de câte 20.000 dolari (1.640.000 lei) tuturor aviatorilor, cari stabilind performanțe de durată și de distanță, vor sbura fără escală, din orice parte a pământului, aterisând în orașul lor. Cei doi aviatori și-au încasat premiul și aceeaș sumă ar fi plătită unui alt echipagiu care ar pleca din Strassbourg, Colonia sau Zurich și ar ateriza, după un raid fără escală, în Dallas.

Ocolul pământului în 8 zile și 16 ore, efectuat de echipagiul *Post-Gatty* a uimit lumea. Neobosiți, în permanent contact cu manșa, cei doi eroi au

stabilit un record, pe care nu-l va bate nimeni atât de curând.

* * *

Toate statele cu pretenţie de civilizaţie din Europa, şi-au dat tributul pentru stabilirea liniilor aeriene peste Ocean. Spania prin maiorul Franco (actualmente comandantul aviaţiei spaniole) Franţa prin nenumăraţi aşi ai elicei, Anglia, Germania, Polonia — prin încercarea nereuşită a avionului „Marzsalek" — Italia, prin recentul sbor de escadră în America de Sud, Elveţia printr'o încercare nereuşită, etc.

Zilele trecute au aterisat în cetatea Sfântului Ştefan doi aviatori unguri, cari au efectuat un raid fără escală, la bordul avionului „Justiţie pentru Ungaria", dela New-York la Budapesta. In cinstea lor s'a organizat o serbare monstră în piaţa monumentului milenar; regentul Horty, guvernul şi populaţia i-au încărcat cu daruri, onoruri şi demnităţi.

Şi acum, ne întrebăm nedumeriţi, unde este iniţiativa românească? Singurul care s'a ocupat în acest sens, a fost inginerul Fernic, care şi-a construit în uzinele proprii din America, un avion special, cu care voia să încerce un sbor fără escală New-York—Bucureşti. Dar n'a putut să-şi vadă visul împlinit, căci în timpul unui meeting, experimentându-şi aparatul, s'a prăbuşit. Azi, doarme somnul celor drepţi, în cimitirul din Galaţi, de unde era originar.

Avem un aeroclub cu anexe pe culori, avem o oficialitate care se ocupă intens de aviaţie, Suveranul însuş este sufletul întregei mişcări aviatice şi avem aviatori, cari au dovedit posibilităţi extraordinare de rezistenţă şi de perfecţiune aeronautică.

E de-ajuns să notăm numele domnilor maiori Burduloiu şi Ştiubei, căpitanul Romeo Popescu, locotenenţii Gogu Ştefănescu, Iliescu-Mitralieră, Ocoleanu, etc.

Şi pe bună dreptate ne întrebăm: România, ţară cu un popor blând la suflet, care a furnizat totuş cea mai eroică armată, un popor eminamente agricol, care a dat marinari excelenţi şi minunaţi piloţi aviatori, nu se poate înscrie glorioasă pe palmarseul internaţional al traversărilor transatlantice?

Sufletele noastre n'ar tresălta de mândrie, atunci când tricolorul românesc ar pluti victorios pe deasupra apelor Oceanului, sau a sgârie-norilor americani?

Sacrificiul eroilor noştri n'ar însemna oare un prinos pe care „sentinela Europei" l-ar aduce pe altarul civilizaţiei?

Ne lipseşte temeritatea, iniţiativa, spiritul de solidaritate naţională?

Noi credem că nu. Şi în sprijinul tezei noastre vorbesc faptele mari ale trecutului, dela solidaritatea poporului în epoca năvălirilor barbare, până la ultima manifestare naţională, care ne-a adus conducătorul de drept, pe calea aerului.

Iată dece este absolut necesară o iniţiativă a marelui public, pentru organizarea unui raid transatlantic Bucureşti—New-York—Dallas, iniţiativă pe care o vom stimula şi sprijini cu toate elementele ce ne stau la îndemână.

Opinia publică are misiunea să se rostească în această problemă de demnitate naţională, mai ales atunci când suntem siguri ca printre ofiţerii noştri aviatori, se vor găsi doi entuziaşti, cari să formeze echipamentul eroic al avionului, ce va urma să ne înscrie culorile naţionale la loc de cinste.

Cum „REALITATEA ILUSTRATĂ" a înţeles să ceară totdeauna părerea cititorilor ei, în toate problemele mari pe cari le-a pus pe tapet, ne adresăm şi de astă dată lui, cerându-i să ne indice părerea asupra modului în care s'ar putea organiza raidul, precum şi posibilităţile de finanţare.

De altfel, în afară de părerile cititorilor noştri, vom publica în continuare declaraţiile specialiştilor în materie de aviaţie, din ţară.

Rugăm deci pe toţi cititorii noştri să răspundă de urgenţă, în mod detailat, cum cred că s'ar putea organiza această grandioasă manifestaţie naţională, din toate punctele de vedere: technice, morale şi financiare.

Cu aceasta începem ancheta noastră.

Cititorii au cuvântul!

VACANŢA

(Continuare din pag. 6)

— „Atât de dulce şi de naturală", continuă Phil.

Ea rămase tăcută.

— „Atât de deosebită de toate celelalte fete. Nefalşificată, ăsta e cuvântul pe care-l căutăm. Ceva îmi spune că trebue să ai un suflet de copil.

Se plecă asupra ei şi privi admirativ genele lungi şi mătăsoase ce-i tiviau pleoapele.

„Lillian" zise el încet.

Se plecă mai mult „Lillian!"

Adormise. Buzele ei roşii se arcuiseră uşor într'un semi-zâmbet. Phil le sărută. Apoi se ridică şi începu să râdă uşor, privind în jos la ea.

Ochii ei se deschiseră. Se ridică în capul oaselor şi-i zâmbi.

— „Mă duc să înnot" zise Phil.

— „Imi pare rău că nu te pot însoţi", răspunse Lillian.

Se retrase între sălcii, îmbrăcă maillot-ul şi reveni lângă ea.

— „Ce om energic" zise Lillian văzându-l pregătindu-se să sară în apă. „Dar te rog, depărtează-te puţin. Nu vreau să fiu stropită".

— „Ştii că acum nu-mi mai e aşa cald... Nu-mi mai e cald deloc chiar!..."

Ea se ridică într'un cot, privindu-l.

— „Ci aruncă-te odată. Cu cât eziţi mai mult, cu atât e mai rău.

Phil se afundă odată în apă. Reveni la suprafaţă, îşi scutură capul şi bâigui:

— „Huu! E rece!" Se îndreptă apoi spre larg savurând răcoarea undelor ce jucau în jurul lui. Innotă în fiecare zi, trupul îşi recăpăta treptat agilitatea de pe vremuri. Era fericit că trăia. Incă o săptămână ca asta şi avea să poată lucra ca un animal... Dar perspectiva întoarcerii nu-l mai entuziasma acum chiar atât de mult.

— „Nu-ţi părăsi adâncimile!" îi strigă Lillian ironică.

— „Dată dracului fetiţa asta", îşi zise Phil râzând. Apoi se gândi să simuleze un cârcel spre a o sili să sară în apă şi să-i dovedească astfel că minţise, pretinzând că nu ştia să înnoate. Ridică braţele dădu un strigăt se lăsă la fund. Reveni după un timp la suprafaţă, spre a inhala aier şi horcăi timp de câteva secunde. Lillian se ridicase în picioare şi se uita fără să înţeleagă ce se petrecea cu el.

— „Cârcel" strigă Phil şi se cufundă din nou.

Când lipsa de aer îl sili să revie la suprafaţă, ea înnota din toate puterile spre el. Luă o gură de apă pe care o stropi cu sgomot şi începu să bată apa cu mâinile, ceeace dădea înscenării sale o puternică aparenţă de real. Lillian ajunsese acum lângă el. Nu mai avea nevoie să se lase la fund.

Cu o mişcare expertă, ea îl apucă de păr. Phil se smuci şi înghiţi din nou apă. Lillian îl lăsă, se depărtă puţin de el.

— „Dacă nu stai liniştit, te poţi înneca" zise ea, plictisită. Phil se sili să-şi înnăbuşe râsul, dar simţind că n'avea să reuşească, se smuci deodată cu putere, scoase un strigăt şi se cufundă din nou.

Se agăţase tocmai de nişte ierburi de pe fundul apei, când Lillian îl înhăţă din nou de păr. Avu de luptat spre a-l scoate, la suprafaţă cu toate că Phil făcu tot ce putu spre a-i ajuta aşa încât să nu-i trezească bănuiala.

— „Ci linişteşte-te omule", şueră ea. „Dacă te sbaţi, ne înnecăm amândoi".

Phil o lăsă în cele din urmă să-l tragă la mal. Inaintarea se făcea anevoie şi începuse să simtă frigul pătrunzându-l. Când însfârşit ajunseră pe mal, se întinse pe iarba înfierbântată de soare.

— „Unde ai avut cârcelul?" zise Lillian după câteva minute.

Phil arătă către mijlocul râului.

— „C'am pe acolo. Nu m'ai auzit ţipând?

— „Ba cred, te-ar fi auzit oricine, pe o rază de un kilometru. Dar nu asta am vrut să spun. Unde te-a prins cârcelul? Te-ai cufundat foarte repede".

— „Ei bine", zise Phil atins. „Unde capătă lumea cârcei? Acolo l-am avut şi eu".

Lillian îl privi lung.

— „Şi eşti sigur că ai avut vre-un cârcel?"

— „Dacă sunt sigur că am avut vre-un cârcel?", repetă Phil indignat. „A, nu! Nu sunt sigur. Poate că mi s'a părut!"

— „Aşa cred şi eu" zise ea. „Acum mă duc acasă să mă schimb".

— „Aşteaptă un moment" zise Phil repede. Te conduc.

Ajunseră la fermă. Peste o jumătate de oră se 'ntâlniră în salon.

— „Să mă feliciţi ?"

Incă nu te-am felicitat.

— „Pentru măestria cu care înnoti".

Se priviră un moment în tăcere. Ochii Lillianei se plecară.

— „Asta nu-i tocmai frumos din partea d-tale!" zise ea.

Phil îi luă mâna şi o atrase blând spre el.

— „*Little flirt*" şopti el încet. Fata-i rămase pasivă în braţe. O sărută.

Ţinea ochii închişi. Gura ei puţin întredeschisă, părea o rodie însângerată.

— „Mică nimfă" continuă Phil pe acelaş ton. „Nimfă mică ce se scaldă sub raze de lună".

La aceste cuvinte, ea se depărtă de el. Obrajii îi deveniră ca para focului. „Oh! Nu cumva m'ai văzut? Ştiai că înnot, — m'ai pândit?"

„Numai odată, o singură dată *litte flirt* zise Phil râzând".

— „Nu-i adevărat" zise ea, scuturându-i braţul.

— „Crede-mă, te înşeli.

— „Oh! N'ai să mă înţelegi! N'am urmat decât o prescripţie a doctorului.

— „Ei, şi ce-i cu asta?"

— „Prescripţiunea doctorului, „zise Lillian mâhnită". Mi-a ordonat să flirtez cu oricine mi-o ieşi în cale pe aci. Spunea că asta are să-mi facă bine. Pentrucă să vezi, mă cunoaste de când eram copil!"

— „Pe mine nu mă cunoaşte de când eram copil „zise Phil", dar mi-a prescris acelaş lucru.

Se ridică în picioare. Ochii ei erau mai mari decât oricând, mai adânci... Gura umedă şi roşie.

— „Acum ne-am explicat" zise ea şi se depărtă în fugă.

A doua zi află că Lillian plecase din localitate.

Bagajele aveau să-i fie trimise în urmă.

Phil alergă în gară şi ajunse tocmai când trenul se puse în mişcare.

— „Ei drăcia dracului" îşi zise el „Cine să se gândească la asta ?"

* * *

— „Arătaţi foarte bine, sir".

Phil dădu din cap.

— „Iţi mulţumesc, Gibbs. Mă simt minunat.

— „Şi cum v'aţi înegrit!

— „Da" răspunse Phil cu gândul aiurea.

Se adânci iar în lucru.

— „Gibbs „zise el după câteva minute. „Vezi dacă Miss Venner e amploiata noastră".

Gibbs se duce să se intereseze.

— „Miss Lillian Venner, sir ?" întrebă el când se întoarse.

— „Exact. Trimete-o încoa. Am să sun când voiu avea nevoie de tine.

„Al dracului bătrân!" râse Phil gândindu-se la doctorul William.

„ Funcţionarii din secretariat lucrau de zor. De-odată se auzi un ciocănit.

— „Intră!"

Lillian apăru în prag.

— „Ia loc" zise Phil, oferindu-i un scaun. „Mă gândeam tocmai" urmă el „la doctorul William, dat dracului moşul!"

— „Oh!" In ochii ei strălucitori, apăru o nuanţă de ironie. „Asta-i tot ce aveaţi să-mi spuneţi?

Philip făcu un semn negativ cu capul.

— „Am vorbit azi de dimineaţă cu el. Părerea lui e că spre a completa cura, trebue să mă însor. Spune că aşi fi un idiot dacă n'aş face-o". Se aşeză şi tăcu câteva clipe.

Apoi se plecă peste birou.

...Acum e iar vorba de o ordonanţă a doctorului...

— „Da, dar nu e pentru mine" zise ea.

— „Nu. Dar eu ţi-o cer, pentrucă te iubesc".

Lillian păli; ochii ei catifelaţi se înrourară şi fără a spune un cuvânt, îi întinse mâinile.

Intenţionez să vin la Bucureşti

spune Maurice Chevalier. — Artistul îşi imită imitatorii

Pe bordul vasului „Paris" al companiei transatlantice franceze; un vapor de lux.

Eleganţă, confort, bogăţie, fast. Lume multă şi aleasă călătoreşte din America spre Europa: Marea ducesă Maria a Rusiei, Henry Bernstein cu soţia, financiarul Leon Fraser, Elemer Rice, marele scriitor al Americei; Maurice Chevalier cu soţia (Yvonne Vallée).

Acesta din urmă e simpatizat de toţi, urmărit pretutindeni, în special de dudui.

Dar Maurice Chevalier, care ocupă un castel pe bordul vaporului, e de o fidelitate conjugală, desesperantă: peste tot e cu soţia, de par'că ar fi în călătorie de nuntă. In această privinţă nu se aseamănă de loc cu Bernstein, care nu numai că are un apartament deosebit de-al soţiei sale, dar începe să se simtă comod numai atunci când pe la zece seara rămâne singur în bar, în faţa sticlei de şampanie, sau la dancing, cu admiratoarele americane.

Maurice Chevalier, într'o haină de sport, din flanelă, apare pe la orele zece dimineaţa pe punte. Joacă cu soţia lui o partidă de golf în miniatură, se duce apoi să asculte concertul dela 11, îşi ia aperitivul în bar, sau rămâne pe scaunul său depe punte, cu ziarul „L'Atlantique", care apare pe bord, în mână, privind marea, care se oglindeşte în reflexul albastru al ochilor săi.

„Da, îmi place nespus de mult marea — ne spune acest răsfăţat al cinefililor — şi călătoriile pe care le fac din America în Europa sunt adevărate clipe de odihnă pentru mine.

Plec în Europa pentru lunile de concediu, mă duc la Cannes, unde am o vilă.

— Care-a fost ultimul dv. film?

— The smiling leutnant (locotenentul surâzător).

— Proecte pentru viitor?

— La 15 Septembrie trebuie să fiu înapoi la Hollywood spre a începe turnarea a două filme: unul

după un scenariu de Anne Nichols, aceeaş care-a scris Grand Hotel, celălalt al cărui scenariu încă nu e terminat.

— V'a fost dificil să învăţaţi limba engleză?

— Ştiam englezeşte la plecarea mea din Europa şi m'am perfecţionat în America.

— Vă place America?

— Mult, şi m'am adaptat perfect în Statele-Unite, unde sunt atât de simpatizat, unde am atâţia prieteni.

— Ce credeţi despre viitorul filmului?

— Considerând progresele uimitoare pe care le-a făcut filmul sonor în timp de doi ani, eu cred că tehnica va ajunge la asemenea perfecţiune, încât să se poată reda fidel pe ecran, aspectul vieţii adevărate.

— Care film, din câte aţi realizat, vă place mai mult?

— Greu de spus! Mă străduesc totdeauna să produc cât mai bine şi las în sarcina publicului să aprecieze: lui trebuie să-i plac.

— Aveţi în fiece moment dovada că sunteţi iubiţi de public. La noi în ţară deasemenea aveţi mulţi admiratori.

— Ştiu lucrul acesta şi eu însumi am numeroşi prieteni români. Mă port cu gândul să fac o vizită amicilor mei din România. Intenţionez să viu la anul la Bucureşti. Aş fi făcut-o anul acesta, dar simt nevoia să mă odihnesc şi dac'aş încep un turneu nu mi-ar ajunge toată vacanţa".

Aci conversaţia noastră a trebuit să ia sfârşit căci gongul sunase ora mesei de mult şi artistul nu mânca la aceeaş masă cu noi.

Dar seara, Maurice Chevalier a făcut alte declaraţii — publice de data aceasta, căci le-au auzit toţi călătorii — dar care nu trebuiesc trecute sub tăcere, căci au multă savoare.

Lucrurile s'au petrecut astfel: popularitatea nu e totdeauna o favoare, ea atrage după sine o serie de obligaţiuni, care uneori devin adevărate corvezi.

Pe vapoarele societăţii transatlantice franceze se obişnueşte să se organizeze, — la fiece călătorie — câte o serbare, în folosul orfanilor de marinari. Maurice Chevalier, bineînţeles, a fost solicitat să participe. Publicăm în primele coloane programul seratei.

Nicăeri nu se întâmplă ca într'o sală să se adune o lume mai selectă — chiar dacă heteroclită — ca în saloanele de clasa I de pe bordul unui transatlantic de lux. Şi astfel Maurice Chevalier a avut una dintre cele mai bune săli ale sale. Dar şi artistul s'a întrecut pe sine! Rareori a avut Chevalier atâta antren, atât farmec ca în seara aceea.

El a ştiut să cucerească aplauze frenetice cu atât mai preţioase cu cât erau expresia entuziasmului unui public îndeobşte blazat.

La început Chevalier a cântat — cu talentul lui cunoscut — câteva şansonete pe rând: una franceză, una americană. Yankeilor le place în special accentul străin pe care-l are Chevalier în pronunţia cuvintelor englezeşti şi artistul nu s'a mulţumit să cânte numai, el a ţinut şi un speach, în care după ce mulţumeşte americanilor pentru modul cald în care l-au primit, pe el: un străin, îşi exprimă gratitudinea şi faţă de artiştii colegi, cari l-au ajutat în cariera lui. Dar când Maurice Chevalier a început să fie gustat, s'au găsit mulţi cari au vrut să-l imite.

Unii credeau că e suficient să scoată buza de jos înainte, pentruca să fie identici cu Chevalier, astfel a făcut Rudy Vallée; alţii au încercat să-i imite accentul, pe care-l are, când vorbeşte englezeşte şi toţi aceştia n'au reuşit să producă decât nişte caricaturi vesele. Maurice Chevalier se apucă să arate cum îl imită, imitatorii săi.

El a cântat pe rând bucăţile aşa cum le cântă dânsul deobicei şi apoi în felul cum aceleaşi bucăţi au fost imitate.

Astfel Chevalier a imitat pe Chevalier al lui Rudy Vallée, pe cel al lui Willy Haner şi... al unei artiste dintr'un teatru de mâna doua din Brooklyn, un oraş din New-York. Aceasta din urmă barem nici nu auzise pe artistul pe care-l imita, decât... la placa de gramofon.

Nu mulţi ar putea face ceeace-a făcut în seara ceea Maurice Chevalier: să-şi imite imitatorii.

(Urmare în pag. 8-a col 4-a)

Paquebot "PARIS"
R. PUGNET O.✻, Commandant

To Night at 9.30 in the Grand Salon

GALA-CONCERT

Au Profit des Œuvres de Mer
Patronnées par la
Compagnie Générale Transatlantique

A Collection will be made during the evening for the Benefit of the International Seamen's Funds Societies by Mrs O. C. HARRIMAN & Mlle R. CLAUDEL

Lundi 6 Juillet 1931

PROGRAMME

Mr I. L. LILLIENTHAL, Master of Ceremonies

Ouverture par l'Orchestre

Zigeunerweisen .... Pablo de Sarasate
Mr. S. VOLSTCHISKIS
Violon Solo

a) Deep River — Negro Spiritual ..... Harry T. Burleigh
(Dedicated to Mary JORDAN)
b) Water Boy (Negro convict Song) .... Robinson
c) Tes Yeux .... Rabey
d) Mon Cœur s'ouvre à ta Voix .... Saint-Saëns
(de l'Opéra Samson et Dalila)

Mrs Mary JORDAN
Contralto
accompagnée par Mr Edouard GARMIRIAN

Maurice CHEVALIER

au Piano: Mr L. STEINER de l'Orchestre BARTAL

Programul concertului de binefacere de pe „Paris".

Destinul unei insule

INSULA Haiti face parte din Marile Antile, din dreptul Americei Centrale şi a fost ocupată în 1915 de armata Statelor-Unite care în acel an al conflagraţiei mondiale, n'avea de dat socoteală nimănui. Fapt remarcabil e că locuitorii insulei, negri haitieni şi îndeosebi mulatri, care alcătuesc elita medicilor, avocaţilor, ziariştilor şi oamenilor politici, au o cultură foarte serioasă şi adeseori surprinzătoare.

Dar să ne oprim o clipă la istoria acestei ciudate insule.

A fost descoperită de Columb la 4 Decembrie 1492, când era populată de piei roşii. După ce „indienii", neobicinuiţi cu munca, şi-au pierdut viaţa în minele de argint ale spaniolilor, au fost aluşi ca muncitori, negri din Congo. Aceşti negri alcătuesc şi azi populaţia, în majoritatea ei. In e-vul-mediu jumătate din insulă — republica Haiti de azi — a fost ocupată de piraţi francezi. Aşa se face că în insulă se vorbeşte franţuzeşte, mai bine zis un idiom francez, creat de mulatri. De fapt idiomul mulatrilor, care alcătuesc clasa dominantă, nu se deosibeşte decât foarte puţin de limba franceză vorbită la Paris.

Negrii din Haiti au fost foarte influenţaţi de Revoluţia Franceză. Clubul „Les amis des noirs" care se întemeiase la Paris, sub prezedenţia lui Mirabeau, a trimis la Port au Prince, capitala insulei, programul politic al libertăţii, egalităţii, fraternităţii. Ne putem închipui cum au fost primite acestе principii, de oameni cari se socoteau fericiţi, când legea bătăii scădea numărul loviturilor cu biciul, la cincizeci. Haitienii n'au fost numai adepţi entuziaşti ai marei revoluţii, dar au pus principiile ei în practică într'un chip care ne uluieşte şi azi.

In 1804 sub conducerea şefului lor Dessalines, s'au ridicat împotriva proprietarilor de plantaţii şi au ucis pe albi până la unul. Au dat foc vilelor şi au distrus toate plantaţiile, în care munciseră din greu. Dar — şi acest fapt e caracteristic pentru înţelegerea psihologiei lor — în închipuirea lor a rămas existenţa unei Franţe demne de admirat, cu toată brutalitatea ei colonizatoare. Franţa a rămas pentru negrii din Haiti imaginea unei lumi superioare, cultura ei un ideal, gândeau cu dor la acea „douce France" şi la Parisul strălucit.

Tipuri de indigene din Haiti

Haitienii cari după omuciderea în massă, au luat numele foştilor stăpâni, începură să-şi apropie cultura franceză, cu zelul unui popor tânăr şi multă vreme subjugat. Gândeau:

„Cu cât vom cunoaşte mai bine pe Corneille, Molière şi Racine, cu cu atât ni se va putea spune mai puţin că suntem negri însetaţi de sânge. Această năzuinţă spre cultură se regăseşte şi azi în Haiti, la fel ca acum o sută de ani. Există o pătură subţire de mulatri, cari au pe masa lor de lucru ultimele noutăţi din librăria franceză, perfect informaţi asupra tuturor evenimentelor intelectuale ale Parisului. Ziarul „Le Presse" (sunt la Port au Prince vreo douăsprezece ziare, purtând numele ziarelor pariziene, a căror înfăţişare o copiază, deşi tirajul lor nu trece nici odată de două mii de exemplare) susţine şi o librărie, unde se găsesc toate noutăţile franceze. La toate colţurile te izbeşte acest interes pentru hrana intelectuală: copiii de negri căznindu-se cu ochii mari deschişi, să'nveţe semnele şi cuvintele abecedarului francez.

In această ţară de cultură, cu tradiţia Revoluţiei Franceze, americanii au crezut de cuviinţă să se prezinte cu vreo câteva duzini de mitraliere. Au observat că'n Haiti nu sunt prea multe hoteluri, o canalizare primitivă şi nici regulamente de circulaţie. De-aci au tras încheierea că au de-aface cu un popor sălbatec. Dar după prescripţiile Bibliei (pe care o găseşti în toate hotelurile americane, pe măsuţa dela căpătâi) sunt gata să dea haitianilor o mână de ajutor. Aceşti militari americani (cari nu trebue confundaţi cu poporul american, cutezară să aducă în Haiti profesori, technicieni, directori de muzee.

Se'nţelege că aceşti oameni nu puteau avea succes într'o ţară, trăind încă în tradiţia spirituală a Revoluţiei franceze. Haitianii nu vor pricepe să ducă afacerile la capăt, în cel mai scurt timp posibil şi nici nu vor admira prea mult un campion de football, ca pe un reprezentant al civilizaţiei contimporane. Haitienii preţuesc mai mult pe Flaubert şi poeziile lui Verlaine decât pe Henry Ford şi toată industria americană.

Aşa stau lucrurile acum în Haiti. O înţelegere între americani şi negrii din Haiti e greu de'nchipuit din pricina mentalităţilor cu totul deosebite. Totuş nu e exclus ca situaţia să se schimbe şi americanii să nu mai privească pe negrii din Haiti, ca pe un popor inferior. Senatorul King luptă de cincisprezece ani (adică dela ocuparea insulei) pentru libertatea negrilor. King e un democrat călit, care ştie de mult că numai libertatea lumii şi libertatea fiecărui popor poate garanta pacea şi fericirea tuturor.

Haitianii, care sunt toţi oameni culţi, nu se îndoesc de victoria dreptăţii lor şi această conştiinţă le dă un fel de siguranţă ironică: S'a întâmplat adesea cazul ca un descendent al negrilor din Congo, — cari au cultivat de veacuri bumbac, dispreţuiţi şi bătuţi, — să pună la locul lui cu superioritate, pe directorul unui muzeu american, amintindu-i de principiile lui Lincola... — *W.*

Intenţionez să vin la Bucureşti

(Continuare din pag. 7-a)

E foarte dificil să-ţi cunoşti singur toate calităţile şi defectele jocului şi să poţi apoi remarca şi mai ales reda precis, greşala pe care-o face în imitaţie, cel care se străduește să te copieze. Maurice Chevalier a dovedit, cu această producţie, un deosebit de fin spirit de observaţie.

Chiar dacă imitându-şi imitatorii, dânsul a şarjat puţin spre a putea ironiza nota rămasă personală la fiecare din aceste copii, el a izbutit totuş să redea perfect tipurile distincte şi caracteristicul fiecărui imitator.

Şi dupăce a izbutit să bine-dispună şi să înveselească întreg auditoriul, Chevalier a lăsat pe soţia sa să adune obolul spectatorilor pentru orfanii marinarilor. Li s'a strâns din sala în care erau 150 de oameni, vreo 50 de mii de franci (mai bine de 300 de mii de lei).

Iar după festival, în sala de dancing, în care parchetul de sticlă, având careuri luminate în diferite culori, perdelele grele de pluş, atmosfera parfumată, jazzul, eleganţa femeilor, strălucirea argintăriei, produceau un ansamblu de extrem rafinament, comandantul R. Puguet, comisarii bordului d-nii A. de Nieuwenhove şi J. Pinel, ofiţerul J. Kerisit, doctorul P. Vert, marea ducesă Maria a Rusiei, d. şi d-na Fraser şi toţi câţi colaboraseră a reuşita seratei, s'au strâns în jurul aceleiaş mese, la un pahar de şampanie.

A doua zi Maurice Chevalier a debarcat la Plymouth, având o zi de lucru la Londra.

NIC. CONSTANTIN

PREMIUL REMARQUE

Formidabilul succes al romancierului german Erich Maria Remarque constituie, fără îndoială, cel mai însemnat eveniment literar din ultimii doisprezece ani.

Se cunoaşte răsunetul pe care acum trei ani l-a produs romanul lui Remarque „Nimic nou pe frontul de vest". Remarque, necunoscut până atunci în lumea literelor, a devenit, în câteva luni, celebru în lumea întreagă. Milioane de cititori s'au grăbit să-l aclame şi să-l consacre drept cel mai adânc, mai uman şi mai veridic romancier al războiului.

„Intoarcerea de pe front", al doilea roman al lui Remarque, apărut de curând în editura „Adevĕrul" în traducerea românească a d-lor Byck şi Philippide, întăreşte şi mai mult acest succes şi complectează fizionomia literară a lui Remarque.

Intr'adevăr, „Intoarcerea de pe front" are, faţă de „Nimic nou pe frontul de vest" o sumă de calităţi în plus. Arta compoziţiei este mult mai mare aici decât în primul roman. Tendinţa evident pacifistă este ascunsă cu meşteşug şi inoculată pe nesimţite cititorului. „Intoarcerea de pe front" e scrisă cu sobrietate şi cu o mare putere de evocare. Sunt scene de un tragic şi de un patetic, care, odată citite, se întipăresc în memorie obsedante şi halucinante, de parcă singur le-ai trăit.

Această expunere simplă şi, mai ales, cantitatea enormă de adevăr omenesc cuprinsă în acest roman, au făcut ca „Intoarcerea de pe front" să fie citită de oameni din toate categoriile sociale. Este o carte pe înţelesul tuturor. Nu a fost plăsmuită pentru un grup anumit de oameni, cu anumite gusturi şi predilecţii. Este o carte plină de umanitate, scrisă pentru umanitate. Succesul ei extraordinar se explică numai datorită acestui fapt.

Convins că şi la noi „Intoarcerea de pe front" se bucură şi se va bucura de acelaş larg succes, „Adevărul Literar" a hotărît să procedeze la o cercetare printre cititorii şi admiratorii lui Remarque, menită să pună în evidenţă popularitatea şi calităţile noului roman.

In acest scop „Adevărul Literar" deschide o anchetă, urmată de un concurs cu premii, având de obiect cunoaşterea părerii cititorilor noştri cu privire la această remarcabilă operă.

Cititorii cari doresc să ia parte la acest concurs vor trebui să răspundă la următoarele întrebări:

1) Ce calităţi are romanul „Intoarcerea de pe front" şi care sunt motivele ce au făcut ca acest roman să pătrundă atât de adânc în massele populare?

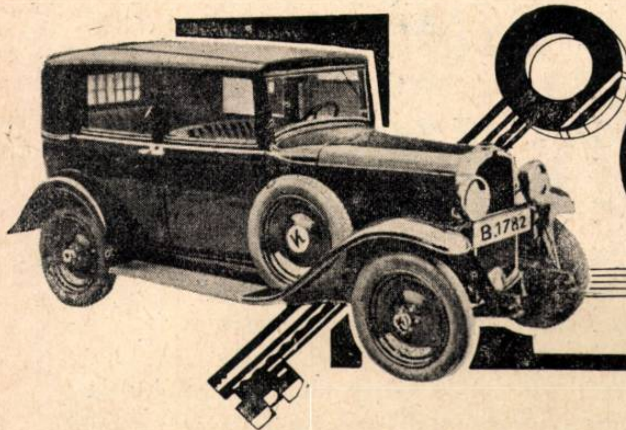
2) Care este pasagiul ce v'a impresionat mai mult, şi din ce cauză?

Se acordă un premiu în valoare de 10.000 (zece mii) lei celui mai bun răspuns.

Pe lângă aceasta se mai acordă 10 (zece premii) de câte 500 (cinci sute) lei, în cărţi din editura „Adevărul", după alegere.

Răspunsurile se primesc până la 1 Septembrie a. c. pe adresa: „Adevărul Literar", Str. Const. Mille No. 9, cu indicaţiunea „Premiul Remarque".

Ad. Lit.

GĂSIȚI CHEIA NOROCULUI!

Oricărui dintre d-voastră vă poate aparține acest automobil.

Strângeți bonurile pe care le publicăm în fiecare săptămână. La mijlocul lunei August veți primi în schimbul lor un cupon numerotat.

Tot atunci, în cadrul unei serbări estivale vom expune automobilul a cărui fotografie o reproducem aci. Vom convoca pe toți posesorii cupoanelor și fiecare dintre ei va alege, dintr'o grămadă, o cheie care să deschidă *automobilul*.

Cel care va găsi cheia potrivită, cheia norocului, devine proprietarul mașinei.

El se poate urca în limuzină și pleca cu dânsa.

Adunați deci, bonurile din „REALITATEA ILUSTRATĂ".

„REALITATEA ILUSTRATA"

Bon No. 7

Numele ....

Str. .... *No* ....

Localitatea ....

Bonurile se vor trimite administrației noastre toate odată, după apariția ultimului bon. Abonații noștri sunt înscriși la tragere, din oficiu

UN AS AL AERULUI

Locot. Av. Bătăcui Corneliu din Flotila Av. de Gardă Cluj. Câștigătorul premiului I și al cupei „General Herboy" la concursul de aviație din ziua de 6 Iunie 1931 la Cluj (aniversarea unui an dela aterizarea M. S. Regelui Carol în țară).

Tema: găsirea unui avion aterisat în câmp și inapoierea în timp scurt.

O statistică americană

D-l Thornton Read, profesor la universitatea Columbia, a calculat, luând ca bază puterea unui cal, munca diferitelor popoare. Astfel Statele Unite, care reprezintă a 16-a parte din populația terestră, produc jumătate din munca desfășurată de întreaga lume. Iată, după calculele savantului, munca efectuată la anumite țări, socotind pe individ.

China 1. India 1½, Rusia 2½, Italia 2¾, Japonia 3½, Polonia 6, Olanda 7, Franța 8, Germania 12, Belgia 16, Anglia 18, Canada 20 și Statele Unite 30.

PENTRU SCRIITORII DE AZI ȘI DE MAINE

CUM SE SCRIE?...

NICIODATA nu veți scrie bine dacă nu-ți vei da seama (într'un ceas de mare luciditate) dacă nu vei înțelege deplin că scrierea este *o invenție*. O invenție ca pârghia sau tirbușonul, o invenție de mai de mult a spiritului omenesc. Pârghia și tirbușonul făptuesc o muncă, preluată mușchilor tăi, scrierea făptuește și ea o muncă, preluată graiului tău.

Vezi dar că înlătur părerea ades exprimată că scrierea e o conservă.

— După această părere s'ar părea că scriitorul conservă ceva în scris și cititorul se alimentează cu ceeace scriitorul a pus în cutie. Scrierea e însă mai curând ceva asemenea unei invenții tehnice. Ea „lucrează", asemenea pârghiei și tirbușonului. Faptul îngrozitor că la tribunal martorii nu vor să recunoască declarațiile scrise de ei, se'ntemeiază pe aceea că scrierea are o înrâurire schimbătoare. Cine scrie, diformează.

Nu trebue deci să credem că silabele cuvintelor „păstrează" ceva. Nu. Cuvântul scris ridică sau coboară realitatea, îi răstoarnă și îi schimbă structura. Cuvântul scris nu e o fixare a cuvântului vorbit, ci o vraje pusă la cale cu elementele graiului vorbit.

Trebue să-ți dai bine seama de toate acestea, ca să'nțelegi pericolul în care se află realitatea, când ai pus mâna pe condei să scrii. Pericolul în care te afli tu și realitatea. Scrie astfel ca să se vadă că ești conștient.

* * *

Toți marii autori și scriitori (chiar cei cari n'au publicat) ai tuturor timpurilor, erau foarte con știenți de pericolul amintit mai sus. Și nu puțini, au dat din această pricină sfatul să scrim cât mai simplu. De fapt, principiul e foarte ademenitor. Dacă fiecare cuvânt scris e o ducere în ispită și ascunde posibilitatea unui păcat, puține cuvinte, sunt mai puțin periculoase decât multe cuvinte.

Așa pare să fie, dar nu e așa. Mulți scriitori sunt mândri de sobrietatea lor. Au oare dreptate? N'au băgat niciodată de seamă că sunt minciuni sobre ca și minciuni prolixe? Sobrietatea nu exclude minciuna. Să nu-ți închipui prin urmare că ai scăpat de pericolul neadevărului, scriind pe scurt ceeace ai de scris. Nici lumea nu e scurtă, ci foarte lungă. E o imagine uriașă de tonuri, linii și făpturi, cu ne'nchipuit de multe fețe — și fiecare lucru face parte din complexitatea universală. Nu e deci nici o ispravă mare, să scrii necomplicat. Nu uita că există un „idol al simplității", căruia se'nchină numai oamenii simpli. Nici nu ne dăm seamă câtă șarlatanie se ascunde'n simplitate. În marea lume se'ntâmplă totdeauna ceva nou, ca și în mica lume a fiecăruia din noi. Ar fi foarte rău, scriind, să lași deoparte toate aceste complexități.

Să nu'ntrebuinezi însă cuvinte multe de dragul cuvintelor, de dragul de a repeta și a umple multe pagini de hârtie albă. Dar când scrii mult de teamă că nu vei putea altfel reda complexitatea unui eveniment, când te oprești și apoi pornești iar la scris, dibuind cuvintele cele mai potrivite (cum se întâmplă cu eroii lui Dostoevschi, când vorbesc singuri) vei face ispravă mult mai bună decât așternând câteva fraze lapidare. Epigrama care e scurtă, se bizue totdeauna pe o șmecherie.

* * *

Sunt de părere să se vadă că brazda literară pe care o tragi, are o adâncime de cel puțin două mii de ani — de unde-i vin toate înțelepciunile, toată știința și toată închipuirea. Nu'nțeleg de ce ne-ar fi rușine, scriind, de tot ce știm, de toată cultura noastră.

Dar citând în scrierile noastre pe alți autori, trebue să-i arătăm că-i cunoaștem într'adevăr. Oamenii lipsiți de cultură, îndeosebi oamenii politici, au compromis cu desăvârșire citația politică. Politicianii dela tribună și politicianii dela gazeta de partid (de ce oamenii aceștia sunt atât de ignoranți, nu știu; dar par'că fac anume să li se vadă neștiința). Când bunăoară un domn deputat vorbind de scăderea prețurilor cerealelor, începe cu versurile:

Locuința mea de vară
E la țară...

a compromis și poezia și discursul.

Dar nu te lăsa înșelat de aceste falimente umoristice ale unor indivizi cari urmează doar gesturile sufletești ale culturii adevărate. Fortifică-te când scrii, cu tot ce s'a scris, mai bun. Autorii mari sunt ca vinul vechi.

* * *

Și dacă doriți, putem continua.

B.

Feminism

CÂTIVA din cetățenii orășelului Benfleet din Anglia cred în glumă, că „Janeville" ar fi un nume mult mai potrivit pentru comunitatea lor, decât numele masculin pe care-l poartă. Aceasta pentrucă femeile au acaparat treptat cele mai importante profesiuni și funcțiuni, în localitate.

Cea mai mare frizerie în Benfleet e ținută de o anume Mrs. Marie Nunn. Lucrează în această branșă de 12 ani, iar printre clienții ei se numără cei mai influenți bărbați ai comunei.

Cea mai bună dentistă în orășel e Mrs. J. Keats, care posedă un cabinet dentar pe strada principală. E asistată de un bărbat, dar ea e acea care face operațiunile mai dificile.

Peste drum de cabinetul dentar e un magazin de îmbrăcăminte și galanterie bărbătească, condus de o d-nă E. E. Good, privită ca o arbitrară a eleganței masculine.

Intelectualii din Benfleet își cumpără jurnalele, magazinele și cărțile dela o femee. Cea mai mare prăvălie de fructe și legume e ținută de o altă femee și chiar autobuzurile din Benfleet le deține tot o reprezentantă a sexului slab. Ea însăși conduce una din mașini și pretinde că știe mai mult despre automobile decât oricare din angajații săi.

Fierarul orășelului are o fiică, care lucrează zilnic în atelierul său și speră să preia atelierul tatălui în câtiva ani.

Dar culmea e că posturile de primar, notar, comandant de pompieri și diriginte poștal, sunt deținute tot de femei.

DE VORBA CU CITITORII

Berlinescu. — Cu viza pașaportului ca 8000 lei. Intreținerea acolo e o chestie foarte elastică. Dar nu te grăbi, fiindcă nu cred să-ți echivaleze examenele.

Marietta-Chișinău. — Duduie, te rog să mă onorezi cu o scrisoare — dacă vrei să-ți spun ceva despre caracterul dumitale Iți închipui dumneata că se poate deduce altceva din cele 2 linii pe cari mi le-ai scris pe c. p.—care mi-a trimes-o prietena dumitale, decât că ești de o economie harpagonică și că ești o „profiteuse" de rassă?

Alice. — Chișinău. O mică dată statistică duduie. Optzeci la sută din scrisorile care le primesc, conțin următoarea propozițiune: „Sunt o natură enigmatică". Această obsesie te-a cuprins și pe dumneata. Tot nebulosul enigmatic în care te-ai înfășurat ca o crisalidă într'un cocon, ar dispărea dacă ți-ai impune „puțintică răbdare" cum spunea Caragiale și dacă ai gândi puțin, înlocuind pe alocuri intuiția prin logică. Iți pare că sunt pedant cerându-ți acest lucru? Sau răutăcios? Cer scuze dar aceasta-i enigma minții dumitale. Apoi mai sunt două defecte. Ești răutăcioasă și prea econoamă. Să zicem puțin zgârcită. Este o economie mult prea exagerată pentru tinerețea dumitale. Și să mai știi că aceste două porniri, urâțesc figura, te fac antipatică. Iți spun toate acestea duduie, nu dintr'o pornire răutăcioasă, ci fiindcă vreau să-ți dau un sfat și să rămânem prieteni. Ne-am înțeles?

Descartes. — Te sfătuesc să citești „La vie de Disraeli". Cartea e scrisă de Andre Maurois și este una dintre cele mai bune biografii romanțate, care s'au scris.

Alvarez. — E vorba de Corinne Griffith. S'a născut la New Orleans în anul 1899. A debutat în cariera artistică ca dansatoare.

Coca — Impresia dumitale nu este justificată, deși m'am exprimat în termeni farmaceutici. Ceeace voiam să precizez însă, este temperamentul dumitale. Acum sunt clarificat. Cred că n'ai să-mi iei în nume de rău, dacă am să te calific ca o „femee de rassă" cu toate calitățile și defectele acesteia. Cunosc acum și scrisul în care se manifesta expansiunea dumitale. Vei avea mult succes în viață. Bineînțeles acela la care te gândești și ți-e frică să-l mărturisești. Scuză te rog întârzierea expedierei fotografiei. Voi mai avea plăcerea să te citesc nu?

Sensitiva. — Cuvântul „sex-appeal" se pronunță „sexăpil". Din scrisul dumneavoastră nu pot extrage decât sensualism și egoism. Hotărât că aveți și alte... calități, așa că vă rog să-mi scriți mai mult decât cele câteva rânduri. Nu omiteți iscălitura cu numele adevărat. Puteți să-mi încredințați secretul anonimatului d-voastră, fără teamă. Sunt de o discreție feroce.

Notna 10 Focșani. — Un cui de oțel, care să suporte o tracțiune de 3000 kg. înfipt în pământ? Nu înțeleg cum ar putea rezista, dacă nu-l ancorezi într'o fundație de beton. Secțiunea se calculează după formula P. = K. × f. Tracțiunea totală = P (3000 kgr) Tracțiunea admisibilă a oțelului = K. (3000 kgr. cm² — 5000 kg. cm². Secțiunea cuiului (exprimat tot în cm²). In cazul dumitale nu cred însă să fie tracțiune simplă și atunci chestiunea e mai complicată.

Coca Gh. — Nu pot rezista nici eu unei rugăminți atât de fierbinți și-ți dau biografia succintă a lui Stüwe. S'a născut la Mecklenberg în Mai 1897. A urmat medicina, apoi s'a consacrat filmului. Deocamdată necăsătorit. In viitorul sezon de iarnă, vei avea ocazia să-l admiri din nou.

Fumosan. — Dumneata ești... denicotinizată? O femee fără otravă, — mă iartă — e un fel de apă minerală.. 1) Evelyne Holt nu este sora lui Jack Holt. 2) Adresa lui Igo Sym, prin Schönbrünn-Atelier, Wien XIII Maximgasse. 13 Vienez. Vârsta 32 de ani. 3) Willy Forst s'a născut în 7 Aprili 1903, în Germania. Primește corespondența la Berlin-Schöneberg, Wartburgstr. 32. 4) Charles Rogers s'a născut în 1905. Origine: american. Corespondența prin The Standard Casting Directory, 616, Taft Building, Hollywood, Calif.

Didișor, puișor etc. — In sfârșit o scrisoare și dela d-ta. Pe măsură ce te citesc, îmi dau însă seama că nu ești un „pui de drăcușor", ci ai putea să renunți la diminutivele cu care te alinți. Deocamdată am să-ți răspund numai la întrebarea cinefilă. Nils Asther nu joacă în film sonor fiindcă nu știe bine decât limba pe care a învățat-o dela doica sa, cea suedeză.

Trio. — Ați fi un trio foarte simpatic, dacă ați renunța la întrebări... spirituale. De altfel spiritul lor mă obligă să rog onoratul Trio să nu mai facă eforturi inutile. 1) Clara Bow origină americană. Născută la Brooklyn. 6) Igo Sym, are înălțimea de un metru, șeaptezeci centimetri, trei milimetri și șase zecimi de milimetru. Cât privește celelalte întrebări : care e cea mai urâtă, cea mai înaltă, cea mai șchioambă artistă, constituiți-vă singuri în juriu și decideți. Rezultatul comunicați-l prezicătoarei Iulia Poloneza.

Rita capricioasa. — Capricii? Ce simpatic! Capriciul la femee se aseamănă cu ciripitul păsărilor; este efervescența sufletului însetat de dragoste (Oh!) Printr'un capriciu... al anuarului de adrese, deasemeni nu găsesc biografia lui E. Benfer și o găsesc pe a lui Joseph Schildkraut, născut în 7 Mai 1898 la Viena". A debutat ca artist de teatru la Viena, apoi a devenit artist de cinema. (America). Vezi că și cărțile sunt câteodată capricioase.

O elevă. — A cui elevă? A lui Epicur?? (Vezi mai sus resp. mai jos) Charles Rogers.

Alexe. — Harry Cary n'a jucat în „Simfonia durerei". Modestia de a-mi pune o singură întrebare, mă 'nbie să vă mulțumesc călduros.

Madona Brună. — Simpaticul țigan va apare la toamnă pe ecran, în mijlocul unei șatre de țigănci... blonde, în calitate de bulibașă-donjuan. Până atunci să-ți dau eu nițel cu ghiocu: Ești și d-ta una din caracterele lăcătuite, care nu accepți ușor prietenia cuiva, până nu-i studiezi firea. Aceasta fiindcă ești pretențioasă. Cauți să-ți economisești deziluziile, deoarece vrei să-ți trăești viața într'o relativă atmosferă de poezie. Exigențele te-au făcut însă puțin cicălitoare, ți-au desvoltat spiritul critic și de contrazicere. Fantazia lucrează aproape exclusiv în domeniul sentimental, utopic. Ceeace te caracterizează, este un farmec special al naturalului, pe care nu-l contrazici cu nici un fel de artificialism. Un perfect echilibru sufletesc, formează de asmenea o dominantă a caracterului. Simț estetic și o nevoie înăscută de a trăi larg. Se pare că perceptele de economie sunt certate cu d-ta. Bunătatea există atât cât e nevoe ca să nu regreți gesturile de mărinimie. Dacă te mai interesează ceva, revino.

Floare albastră. — Sunt la dispoziția d-tale pentru a te asculta. Primul păcat contează, celelalte sunt o consecință fatală a primului. Aștept deci cu plăcere rândurile d-tale.

Mimi Vax. — Un salut pentru poza poetică și încă unul pentru poza realistă cu care mă gratifici. Eu — după unele autoare, — sunt un bărbat foarte seducător, deși iți mărturisesc—numai d-tale — am un nas postișă. deoarece pe cel original l'am pierdut într'un match de box. Analiza grafologică sună așa: Fire bună, sentimentală, un simț estetic deosebit de desvoltat. O armonie perfectă între intelect, și afect. E atâta dozare echilibrată la d-ta, încât începi să devii periculoasă... Oarecare egocentrism, însă nesupărător; există atât cât trebuie pentru a contura o personalitate. Oarecare malițiozitate, mai mult artificială însă, pentru a ascunde momentele de supra sensibilitate. Rezervă în exteriorizări. Expansiunea e reținută dintr'un motiv de proporție estetică. Bogată viață sufletească.

Regret că nu pot extinde mai mult analiza. Scrie te rog ce te mai interesează.

Croitor nerăbdător. — Gândește-te mai bine la altă carieră. Nicăeri nu e nevoie de un artist începător, fiindcă sunt atâția în curs de fabricație! Crezi că ai să-ți poți face singur un... suflet artistic după măsură?

A business man. — Perigrinările d-tale în domeniul grafologiei, au atâta justeță, întrucât dovedesc oarecare spirit de observație. Acum să vă explic. Scrisul pentru petițiile oficiale denotă tocmai intenția împăciuitoare în care sunt redactate. Dovedește din partea dumitale, o maleabilitate comercială; înțelegerea de a-ți impune pentru un moment un compromis, care-ți asigura izbânda. Celălalt scris e însă foarte interesant. Și-ți dau un sfat, dacă vrei să-l urmezi te privește — să nu mai încerci să-l schimbi. Iți denaturezi singur personalitatea. Există o strânsă legătură între manifestarea grafică, și „eul" individului. Defectele d-tale sunt: (calități zici că nu te interesează). Senzualitate merge până la trivialitate. Voința nu-i destul de fermă. Aspirațiile sunt prea burgheze, n'au un orizont larg, în comparație cu inteligența pe care o dovedești. Ești obsedat de gândul de a stârpi sentimentalitatea în dumneata. Fire bănuitoare, geloasă. Inclinație spre misticism, superstiție.

Dacă te interesează și calitățile, mai riscă câteva modeste gânduri.

Muguet sauvage. — Din simplele indicații pe cari mi le dai, nu-ți pot da un sfat. de care să te folosești realmente Descrie-mi ce fel de fire este junele în chestiune; nu omite te rog detalii, preferințe mici, cari au o importanță capitală în astfel de chestiuni. Dă-mi un portret și o scrisoare de a lui și te voiu înarma, ca pe un cavaler medieval, cu unelte, care-ți vor asigura victoria. Scrisul dumitale, se tălmăcește astfel: Finețe, susceptibilitate care merge până la morbiditate. Spirit dominator. Mult orgoliu. Logică, spirit analitic. Sinceritate, Altruism. Scrisul mai arată oarecare depresiune sufletească, dar cred că-i ceva accidental. Aștept lămuririle.

Antoinette de Montgomery. — Regret mult, că din lipsă de timp liber nu am putut culege informațiunile matrimoniale ce-mi ceri. Promit însă să mă interesez cât de curând, deoarece sunt curios să aflu mobilul pentru care vrei să cunoști acele date și adrese. — pentru mine inexplicabile. Sunt dulce după cum vezi și am răspuns. Și voi mai răspunde, chiar cu riscul de a mă zaharisi.

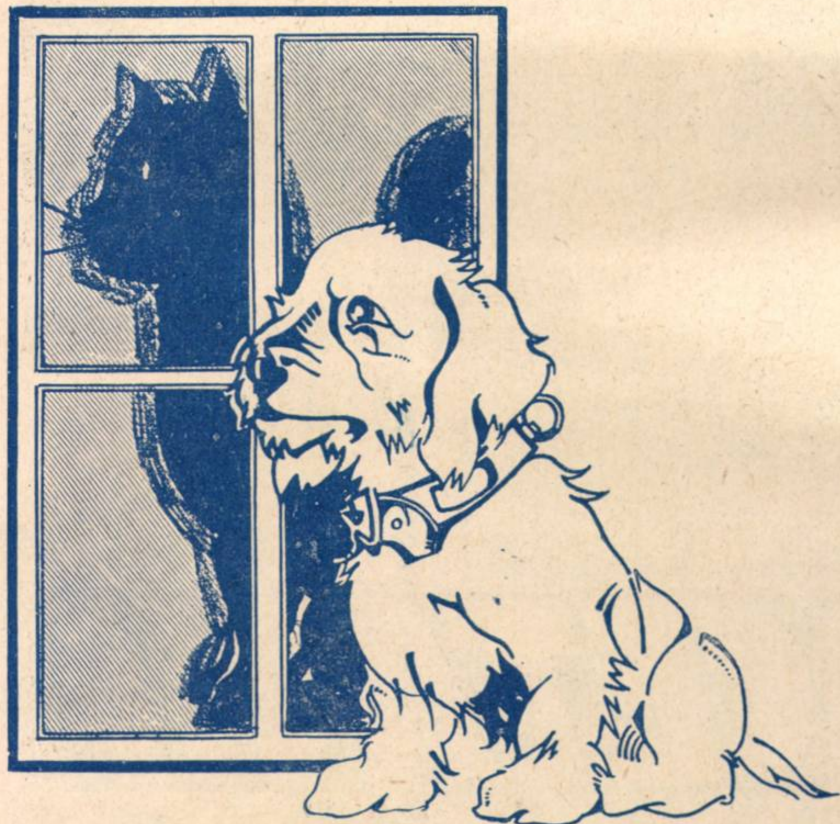
Anti Bethovenіană. — Fobia d-tale rămâne pentru mine un secret indescifrabil, după cum va rămâne pentru dumneata misterul scrisului. Aceasta pentrucă îmi place foarte mult „Beethoven" și n'aș dori să te jignesc, trăgând concluzii din preferințele pe care le etalezi cu atâta ingenuitate. Aceasta în loc de analiză.

LOTHAR

SITUAȚIA

din discuțiile lui Pik și Puff

(Pik e un cățel; Puff e o pisică. Rămas orfan la naștere, Pik a fost adoptat de mama lui Puff. Cei doi frați de lapte se iubesc mult și credem că discuțiile lor sunt interesante).

PIK: *Iubită surioară*
Căineștile nevoi
Mă cam indepărtară
Intreaga săptămână,
Și vreau din nou, in doi,
Să stăm in astă seară
De vorbă împreună.
PUFF (tandră): *O, Pik, cu drag spre tine*
Eu vin de pe burlan,
Precum pisica vine,
In Mai, înspre motan;
Dar, cu gânduri curate
Țin a te vizita...
Nici laptele, o frate,
Nu-i bun ca vorba ta!
PIK (preocupat): *Ce zici tu de urcarea*
Ce vor s'aducă pâinii?...
PUFF: *M'apucă disperarea;*
Ne 'nfometează, câinii!...
(dându-și seama de gafă).
Iertare!...
PIK: *Nu-i nimică!*
O știe doar tot satul:
Femeia e pisică,
Și câine e bărbatul!
PUFF: *Admit, de vrei; cochete*
Suntem, sglobii, feline,
Ca și atâtea fete
Și-atâtea gospodine;
Insă pe voi, nedrept e
Cu asemenea ființe
Atât de ne'nțelepte
Alături să vă pue...
PIK (modest): *Când conferință ține,*
La Parlament când sue,
Nu latră și bărbatul?
PUFF: *Lătrat e... și lătrat*
C'o simplă lătrătură
Voi,... n'ați distrus un stat;
Dar Camera, Senatul...
PIK: *Ia lasă comentatul!*
Ești doar o mierușcă;
Nu știi, că senatorul
Când latră... nu prea mușcă?..
PUFF: *Dar cu guvernatorul*
Ce e, ce s'a'ntâmplat?
Cu barbă-i?... Cu mustață?...
PIK: *Ba ras e și frezat!*
PUFF (oftând): *La Banca Națională*
Desigur i-o viață!...
Cetate ideală:
Stă banul peste ban!
Curg laptele și mierea...
PIK (oftând și el): *E pâine... și „ciolan"!*
PUFF: *Vai! Le cam ducem aorul!..*
PIK: *Decând Dobrescu este*
Primar—că-l vrea poporul—
Dispare fără veste
Orice morman din stradă,
Pe care altădată
Mâncarea stă grămadă!...
De ros ce de-a mai oase...
PUFF: *Și șoareci morți,*
PIK: *... curcani*
Găini voluminoase!..
PUFF: *Adesea chiar guzgani!*
PIK (se întinde): *Mi-e lene'n astă seară!...*
PUFF: *Cum, nu stai la pândit?...*
PIK: *E criză monetară:*
Stăpânul mi-e falit,
Ce vrei să-i fure...
PUFF: (spirituală): *...somnul*
PIK: *Să se indure Domnul!*
I-ar face doar un bine:
Scadențe tot visează,
Din somn o vorbă-i vine
Mereu: „se protestează".
PUFF: *De-atâta sărăcie,*
Nu mai am bani de plăți.
Să-mi iau o pălărie
Și cremă de mustăți!....
PIK: *Guvernul tot promite,*
Dar nu ne-a dat nimica:
Nici treabă, nici merinde...
PUFF: *Păi nu știai, iubite,*
Că șoarecii, pisica
Cu clopoței nu-i prinde?...
PIK: *Toți vin cu vorbe late,*
Programe, ritmuri noi,
... Ca niște bieți pisoi!...
PUFF: *Maniu, nu știi, ce face?*
PIK: *Ia, ce să facă?... Pace!*
La Bădăcin lucrează
Pământu'n largul zării...
E câinele, de pază
La căpătâiul țării...
Tăcerea e adese
Furtună'n preparare...
PUFF: *Cuvinte ne'nțelese...*
Subiectul prea e grav...
Politica îmi pare
Că-mi dă un somn grozav,
Simt oboseală mare
Incet cum mă cuprinde...
PIK: *Să mergem la culcare!*
Visează că vei prinde
Un șobolan,... ce-ți scapă
Din colți, cu tărăboi...
PUFF: *Imi lasă gura apă...*
PIK: *Visează și-un cotoi!*
PUFF (cochetă): *Ștrengarul!... Ține-ți gura!*
Nu vezi? Sunt șifonată,
Mi-e neagră manicura...
Adio, plec pe dată!
PIK: *Adio!*
PUFF: *Noapte bună!...*
Când te revăd, copile?
PIK: *Când?... Peste șapte zile...*

DON FILIPPO

CELE MAI SCUMPE MÂINI

Sunt mâinile ilustrului pianist WLADIMIR HOROWITZ, asigurate la o societate din New-York, pentru suma de două milioane dolari, ceeace în valuta noastră reprezintă circa 320 milioane lei.

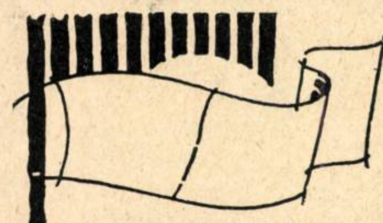

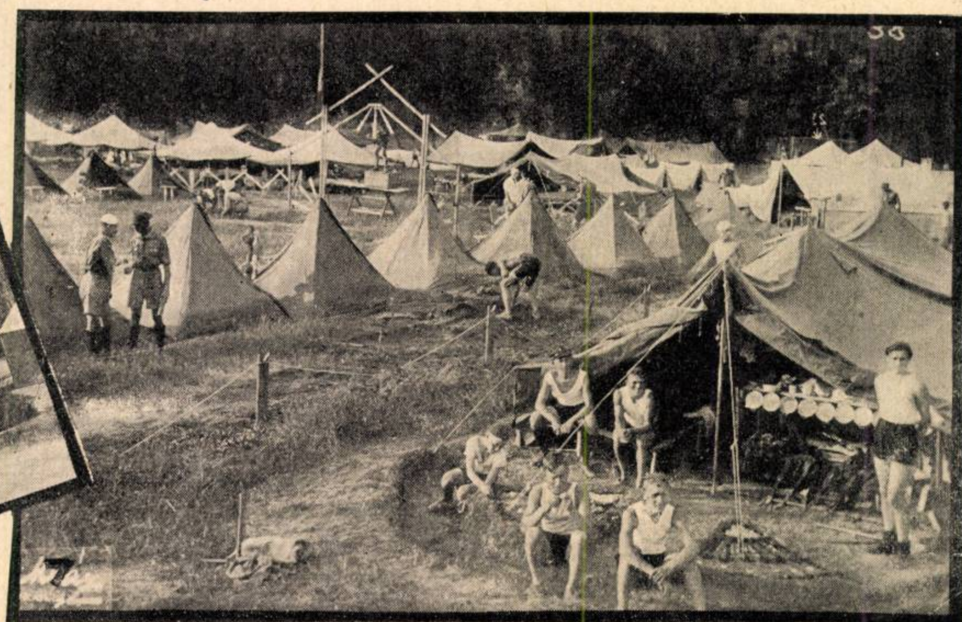

CERCETAŞII
în ţări străine

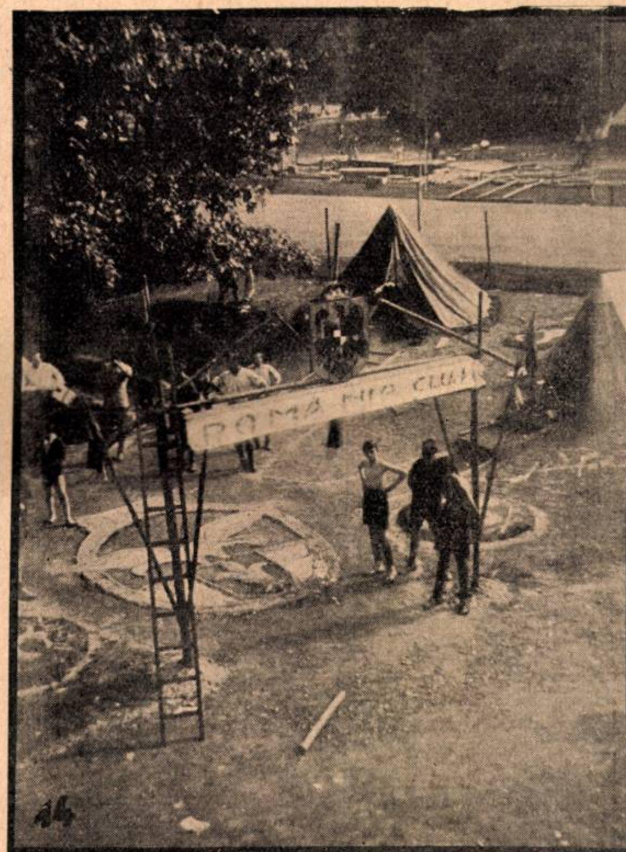

O echipă de cercetaşi români a luat parte de curând la o jamboree internaţională, care a avut loc în Cehoslovacia. Printre alte oraşe, cercetaşii noştri au vizitat şi Praga, fiind primiţi pretutindeni cu un entuziasm impresionant. Fotografiile pe care le publicăm în aceste pagini reprezintă:

1) Cercetaşii români-clujeni la masă în tabără. 2) D. prof. S. Golescu, unul din conducătorii cercetaşilor. 3) Stema patrulei „Cobra", desenată pe pământ. 4) Cercetaşii noştri pe străzile oraşului Praga. 5) Tabăra cercetaşelor poloneze. 6) Tabăra cercetaşilor unguri. 7) Vedere din tabăra poloneză (La jamboreea din Cehoslovacia au participat peste 2000 de cercetaşi polonezi). 8) Vedere din tabăra cercetaşilor polonezi. 9) Cercetaşele poloneze la masă. 10) Douăzeci de mii de cercetaşi adunaţi pe o piaţă principală din Praga. 11) Un grup de cercetaşi într'un sat slovac. 12) D. Emandi, ministrul nostru la Praga, în tabăra română. 13) Pe stâlpul drapelului nostru. 14) Tabăra clujenilor la jamboree. 15) Intrarea principală în tabăra românească. 16) Echipa de cercetaşi români, care a plecat la jamboreele din Kandersteg (Elveţia) şi Vincennes (Franţa).

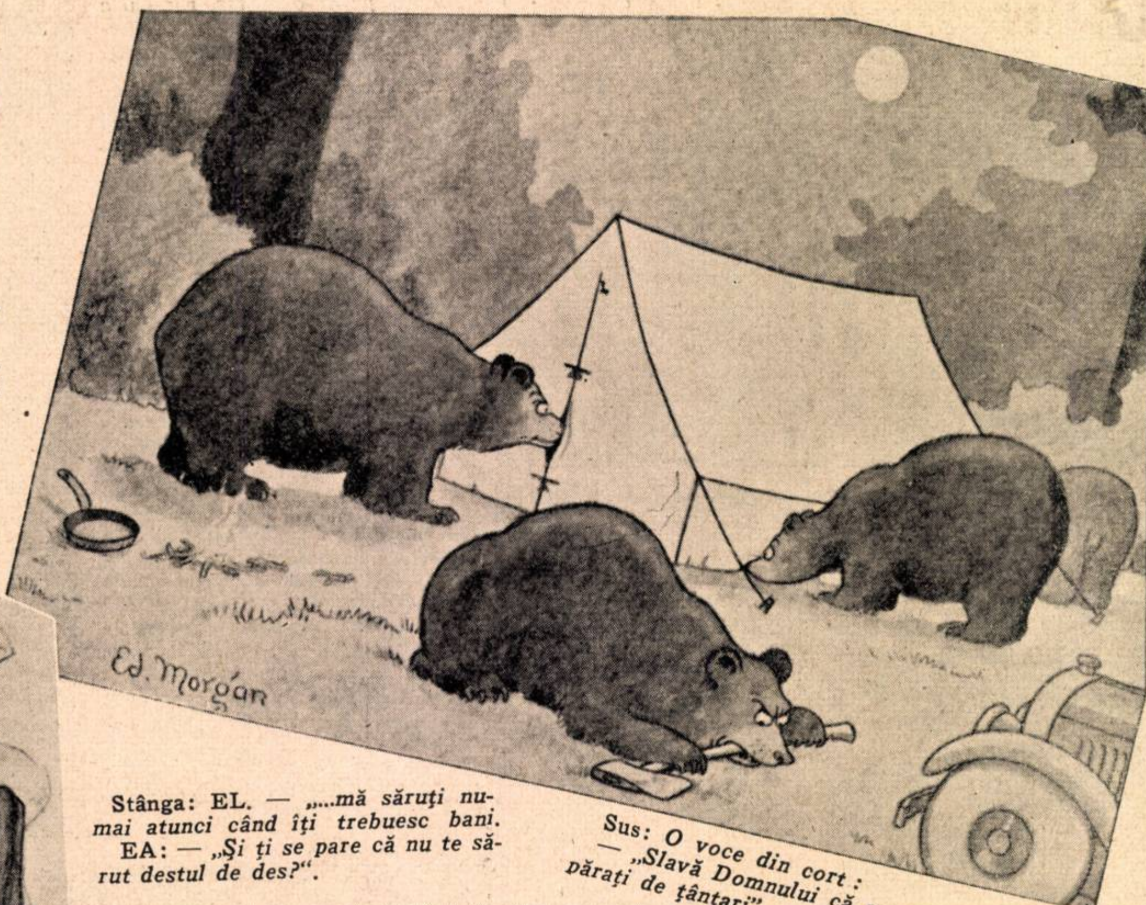

REALITATEA zâmbeşte

PRECAUŢIUNE.

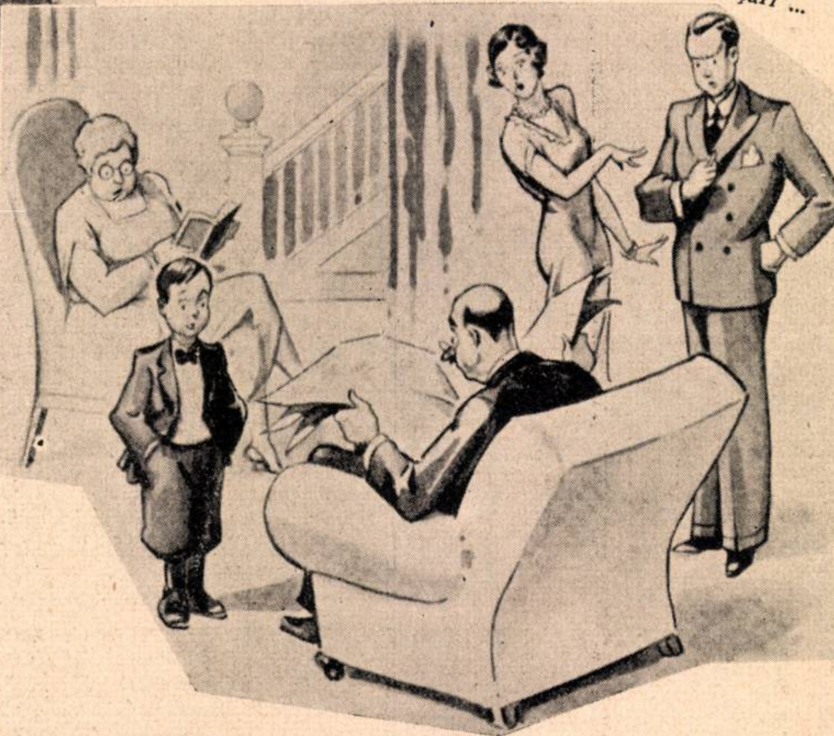
EA — „Victore, ai ajuns la rubrica bursei?"
EL — „Nu încă. Peste două minute".
EA — „(Către prietena ei). Peste două minute îţi voi povesti totul, căci nu va mai auzi nimic".

Stânga: EL. — „...mă săruţi numai atunci când îţi trebuesc bani.
EA: — „Şi ţi se pare că nu te sărut destul de des?".

Sus: O voce din cort:
— „Slavă Domnului că suntem apăraţi de ţânţari"...

CANICULA.

Pătruţescu vrea să emigreze în Brazilia. Un prieten îngrijorat de viitorul lui, caută să-l convingă să rămână în ţară şi după ce tot stocul de argumente s'a epuizat fără folos, încearcă ultimul:
— „Bine, nene Costică, tocmai sub Ecuator? Să lucrezi d-ta într'o asemenea climă tropicală? Nu ştii că acolo sunt 40 grade la umbră?"
— „Toate-s bune, dar unde scrie că trebue să lucrez numai la umbră?"

INFORMAŢIE.

— „Ai auzit de formidabila fuziune a băncilor?"
— „Nu... şi i-a prins pe atentatori?"...

Dreapta: COPIL TERIBIL. — *„Tăticule, pot dispune de automobil pentru astă noapte?"...*

EXOTICE.

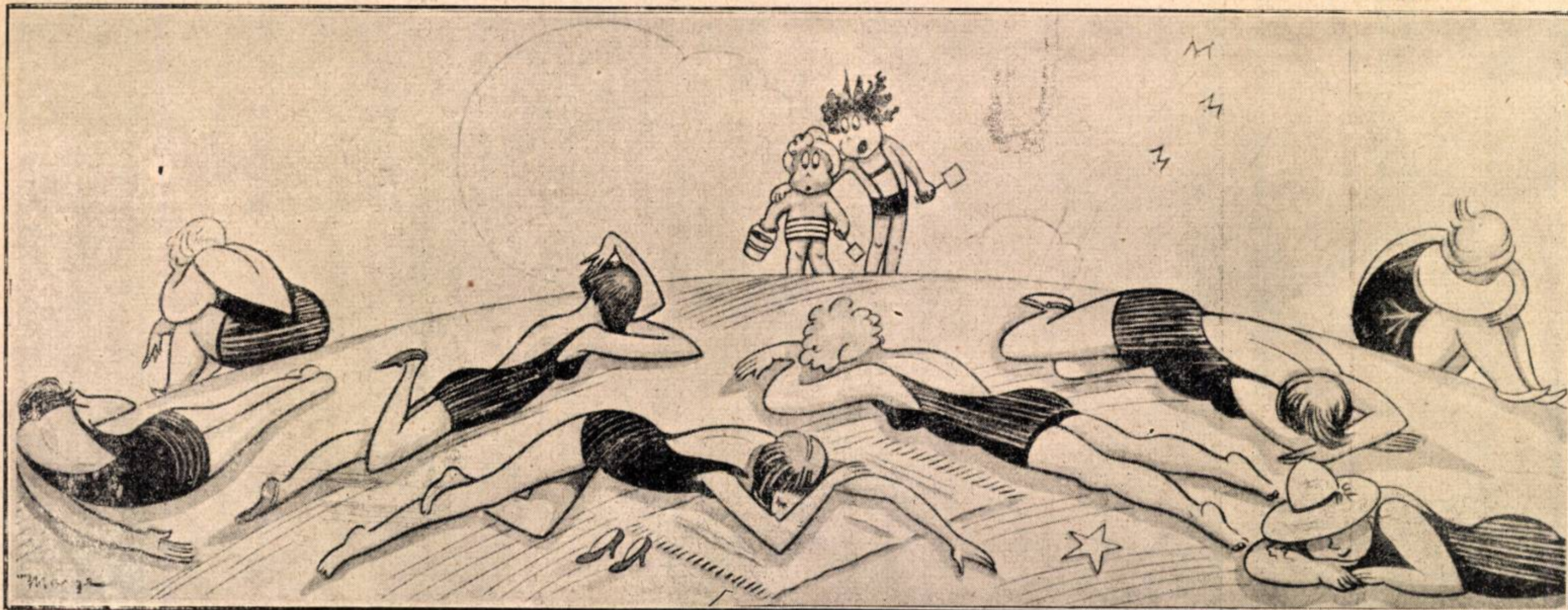
Ionel vede pentru prima oară un arici. Entuziasmat strigă mamei sale:
— „Mămico! Vino repede aici. Uite un cactus cu picioare".

CULINAR...

— *„Vezi că-ţi place?"* spuse tânăra soţie. *„Şi mama care spunea că nu ştiu să prepar bine decât două lucruri: cremă de vanilie şi maioneză".*
— *„Şi mâncarea asta, care din două e?"...*

DISTRAT

— *„Incotro, d-le?"* strigă portarul imobilului, către un domn care alerga grăbit pe scări.
— *„La d. Popescu".*
— *„Păi nu ştiţi că d. Popescu a murit alaltăeri?"*
— *„Bine, nu-i nimic. am să vin altădată"...*

— *„Mămica e aceea care are o aluniţă pe spate..."*

Cine a fost autorul lui Robinson?

Cu prilejul a 200 de ani de la moartea lui Daniel Defoe

DANIEL DE FOE

FIUL unui măcelar din Londra, Daniel Defoe n'a avut o viaţă uşoară. Soarta l-a aruncat în toate mizeriile ca şi în toate poziţiile privilegiate şi chiar în zilele notorietăţii celei mai mari, era mai mult cunoscut decât ilustru.

Desigur, şi din vina lui.

Sau mai exact nu putea să scape din caracterul şi din mediul lui.

Pe la 1660, din părinţi săraci, plin de dorinţa de a parveni, pururi în goană după bani, schimbând mereu împrejurările şi ideile — ce se putea alege de el? Nu venise încă domnia burgheziei, în care s'ar fi putut ridica. A rămas deapururi subaltern. Şi ce n'a fost? Negustor de ciorapi, comisionar, exportator, inspector de vamă, părtaş la o cărămidărie. In afaceri n'a avut niciodată noroc. A dat faliment de două ori. A fost însă mai cu seamă scriitor cu ziua, scrib.

A ajuns odată sfetnicul regelui Wilhelm III, altădată i-au luat-o înainte duşmanii. Din pricina unui pamflet anonim, al cărui autor nedibaci s'a mărturisit, a fost pedepsit la amendă, închisoare şi bătae.

A compus cu acel prilej „Imn către bătae" care, în vreme ce el sta legat la stâlpul infamiei, se vindea poporului entusiast. Acea zi de ruşine s'a schimbat astfel în chermesă: din mulţime i s'au adus bucate, băutură şi a fost acoperit cu flori. Mai târziu a intrat agent secret în slujba guvernului, a călătorit prin toată Anglia, cercetând starea de spirit, a angajat pe seama lui agenţi subalterni, s'a strecurat colaborator în redacţiile ziarelor duşmane guvernului, denunţând apoi colegii şi pe cei care subvenţionau ziarele. Cu toată viaţa agitată şi nu totdeauna de caracter, în fond şi-a rămas credincios. Era *Whyg* (adversar al oligarhiei) şi *Dissenter* (adversar al bisericii anglicane, puritan). Şi era mai cu seamă patriot înfocat.

Scria mult şi uşor. Avea mintea pururi plină de închipuiri. Şi scria bine. Istoricii literari i-au găsit stilul sărac, ne'ngrijit şi plin de greşeli gramaticale. Scria însă ca un om de rând, pentru oameni de rând. Fără cultură, fără tradiţie, concret, murdar şi precis. Nobleţa în limbă şi poezie erau pentru el noţiuni ne'nţelese. Era un reporter pasionat — deşi uneori mintea în chip neruşinat — şi pe deasupra, polemist, satiric, reformator, politician, economist, sociolog, financiar, priceput în toate problemele de asigurare, bancă, economie, în toate chestiunile privind şcolile militare, ospiciile, educaţia femeilor. Publicaţiile lui au apărut cele mai multe, fără nume de autor sau sub pseudonim şi sunt vreo trei sute.

Pe la şaizeci de ani mult sbătutul Daniel Defoe descoperă că mai are un talent — şi scrie întâiul lui roman, *Robinson Crusoe*. N'a dat lucrarea drept operă de imaginaţie. Ştia că omul din popor ţine mai mult la întâmplări adevărate, decât iscodite. Orice poet e pentru omul simplu, un mincinos, adică un şarlatan. Defoe lăsa pe cititori să creadă că acea instructivă, emoţionantă şi amuzantă poveste a lui Robinson, e adevăr adevărat, scrisă de erou. De altfel se şi bizuia pe un eveniment autentic, aventura marinarului Alexandru Selkirk, de care Defoe s'a servit. Din fragmente moarte a făcut viaţă.

Cine nu cunoaşte pe Robinson Crusoe? El a cucerit tot pământul. Toţi oamenii — copii, tineri şi bătrâni. După cincizeci de ani de la apariţie, cartea e descoperită iar de J. J. Rouseau şi prezentată ca o lucrare fără pereche, pentru desăvârşirea educaţiei „naturale".

Benjamin Franklin, unul din întemeietorii libertăţii Americii, laudă genialitatea ideilor pe cari le-a găsit în Robison. Sunt părerile a doi oameni culţi, cari au schimbat faţa lumii.

Şi apoi păturile populare: Robinson e eroul omului simplu, eroul muncitorului. Tradus în mai mult de treizeci de limbi (şi'n limba papuasă), imitat de nenumărate ori, prelucrat pentru tineret, naţionalizat — Robinson a ajuns un nou mit al omenirii. Şi ca toate figurile legendare, figura lui Robinson a devorat canibalic pe autor.

Toată lumea cunoaşte pe Robinson Crusoe — cine ştie ceva de Daniel Defoe?

Indemnat de succesul întâiului roman, Defoe se pune pe lucru. Vom pomeni aci numai de două lucrări literare, mai de seamă. In *Fericirea şi Nefericirea Mollei Flander* autorul înfăţişează o eroină aventuroasă: născută în închisoarea din Newgater, căsătorită de cinci ori într'o viaţă agitată (odată cu fratele ei) doisprezece ani prostituată în Londra, opt ani surghiunită în Virgina — după care închide ochii bogată, evlavioasă şi cinstită. Nu ştiu dacă Daniel Defoe va putea fi socotit cu acest roman părintele sau cel puţin precursorul naturalismului. E totuşi o carte plină de viaţă.

Acelaş lucru se poate spune de altă lucrare a lui Defoe, care poate fi socotită ca un reportaj neîntrecut încă până azi. De fapt e vorba de o poveste istorică. Ciuma care bântuia în 1729 prin Marsilia şi tot Sudul Franţei, nelinişti mult spiritele din Anglia.

Defoe se folosi de împrejurare. Şi astfel apăru: *„Jurnal de ciumă, din anul 1665... scris de un cetăţean care a stat tot timpul la Londra, lucrare care n'a fost încă publicată".*

Defoe a utilizat documente, amintiri, mărturisiri. Dar ce admirabilă expunere! Totul e viu, colorat, plin de viaţă, de o actualitate isbitoare!

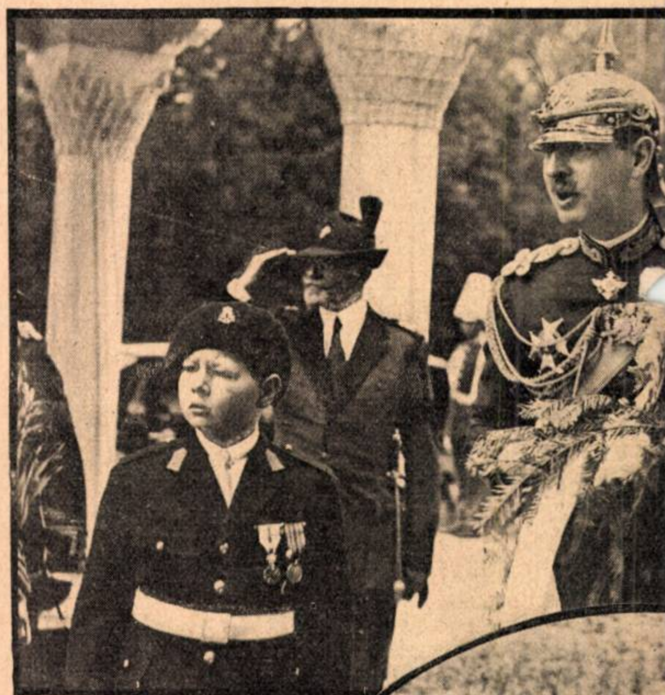
Şi cu toate acestea vis, cu toate acestea poezie... — *W.*

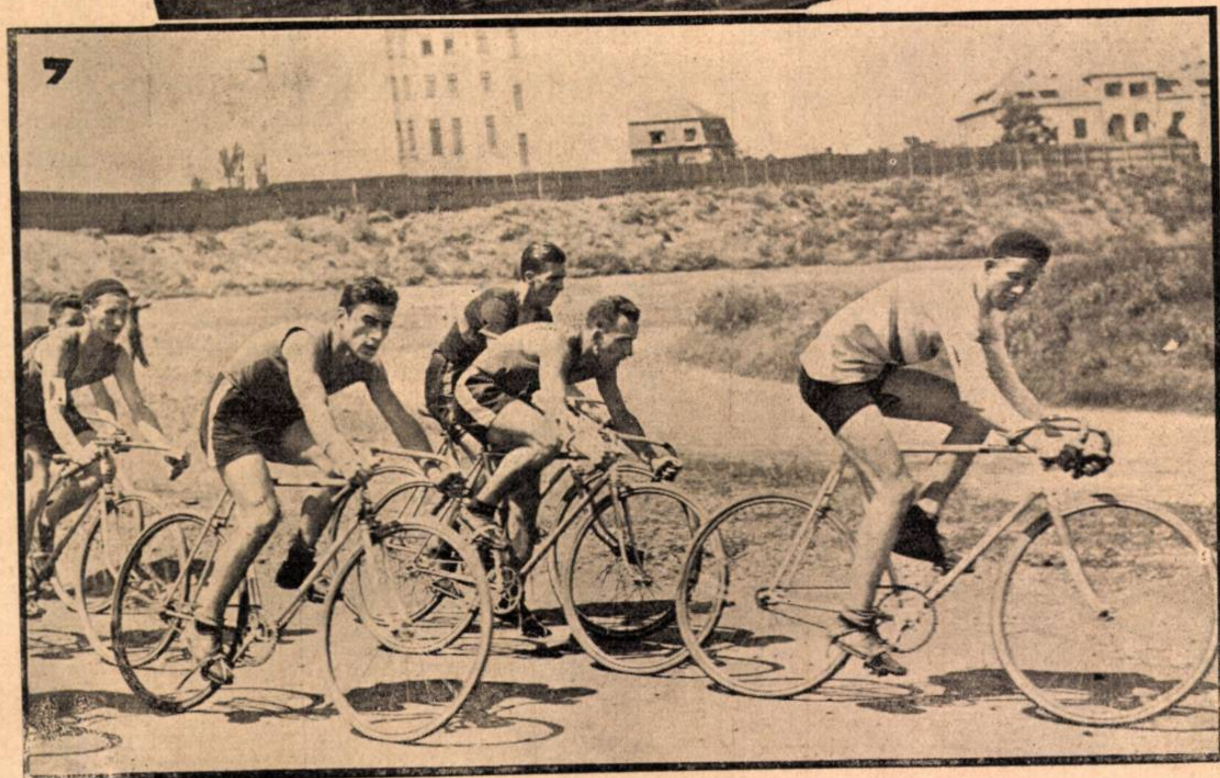
1) Ex-Regina Elisabeta părăsind catedrala dela Curtea de Argeş. 2) Suveranul, Marele Voevod Mihai şi Principele Nicolae pe aerodromul Pipera, în ziua Sfântului Ilie, patronul aviaţiei. 3) Câţiva din participanţii concursului de ba lonaşe pentru copii, care a avut loc la Velodrom. 4) Regele Carol, Voevodul Mihai şi Principele Nicolae. urmărind sborul avioanelor la Pipera. 5) Suveranul şi Princi-

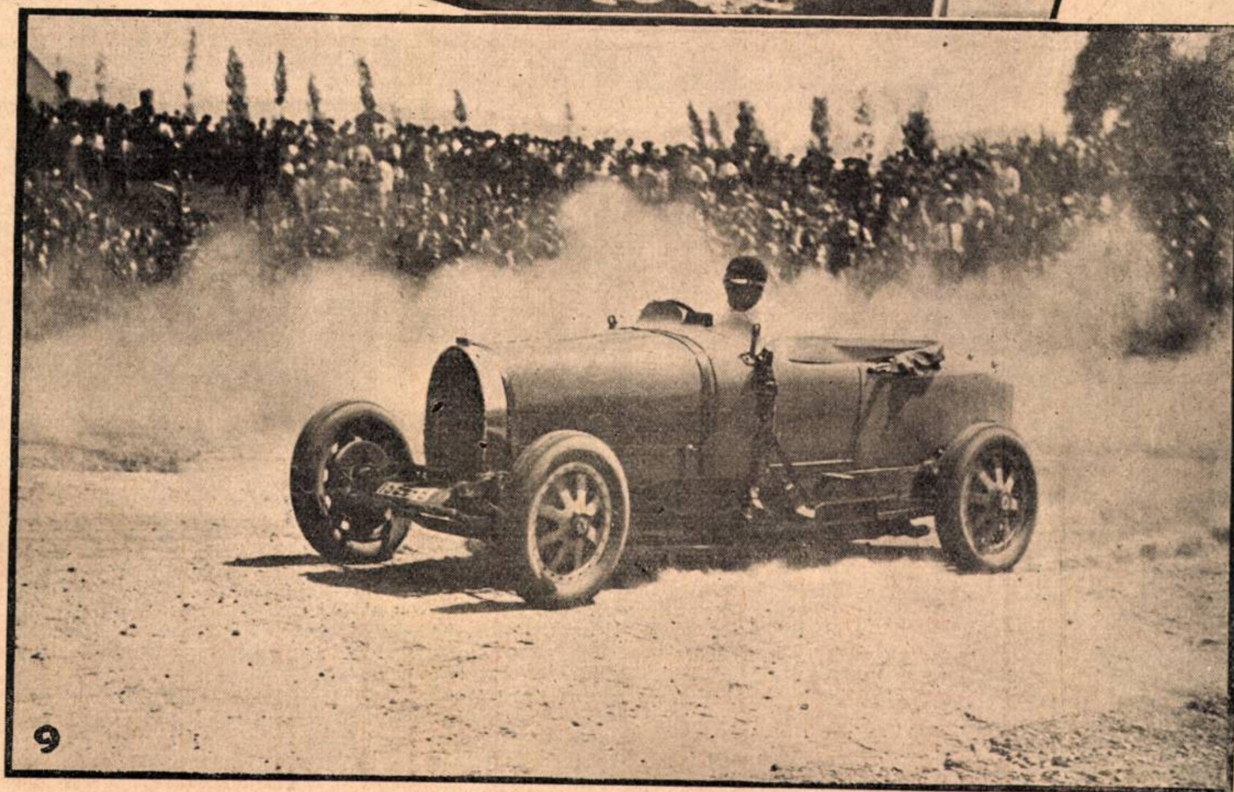

pele moştenitor la Curtea de Argeş, la parastasul de patru ani dela moartea regelui Ferdinand. 6) Regele Carol dând acolada locotenentului Iliescu-Mitralieră, care a fost decorat. 7) O fază din cursele de biciclete, care au avut loc la 19 Iulie, la Velodrom. 8) Marin Moraru, câştigătorul concursului internaţional de motociclete. 9) Gh. Nadu, câştigătorul concursului de automobile.

REALITATEA ILUSTRATA

organizatoarea celor mai răsunătoare concursuri, patronează cea mai senzaţională competiţiune a epocei, în cadrul căreia va proclama pe

REGINA ECRANULUI ROMANESC

Domniavoastră, doamnă sau domnişoară, pentru care cinematograful este o pasiune, un vis care vi se pare că nu se va îndeplini niciodată, aveţi prin acest concurs posibilitatea de a vă valorifica talentul şi posibilităţile cinematografice, la adăpostul unui contract de angajament cu

■ O MARE CASA DE FILME DIN HOLLYWOOD ■

contract în care sunt prevăzute şi spesele de drum pentru dus şi întors. ● Orice doamnă sau domnişoară care este fotogenică, are expresivitate în trăsături şi simte vocaţie, poate deveni

■ STEA DE CINEMATOGRAF ■

NU EXISTA NICI O RESTRICŢIUNE ● NU SE CER CONDIŢIUNI SPECIALE

●●●●● Citiţi toate amănuntele acestei senzaţionale probe naţionale, în numărul nostru viitor. ●●●●

Sfaturi pentru îngrijirea frumuseţei

Graziella D. — Pilulele de care mă întrebaţi, s'au bucurat de multă reclamă; nu le cunosc însă eficacitatea. Vă recomand glandomanima Racovitza pentru sâni, să luaţi câte 4 pilule pe zi timp de 10 zile pe săptămână. Nu uitaţi nici fricţiunile reci cu mănuşa şi cu alcool îndoit cu apă. Duşuri cu apă foarte rece şi o cură de făinoase.

De sub munte. — Dacă ai tenul foarte gras nu ţi-e eficace, Crema Laura. Pentru petele de soare recomandabil este un amestec de rachiu de drojdie un gălbenuş de ou şi două linguri de iaurt proaspăt. Pentru porii dilataţi da, apa Laura o poţi utiliza oricând.

Florentina. — Dacă şoldurile sunt osoase aşa cum scrii d-ta nu pot deveni în nici un caz mai subţiri, la caz că sunt grase şi cu osul mic, se pot remedia prin masagii regulate şi sistematice. Iţi recomand în tot cazul tratatul de gimnastică Dr. Müler. Sunt cu totul de părere să porţi soutien.

Margarette Ţ. — E foarte probabil că boraxul în cantitate mare provoacă riduri pe obraz. Vă recomand eu o cremă pentru acele pete, de care cred că veţi rămânea mulţumită. Iată: Lanolină 20 gr. Vaselină 20 gr. Zinc oxidat. 10 gr. Amidon 10 gr. Adrenalină soluţie 1% 2 grame. Sublimat corosiv 0,05.

Melila — Pentru coşuri Crema Laura No. 2. Pentru petele de coşuri reţeta de la Margarette Ţ. din revista Realitatea.

Visul meu. — Da, visule, Radix este rădăcină. Electroliza nu face nici un rău ochilor. Cunosc eficacitatea respectivelor Cremona sau Ramona pentru sâni. Eu cred că e cam tot acelaş lucru sub diferite nume.

L'étudiante Lyon. — Cum să cunoşti felul tenului ce l-ai? Foarte simplu: Dacă e lucios adică unsuros, mai ales în jurul nasului, atunci e gras, dacă se lipeşte pudra greu şi se cojeşte mereu, atunci e prea uscat. Cum întrebi cu toată seriozitatea cum să faci să-ţi închizi culoarea ochilor? Şi te mai numeşti étudiante din Lyon. Mă îndoesc atunci de acest titlu. Să bei multă cafea neagră şi vei căpăta ochii negri.

Viitorul amiral. — Regret mult că ţi-am procurat neplăceri cu cei de-acasă. Recunoaşte însă şi d-ta, că nu eu puteam să ştiu că a fi viitor amiral şi a purta acest pseudonim ca atare, e tot aceia de a fi chiar d-ta cel indicat. Eu am răspuns exact cu pseudonimul arătat şi preferat de d-ta. E foarte drept că la farmacii, pentru un şir de ingrediente ieftine, plăteşti mai scump. Dar ţi s'a taxat ca o reţetă şi deci ţi-a pus la socoteală mixtiunea la mojar, soluţia la cald, expediţia etc. Iată de ce a costat atât de scump. Farmaciştii au toţi o taxă după care se conduc, nu iau preţuri după hainele sau figura clientului. Şi acum să trecem la reţete. Pentru pistruii de pe braţe şi spate, Sublimat corosiv 1 gr. Alcool de lavandula 150 gr. apă de rosae 250 gr. Şi crema: Tigenol 0,50. Apă de flori de portocal 20 gr. Lanolină 40 gr. Extr hamamelis siec. 1 gr. Pentru păr numi amintesc întrebarea; mătreaţa sau căderea părului? Reveniţi.

Lola. — Cine ţi-a spus că Odorono este numai pentru persoanele bătrâne? Crezi că la vârsta de 16 ani este prohibit? Pentru mâini: Hg. pp. alb 2 gr. Bismuth 5 gr. Vaselină Lanolină a. 30 gr. Glicerolat de amidon 50 gr. Sau: Amidon 10 gr. glicerină 100 gr. apă de rose 20 gr. T-ra benzoe 5 gr. Zinc oxid 5 gr.

P .B.—Pentru tenul Dv. gras şi ride veţi face la o farmacie următoarea cremă: Sulfat de Zinc 1 gr. Alumen crud 1 gr. Kali carbonic 2 gr. Cetaceum. Ac. stearic a. 10 gr. glicerină 40 gr. apă de rose 8 gr. Mai inainte de cremă veţi şterge obrazul cu Apă Laura şi o bucată de vată. Pentru fiica Dv. contra transpiraţiei veţi pune câteva linguri de amoniac şi soluţie de formol 40% în apa pentru baie corporală.

C. V. Ploeşti. — Pentru petele de pe obraz dacă sunt sau nu pecingine trebuie să ştiu. Cum se prezintă ele ca aspect, formă, culoare? Pecinginea reclamă cu totul alte recete şi îngrijiri.

Ana Karenine. — Crema Laura No. 1. Pudra Perle de Paris şi roujul Leichner cutii de porcelan albe.

Iosephina Backer de la Iaşi. — După cum văd eu vrei o recetă pentru cojit complect să devii albă ca marmura din africană cum eşti. Dar fiindcă recunoşti singură că eşti cam pretenţioasă, nu-ţi mai fac cuvenita observaţie. Cunosc foarte multe recete dar nu sunt prea convinsă că vor face în câteva zile un miracol şi bagheta mea ori cât de magică ar fi nu am încredere că la atingerea ei vei deveni ca smântâna laptelui. O recetă eficace contra pârlelei este: Un gălbenuş de ou proaspăt bătut bine cu o litră de rachiu de droidie si 3 linguri de iaurt. Se face un lapte minunat pentru ten care îl vei întinde în fiecare seară cu vată pe tot obrazul. Dimineaţa te vei spăla cu apă caldă şi săpun de Borax sau de Ichtiol după care vei face un bun duş facial cu apă rece şi vei da un strat uşor de cremă Laura No. 1 şi pudră, rouje etc... Sper că peste vre-o 3 săptămâni să devii europeană din africană cum esti acum.

Mimi d'amour. — Elixirul frumuseţei il doresc de la D-ta, îmi scrii foarte laconic. Nu pricep însă ce fel de elixir vrei. Mai întâi ce defecte fizice ai? Coşuri, pete, pori dilataţi, mătreaţă sau bătături? astept răspuns detailat, altfel neştiind boala nu slobozesc remediul din tolba mea minunată după expresia tot a d-tale

Greta Garbo. — Mă întrebi cum să faci să semeni cu divina artistă ca să poţi concura la concursul de asemănări cu stari de Cinema. E ca şi cum m'ai întreba cum să faci să scrii piese de teatru, poezii sau romane. Mai întâi semeni sau nu cu vre-o artistă? Sau ţi-ai ales aşa: Greta Garbo şi doreşti un chip ca al ei blond de femeie fatală, din tuciurie şi angelică cum probabil că eşti. Aştept răspuns, cât pentru fotografia D-tale o vei expedia celor în drept.

Mătreţoasa.—Frumos pseudonim ţi-ai ales, felicitări. Ai reuşi la sigur în Cinema cu el. Mai întâi însă vrei să scapi de mătreaţă. Şi ai dreptate, e o condiţie neapărată de îndeplinit. Mătreaţa e vizibilă pe ecran şi deci îţi va întuneca talentul. Vei face de 2 ori pe săptămână câte o baie la cap cu foi de Jaborandi fierte în 5 litri de apă, cam 100 gr. foi. Apoi o fricţiune energică cu: Cloral hidrat 5 gr. Sublimat corosiv 1 gr. Amoniac 10 gr. Alcool de Lavandula 150 gr. Ulei de ricin 30 gr. Extr China fluid 10 gr. T-ra Capsici 10 gr. După 2 săptămâni de tratament poţi pleca fără grijă în patria Cinematografului, că eşti suficient pregătită.

Năiţă idiotul. — Mă inebunesc după pseudonim, e plin de gust şi de modestie. Posezi în gradul cel mai desvoltat o autocritică ce-ţi face cinste. Imi scrii că ai şi mata o „chestie" cu mine din pricina unor afurisite de coşuri. Daravera asta se va aranja imediat fii fără grije. Mai întâi înghite cu răbdare în fiecare dimineaţă o linguriţă de drojdie de bere. Dar să ne înţelegem, să nu crezi cumva şi să confunzi drojdia cu halba de bere. Apoi să te ungi seara pe obraz cu Crema Laura No. 2 iar dimineaţa să te speli cu săpun de ichtiol şi apă caldă. Nădăjduesc că în câteva zile să terminăm cu „chestia" şi să trecem la altă daraveră.

Zoica Manoliu. — Urmează înainte cu tratamentul şi vei fi mulţumită. Mai ai preparate? Adresa institutului de frumuseţe din Bucureşti este str. Vasile Lascăr No. 9.

Emil Zola. — Ai urmat cu receta 2 săptămâni şi eşti mulţumit? Mulţumită şi eu că ţi-am fost de folos. Ceva pentru păr ondulat? La un bun coifeur o ondulaţie permanentă. Dar nu cred să se poată face la păr prea scurt. Şi apoi un bărbat ca să fie „irezistibil" n'are nevoie de păr ondulat.

Dovadă starii de Cinema Jon Gilbert, Ramon Novaro, etc. cari au părul neondulat. Vei deveni irezistibil cum scrii că doreşti şi fără această condiţie.

Marilena. — Mărturisesc că nu mă pricep în chestie de lungime. Ce să faci să te lungeşti? Ştiu că există gimnastică specială dar ar fi şi greu să-ţi explic cum se face chiar dacă aş cunoaşte-o.

Femeie fatală. — Bucuroasă te trec în rândul cititoarelor mele. Regret că nu-ţi pot fi de folos însă. Nu cunosc operaţia lărgirei ochilor aşa cum vrei. Probabil că în străinătate estetica a ajuns şi această culme. Nu cunosc procedeul.

LAURA

reportaj

MISTERE religioase în BUCUREȘTI?

Noaptea s'a lăsat de mult. In cimitirul Belu tremură licărirea candelelor și sclipirea sutelor de lumânări aprinse de sufletul pe veci odihniților. Strecurate printre plantații, presărate pe cavouri, pitite în firidele monumentelor, — luminile joacă în bătaia vântului de primăvară îmbrăcate parcă în haine fantomatice, stranii viziuni din lumea spiritelor.

O piatră deplasată într'un cavou, o creangă aplecată pe-un mormânt, o statuă de marmoră albă scăldată brusc în razele lunii — scăpată din strânsoarea unui nor — atâtea clipe de înfiorare strecurate în inima celui din urmă rătăcit prin aleele cimitirului, urmărit deaproape de paznicul totdeauna bănuitor față de întârziați...

Și gratiile de fier se închid, în vreme ce portarul morților întoarce cheia în broască pentru ca nimeni să nu mai turbure somnul drepților.

CASA MISTERIOASA

In stradă e mișcare. Zeci de automobile și de căruțe stau îngrămădite pe șoseaua Olteniței, peste drum de cimitir. Lume de toată mâna, se strecoară printre vehicule.

Vreo înmormântare întârziată, vreun defunct sosit în vagonul mortuar al unui tren de noapte, cu neamurile grăbite să-l așeze în capelă, în aroma funerară a chiparoaselor?...

Nu. Poarta cimitirului rămâne închisă. Cel din urmă car de onoare nu se vede nicăiri.

Și totuș lumea asta toată pătrunde undeva, într'un loc tainic...

Se strecoară în „casa de rugăciuni" a părintelui „independent" Dimitrie Băleanu, misterioasa casă, cu sute de icoane de preț, în care o lume de femei din toate părțile țării, caută să-și întărească speranțele în sugestia preotului emancipat din biserica ortodoxă oficială și care totuș mărturisește creștinește, hulind schismele și sectele...

Fiindcă părintele Băleanu are groază de erezie. Icoanele sale dovedesc cea mai curată credință și nicicând nu s'a ridicat împotriva dogmei.

Acum vreo zece ani i s'a întâmplat însă părintelui Băleanu, un bocluc. După un incident cu alt preot la biserica din cătunul Belu pe care o slujiau amândoi, și după un refuz de a se muta la altă biserică, preotului Băleanu i s'a ridicat rândul din tagma preoțească. Asta înseamnează că fără să fie caterisit, i s'a luat dreptul să slujească în biserica oficială și nici drept să poarte hahină preoțească n'are.

Dar s'a întâmplat ceva ciudat. Mulțimea credincioșilor, cari îl ascultau la biserică, l-au urmat ca pe un fel de apostol, deținător al tainelor credinții, coborâtor tardiv al misterelor primei lumi creștine, ascunsă în subteranele Romei, unde Petru propovăduia cuvântul Celui sacrificat pentru o omenire mai bună.

In zadar preotul Băleanu și-a trimes credincioșii la biserică, în zadar le-a spus că-l așteaptă neplăceri, fiindcă trăim în vremea credinței oficializate și biurocratizate, — în zadar a cerut să fie lăsat să se odihnească.

Credincioasele, mai cu seamă, credincioasele de pretutindeni, acele credincioase venite din toate părțile Capitalei, județului și țării — i-au cerut lui sfântul Mir și mijlocirea la Cer, pentru iertarea păcatelor, pentru pomenirea morților, pentru împlinirea speranțelor, pentru înlăturarea nedreptăților. I-au adus credincioasele icoanele, i-au împodobit altarul. Casa de rugăciuni, așezată modest într'un fund de curte într'o încăpere, s'a transformat într'un loc de pelerinaj al sufletelor năpăstuite.

Una dintre icoane

MISTERE ?

Am văzut casa de rugăciuni a preotului Băleanu, într'o Vineri noaptea.

Fără voe am avut înainte-mi viziunea lăcașului de închinare al primilor creștini. Zecile de lumânări de ceară curată și candelele aprinse dinaintea icoanelor „făcătoare de minuni", întindeau o lumină stranie peste mulțimea devotelor îngenunchiate întru fervență închinare. Fiecare se ruga pentru necazurile sufletului și preotul „mijlocia" pe lângă Dumnezeire. Fiindcă preotul Băleanu nu face slujbă. El se roagă și se închină. Nu făgăduește nimănui alta, decât să se roage.

Un mare număr de credincioși asaltează zilnic casa de rugăciune

L-am văzut rugându-se. Dacă aș fi mai credincios, aș spune că se petrece într'adevăr ceva dincolo de-o rugăciune obișnuită. Cum, însă, viața m'a învățat să fiu cam păcătos și cam neam cu Toma necredinciosul, cel cu pipăitul rănilor Stăpânului său, — voi spune numai că preotul Băleanu are într'adevăr ceva impresionant, în felul să de a se ruga. Ochii săi cată undeva, departe, deasupra noastră, deasupra lumii și glasul său capătă tonalități stranii, altele decât cele din vorbirea sa obișnuită. Probabil că acestor calități, coroborate cu desfășurarea unei permanente sugestii, care inspiră credință, deci nădejde — se datorește faima de care se bucură preotul Băleanu.

DESNADAJDUIȚII

Am stat de vorbă cu câteva din frecventatoarele „casei de rugăciuni",

N'am găsit nici una care să nu creadă, care să se îndoiască.

O dactilografă e convinsă că şi-a dobândit postul într'un minister, prin cuvântul preotului; o soţie crede că preotul i-a adus bărbatul cam umblăreţ, prin meleaguri străine de căminul conjugal; o biată femee amărâtă de procese, nu se îndoeşte că preotul i-a câştigat la Casaţie; o desnădăjduită a venit să sărute nu ştiu ce icoană, pentrucă sfântul a scăpat-o dela moarte...

Şi vine lume din Dealul Spirei, Calea Victoriei, Maica Domnului, Colentina, Vitan, Moşilor, Cotroceni, Obor, vine din suburbane, din judeţele învecinate, din mai toate oraşele ţării. Vine din toate părţile ca să creadă.

Ceiace e interesant e, că nu vin numai credincioase ortodoxe. Am întâlnit catolice şi evreice. Sunt sufletele care nu caută decât un singur lucru: credinţa, nădejdea. Ce interesează cine slujeşte credinţa şi cine inspiră nădejdea?...

Stranie, şi desigur inofensivă, sugestie individuală şi colectivă fiindcă:

„Minuni în vremea noastră...”

PROCESE

Fireşte, casa de rugăciuni a preotului Băleanu nu poate să încânte toată lumea. Din pricina asta a avut boclucuri. Nici nu se putea altfel.

Iohann Huss a fost un creştin destul de cumsecade şi totuşi a fost ars pe rug, ca şi Ioana D'Arc care asediase oraşul Reims, pentru salvarea Franţei, în numele lui Dumnezeu.

E drept că bietul preot Băleanu n'a fost ars pe rug. A compărut numai odată în faţa judecătorului de ocol, care l-a achitat negăsind text în care să intre rugăciunile sale şi altă dată a fost adus înaintea consiliului de războiu, pentru... port ilegal de uniformă... preoţească. Din fericire n'a văzut Jilava, fiindcă nu s'a găsit c'ar fi pasibil de cele denunţate.

O biblie cu legătura sculptată, proprietatea casei de rugăciuni.

E interesantă simplitatea sufletului omenesc. Am recunoscut între devotele casei de rugăciuni, persoane de excelentă condiţiune socială. Văduve de înalţi demnitari, soţii de personagii pline de gravitate — toate stând modeste alături de ţăranca venită de undeva, din fundul Muscelului sau Mehedinţului.

Nu ne interesează dacă modesta casă de rugăciuni din şoseaua Olteniţei, e într'adevăr ortodoxă şi nici dacă preotul Băleanu are sau nu dreptul să se roage în mod public. De altfel nu prea vedem ce text de lege l-ar putea împiedica s'o facă. E semnificativ numai, că în veacul supremelor scânteeri ale geniului uman, pot exista adevărate mistere religioase asemănătoare tainelor pri milor creştini, ai adevăraţilor creştini, acei cari au mărturisit credinţa, fiindcă au văzut...

Iar dacă preotul Băleanu n'ar face decât să apropie această lume, deosebită prin ranguri, convenienţe şi intelectualitate — şi încă — ar trebui să fie lăsat în pace.

De altfel nu-l mai supără nimeni.

DINU DUMBRAVĂ

CARTI NOI

Care din adolescenţii noştri nu năzue să devină cercetaş? Această nobilă instituţie făuritoare de caractere şi stimulatoare a demnităţii cetăţeneşti, îşi exercită viguros atracţia asupra tinerilor noştri.

Dar dacă mulţi sunt atraşi de ea, puţini sunt acei care să-i cunoască de la început tainele şi disciplina. De aceea manualul intocmit de d. I. M. Petrescu şi intitulat: **Ce trebue să ştie toţi şcolarii şi părinţii lor despre cercetăşie** — vine să umple un gol în această chestiune. Acest manual de propagandă a ideilor şi doctrinelor cercetăşeşti expune amănunţit şi clar ceia ce este cercetăşia, cari sunt îndatoririle cercetaşului şi ţelul lui. O recomandăm călduros.

Un nou mare concurs de perspicacitate, pentru cititorii „Realităţii Ilustrate“

După cum am prevăzut, concursul nostru de perspicacitate, lansat în numărul trecut, a avut un succes extraordinar. Intr'adevăr, redacţia noastră a fost asaltată telefonic şi verbal cu sute de cereri pentru lămuriri, care bineînţeles că au fost satisfăcute.

Alăturat publicăm al douilea concurs, care suntem convinşi că va avea acelaş larg răsunet.

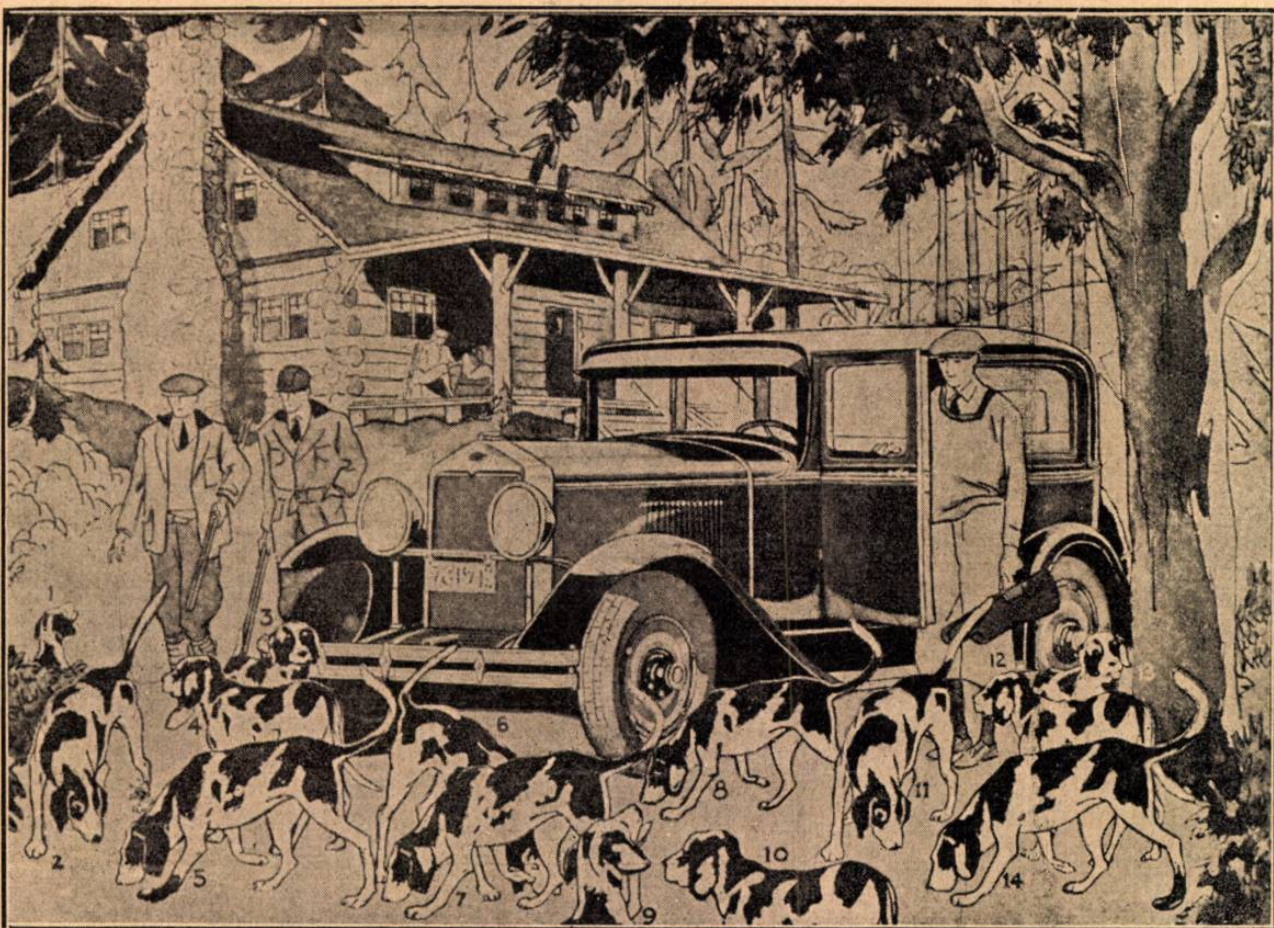
* * *

La castelul din Bucovina al unui fost ministru, s'a organizat o vânătoare de iepuri, cu hăitaşi şi cu gonaci.

In acest scop, au fost aduşi la locul vânătoarei 14 copoi, cari aveau misiunea de a adulmeca iepurii şi de a strânge vânatul împuşcat.

Unul dintre invitaţi însă, observă o extraordinară asemănare între animale, mai ales între două din ele. Proprietarul câinilor îi confirmă că cei doi copoi erau gemeni. Şi amfitrionul organiză pe loc un concurs, pentru recunoaşterea celor doi gemeni, oferind ca premiu cinstea de a trage prima lovitură de puşcă.

Cerem şi cititorilor noştri să-şi pună la încercare spiritul de observaţiune şi perspicacitatea vederii şi să ne indice care pereche de copoi din cei 14, sunt gemeni.

Deslegările vor fi trimise pe adresa revistei noastre, strada Const. Mille 7 — cel mai târziu până la 5 August cari vor fi însoţite de cuponul de mai jos. De preferinţă vor fi scrise pe cărţi poştale.

* * *

Repartizarea premiilor se face prin tragere la sorţi după soluţiile exacte.

Premiile sunt următoarele:

Premiul I: Lei 2000.
„ II: Lei 1000.
„ III: Lei 500.
„ IV-X: câte un volum de literatură din editura „Adeverul” S. A.

REALITATEA ILUSTRATĂ

30 Iulie 1931

CUPON

pentru participarea la concursul de perspicacitate.

Cine a ucis?

Inainte de crimă, au fost câteva fapte semnificative...

Intr'o zi, Radu Lupescu își căută cele două revolvere, dar nu le mai găsi. Dispăruseră dela locul loc.

— Cine le-a luat?

— Tu le-ai rătăcit!... îi răspunse soția sa.

Atunci, Radu Lupescu izbucni:

— Să știți că am să-mi cumpăr o pușcă de vânătoare!...

Se temea oare Lupescu de familia sa? Avea intuiția că soția, fiica sau băiatul său, îl vor omorî? Contra cui voia Lupescu să se apere cu arma? Cine-l amenința?

In urma acestui furt, servitoarea fu concediată.

Faptul se petrecuse cu vre-o două săptămâni înainte de crimă. E vorba de faimoasa crimă dela Buzău.

UMBRE SUSPECTE

E cert că Lupescu nu era iubit de copiii săi.

Constantin Lupescu, băiatul, alunecase pe panta chefurilor nocturne și risipia banii cu femeile. Cerea mereu sume noui tatălui său și, odată, când acesta l-a refuzat, Constantin a ridicat mâna și l-a lovit.

Constantin nici nu locuia cu părinții săi, ci sta la bunici, la Bălțești, în Prahova.

Certurile familiare se țineau lanț. Lupescu, tatăl, refuza să-și înzestreze fiica, iar pe soția sa o înșela.

Casa are două curți. Una, e o curte mare, ce dă spre stradă; a doua e îngustă, ca un coridor. Spre această curte dau ferestrele odăii lui Radu Lupescu, a lui Constantin și fereastra odăii de bae. O portiță făcea trecerea din această curte, spre stradă. Portița nu era de obiceiu încuiată.

Or de curând, cineva pusese un lanț cu lacăt, care închisese portița.

Când Radu Lupescu se arătă nedumerit de această măsură, ai casei îi răspunseră că se tem de hoți.

— De vre-o două ori, răspunse soția, am văzut umbre ciudate, strecurându-se în curte...

NOAPTEA INSÂNGERATĂ

In noaptea dramei, Lupescu simțindu-se obosit — i s'a turnat oare un narcotic la masă? — s'a culcat pela ora 9.

La miezul nopții, cineva a împins ușa, și aceasta s'a deschis fără sgomot, deși Lupescu pusese cârligul, înainte de a se culca. Cum oare s'au deschis ușile, la prima împingere? Ei bine, de cu seară, misteriosul asasin avusese grija să tragă zăvoarele canaturilor, acele capete de fiare ce se înfig în podea, ca să țină fixată una din cele două părți simetrice ale ușilor.

O armă s'a descărcat, în odaia lui Lupescu. Acesta e trezit brusc din somn: de detunături; în acelaș timp, simte o mușcătură în abdomen. Un alt glonț și-a făcut loc printre coaste. Lupescu duce mâna la răni; mâna e plină de sângele cald, ce-i inundă patul.

Om foarte vânjos, rănitul se ridică și strigă:

— Săriți, hoții!

Trei umbre, prin întuneric, se retrag spre ușe... Un țipăt groaznic se aude de pe sală. Cine a țipat?...

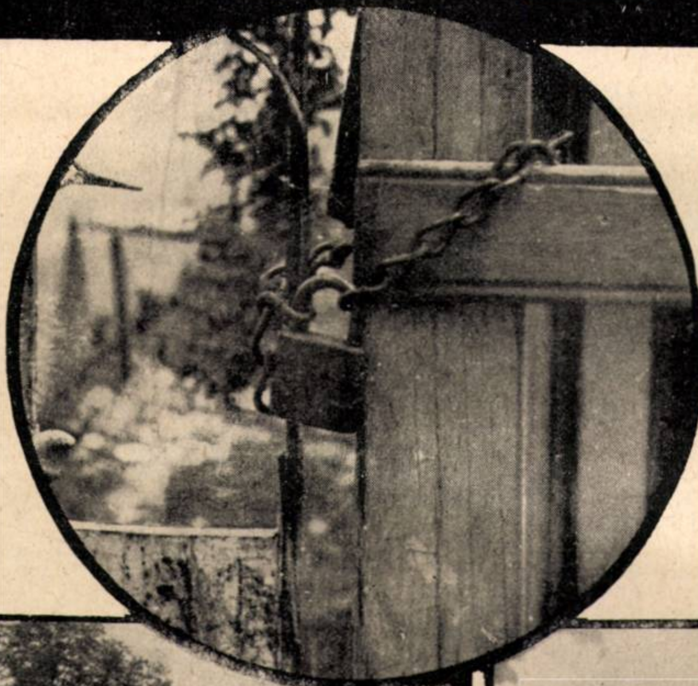
Umbrele au dispărut. Țipătul s'a stins în tăcere. Lupescu așteaptă să-i vină cineva în ajutor, dar în toată casa nu se mai aude nici cel mai mic sgomot. S'ar crede că toți ai casei au fugit.

Buimăcit de somn, de teama unui nou atac, Lupescu sare pe fereastra ce dă în curticică. El lasă în urma lui o dâră de sânge.

Zări însă într'o clipă de luciditate, cum o umbră sări pe fereastra odăii fiului său, în curte și dispăru în întuneric, în dosul casei. Victima striga mereu ajutor, dar în loc să primească ajutorul din casă, îi răspunse fluerul unui gardist, de pe stradă. Victima văzând că fereastra băii este deschisă, sări din nou în casă, aprinse lumina și abia atunci își dădu seama cât de grave răni avea. Era plin de sânge și într'o clipă baia de faianță, se pătă de lichidul roșu.

Incercă să-și spele rănile cu apă rece și constată că în afară de rănile grave din abdomen și coaste, mai avea una în maxilar. Șovăind, clătinându-se ca un om beat, își pansă rănile cu prosoape, și odată cu slăbiciunea ce-l cuprinse, un nou fior de groază îi trecu prin trup. In casă domnia o tăcere lugubră, care făcu pe rănit să se întrebe, dacă nu cumva nevasta și fiica sa fuseseră ucise. Știa că băiatul său era la bunici, că șofeurul plecase la vie și că servitoarea fusese concediată, când despăruseră revolverele.

Contrar unor presupuneri ale poliției, e plauzibilă ipoteza

Familia Lupescu

In medalion: *Portița de fier pe care s'a pus lanțul cu lacăt.* Dr.: *Carolina Lupescu, care se acuză de asasinarea tatălui ei.* Jos: *Camera de baie și rufele însângerate ale victimei.*

că Lupescu a crezut intr'adevăr că a fost atacat de bandiţi. In casă nu erau decât 2 persoane în afară de el: soţia şi fiica lui, iar el văzuse trei umbre în camera sa şi una sărind pe fereastră în curte. Şi oare glasul de femeie care a ţipat pe sală, nu era al Carolinei, al fiicei sale?

Gardistul intră în casă şi găsi pe victimă în odaia de baie care avea pereţii şi cuvetele de faianţă pline de sânge.

— „Ca s'a întâmplat, Coane Radule", întrebă gardistul.

Cu mult sânge rece, Lupescu îi răspunse:

— „Ia, m'au împuşcat hoţii!...

Era toate calmul morţii!...

MISTERUL

Cine era Radu Lupescu şi pentruce fusese asasinat? Şi mai ales, cine l-a asasinat? Ai casei sau tâlharii?

Iată întrebări care pasionează pe Buzoieni şi care au făcut ca parchetul să se piardă în o mie şi una de ipoteze.

Lupescu era un podgorean milionar. La început se crezu că soţia sa înşelată, s'a răzbunat împuşcându-l. Aşadar, o banală dramă familiară. Dar cu cât cercetările înaintară, cu atâta misterul crescu. Fiica fu amestecată în cauză, apoi fiul şi înfine persoane din afară au fost bănuite că au participat la săvârşirea senzaţionalei drame din str. Nae Stănescu.

Ipoteza unei drame familiare şi anume că soţia şi-a ucis bărbatul, provenia din faptul că Lupescu era un om care trăia intens, ducând o viaţă de petreceri în care cheltuia mulţi bani. Dar la aceste constatări veniră să se adauge descoperirea unor interese de urât materialism din partea unei fiice şi a unui fiu stricat. Om de o sănătate exuberantă, Radu Lupescu, soţul, avea 45 de ani şi era de o intensă activitate. Poseda vre-o 18 milioane. Avea podgorii întinse şi imobile, se ocupa cu comerţul de ţuică, dar în acelaş timp, îi plăcea să petreacă şi întreţinea mai multe femei. De origină sătească, fusese în tinereţe văcar.

Afacerea se complică prin acuzaţiunile ce s'au adus victimei, că nutrea sentimente imorale chiar faţă de fiica sa. D-na Lupescu, a cerut într'o zi înainte de dramă, o consultaţie juridică unui prieten, faţă de care aduse acuzaţiile de mai sus, împotriva soţului ei. Aşa dar, în faţa justiţiei, soţia care s'a declarat autoarea crimei, insinuă că soţul său avea intenţiuni incestuoase.

Ea s'a denunţat ca autoare, chiar dela sosirea autorităţilor la locul crimei.

Dormitorul în care s'a petrecut drama

— „Cine l-a ucis?" a întrebat procurorul.

— „Eu" a răspuns d-na Lupescu fără nici o ezitare.

— „Cum l-ai ucis?"

— „Am intrat în camera soţului meu, singură, înarmată cu două revolvere, pe care le-am descărcat asupra lui, în timp ce dormia".

— „Ţineai în fiecare mână un revolver?" o întrebă din nou procurorul.

— „Da" fu răspunsul criminalei.

— „Atunci cu ce mână ai deschis uşa?"

Aşadar, d-na Lupescu, minţia. Se acuza ea oare de o crimă pe care nu o făptuise? Sau voia să-şi ia asupra ei şi partea de răspundere a complicilor? Intr'adevăr, victima văzuse trei umbre...

CAROLINA INTRĂ IN SCENA

Cercetările urmară cu febrilitate şi au dus la constatări ciudate.

Pe patul victimei se găsiră tuburi de cartuşe, care nu se potriviau însă cu revolverul predat de d-na Lupescu. Acest fapt atrase după sine, implicarea în această dramă a Carolinei Lupescu, fiica victimei, care declară că gloanţele aparţin unui browning, cu care *ea* a ucis pe tatăl ei.

Această nouă implicare, a făcut ca parchetul să se gândească şi la rolul lui Constantin Lupescu, fiul victimei. Nu cumva ai casei s'au asociat cu încă o persoană din afară, ca să ucidă cu premeditare pe Radu Lupescu? Mama cu una din persoane a intrat în odaie şi au comis crima, în timp ce fata a pândit pe culoar. Când a auzit detunăturile ea a dat ţipătul ştiut.

Dar atunci, cum rămâne cu declaraţia fetei, că ea însăş a tras în Lupescu? E posibil ca prin aceasta, sora să fi voit a-şi salva fratele?

Am spus însă că acest Constantin Lupescu, care are numai 19 ani, plecase în ajunul crimei la bunicii săi. Parchetul cercetează şi ipoteza dacă nu cumva el s'a înapoiat de-acolo cu automobilul, în timpul nopţii, a săvârşit crima şi pe urmă a plecat înapoi, cu scopul de a avea un alibi.

Dece a vrut fiica să-şi ucidă părintele? S'a constatat că ea voia să se mărite, că ceruse tatălui său s'o înzestreze şi că acesta a refuzat-o.

Doamna Lupescu, dând explicaţii autorităţilor asupra modului cum a comis crima

E just că toate aceste ipoteze pot avea o parte de adevăr în ele. Nici una nu e suficientă. Nu cumva parchetul a întins coarda, implicând în această afacere şi persoane care s'au denunţat ca asasine, deşi erau nevinovate? Nu cumva mama şi fiica au avut să acopere crima băiatului? Sau mama pe a fiicei?

Duelul între femei

Nu de mult timp, ziarele poloneze au relatat peripeţiile romantice ale unui duel cu revolverul, între două studente ale Universităţii din Varşovia care se certaseră din pricina unui pianist de jazz.

Cele două studente, — dintre care una îşi prepara examenele de drept iar cealaltă urma medicina, — ar fi avut desigur mai multă judecată, dacă ar fi urmat cursul de filozofie.

Apriga lor tinereţe le înflăcără până într'atât încât într'o seară, sfidând gerul şi zăpada ce acoperise câmpia adormită, se'ntâlniră la marginea unui crâng, din apropierea Capitalei, se postară la douăzeci de paşi departe una de alta şi descărcară armele; amândouă căzură la pământ grav rănite.

La auzul acestei veşti, jazzband-istul nu găsi altceva de făcut, decât s'o şteargă din oraş şi astfel cele două dueliste îşi deteră bine seama — cam târziu ce-i drept — cât de josnic fusese obiectul disputei lor.

Nu este pentru prima oară deatfel, când un duel între femei aţâţă verva condeiului şi pasionează publicul.

Exemplele date de istorie sunt destul de numeroase, când femeile, luându-i pe cavaleri drept pildă, întrebuinţară spada, ca să-şi facă dreptate.

Talemant des Réaux citează cazul d-nei de Chateau-Gay de Murat care se plimba de obiceiu călare, purta cisme, pălăria apărată de o armătură de fier, spadă la centură şi pistoale la oblâncul şelei.

Cum începuse să bănue că fusese înşelată de un tânăr gentilom, căruia-i dăruise inima, găsi cu cale să nu scoată nici o lacrimă, nu făcu nimic din ceeace se numeşte „o scenă de gelozie" ci-l chemă pur şi simplu pe presupusul vinovat, pe teren, arătându-se gata să-şi trimeată adversarul alături de strămoşii aflaţi în ceruri. Gentilomul însă avu eleganţa de a nu o răni pe aceea ce voia să rămână femeea inimii lui; reuşi în schimb s'o obosească deabinelea şi s'o forţeze astfel, după o oră de luptă, să ceară ertare.

Când căzu însfârşit, la pământ, epuizată de orice puteri, simţi că ura-i dispăruse şi inima i se umpluse de o nespusă bucurie, că fusese învinsă; îşi zicea că D-zeu voise astfel ca să arate că tânărul gentilom era nevinovat şi'n urmă dragostea lor îşi urmă cursul.

Intr'un îndrăzneţ roman, Théophile Gautier ne povesteşte aventurile d-şoarei de Maupin, care era întotdeauna gata să scoată spada şi care, într'un local public, provocă nu mai puţin de 3 cavaleri. Câteşi trei fură omorâţi, în timp ce spadasina trecea peste frontieră, pentru ca Timpul, marele medic, să-i vindece rănile reputaţiei ei, încetul cu încetul.

Intr'una din operele sale de Montaigne spune: „Nu lăsaţi niciodată două franţuzoaice în prezenţa unui seducător, căci îndată poate surveni o întâmplare analoagă celei petrecute între marchiza de Nesles şi contesa de Polignac, la începutul secolului al XV-lea. Indrăgostite amândouă de mareşalul Richelieu, se duseră la Bois de Boulogne, întovărăşite de martori, după cum obicinueşte tradiţia. D-na de Nesles căzu rănită la umăr şi avu mult de lucru cu contesa de Polignac, pentruca aceasta să n'o ucidă deabinelea. Totuşi învinsa, fericită că-şi vărsase sângele pentru strălucitul mareşal, nu se vindecă de pasiunea ei amoroasă.

Cavalerului de Saint Georges, un tânăr american, spadasin invincibil, nu-i veni altceva de hac decât cavalera d'Eon, care, la un asalt public ce-a avut loc la Londra, îl atinse de şapte ori.

Tribunalul din Paris avu să judece în 1858 un duel între două cântăreţe, rivale în dragostea lor pentru un băiat de prăvălie. Duelul avusese loc cu cuţitul şi fusese o luptă sângeroasă şi înverşunată, după maniera ţăranilor sicilieni, al căror cavalerism naiv îl inspiră pe Giovanni Varga să scrie nuvela „Cavaleria Rusticană".

Unul dintre ultimele dueluri femenine a avut loc în luna Mai 1868 în împrejurimile Bordeaux-ului, în pădurea Pessac. Arma aleasă a fost pistolul, dar în decorul tragic unde avea să se desfăşoare acţiunea, cele două adversare, de o răpitoare frumuseţe, fură cuprinse de teamă:

Inchiseră amândouă ochii, traseră câte un foc la întâmplare şi crezându-se atinse de alice, căzură speriate la pământ. Când îşi reveniră în fire nu întârziară să se împace.

Aşa cum se prezintă duelurile între femei, rar se întâmplă să fie mortale şi — dacă judecăm mai profund — găsim că e un nonsens ca ele să întrebuinţeze astfel de mijloace barbare, când dispun oricând, de altele mult mai eficace, pentru a-şi afirma întâietatea...

CRIMA DIN STR LABIRINT

de Ionel Țaranu

O ASIGURARE DE TREI MILIOANE *)

In primul moment Bertea intenționă să anunțe autoritățile de vizita făcută. După câteva minute de șovăială, se răsgândi. Se duse la gazetă, chemă la el în birou pe Vasiliu, un tânăr reporter debutant, plin de calități, și-i spuse:

— „Vasiliule, până diseară cutreeri toate societățile de petrol și faci câte-o vizită tuturor petroliștilor mai cunoscuți din București, întrebând peste tot dacă au auzit de un anume Vladimir Borzen și dacă au avut afaceri cu el. Diseară la opt mi-aduci răspunsul la restaurantul „Modern".

Vasiliu dispăru. Bertea luă telefonul:

— „Allo, dă-mi te rog siguranța. Allo, siguranța? dă-mi te rog pe d. Bianu să vorbească cu Bertea dela „Dimineața". Allo, d. Bianu?

Bună ziua. Aici e Bertea. Ce mai e nou în chestia Borzen?

— „Am primit o scrisoare, neiscălită, spune autorul, ei de frica unei eventuale răsbunări. Sunt înștiințat că Sâmbătă spre Duminică pela ora 2 noaptea doi indivizi veniau pe Mircea-Vodă ducând cu greu un balot mare pe care l-au încărcat într'un automobil cu număr din Chișinău. La început autorul scrisorii n'a dat nici o importanță faptului, dar apoi citind în ziare despre crimă și dată fiind apropierea dintre străzile Labirint și Mircea-Vodă s'a decis să-mi comunice faptul, lăsându-ne pe noi să tragem concluziile.

„Deasemeni, societatea de asigurări „Generala" ne-a comunicat că Borzen avea la el o asigurare pe viață în valoare de trei milioane în favoarea fratelui său Sergiu Borzen.

— „Și acest Sergiu Borzen a dat vreun semn de viață până azi?

— Nici unul. Il căutăm însă.

— „Domnule Bianu, pentru reportajul meu m'ar interesa câteva amănunte din viața defunctului Borzen. Amănunte pe care le-aș extrage cu ușurință din diversele lui acte personale, ca: pașaport, bilet dela Biroul Populației, scrisori, carnete cu însemnări zilnice, adică ce cuprinde deobicei portfeuillul unui om de afaceri. Ași putea să vin pela siguranță să le văd?

— „Dragă Bertea, vino la siguranță că ne faci oricând plăcere să stăm de vorbă cu d-ta, dar de văzut, n'ai ce vedea pentrucă asasinii au furat tot. Până chiar și îmbrăcămintea victimei. Au lucrat de altfel extraordinar de precaut, nelăsând nici o carte de vizită. Nu s'au găsit decât amprentele victimei, și acelea lăsate în mod normal pe un pahar și pe oglinda de la lavoir, cu siguranță înainte de a fi atacat.

— „Și ce faceți acum?

— „Așteptăm.

— „Ce?

— „Să se prezinte acest domn Sergiu Borzen și să ne dea ceva informații.

— „Atunci... La revedere și mulțumesc.

— „Salutare.

O PERECHE DE PAPUCI BĂRBĂTEȘTI

De trei zile siguranța caută peste tot pe Sergiu Borzen fără să-l poată găsi.

Bertea fusese de mai multe ori pe la d. Bianu sperând să capete amănuntele așteptate cu atâta nerăbdare de cititori. Dar de fiecare dată, a trebuit să plece tot așa cum a venit: Sergiu Borzen era de negăsit și de negăsit era și urma cadavrului lui Vladimir. Basarabia fusese cercetată în lung și'n lat; patrule de jandarmi băteau drumurile; grănicerii își făceau ochii'n patru dealungul Nistrului.

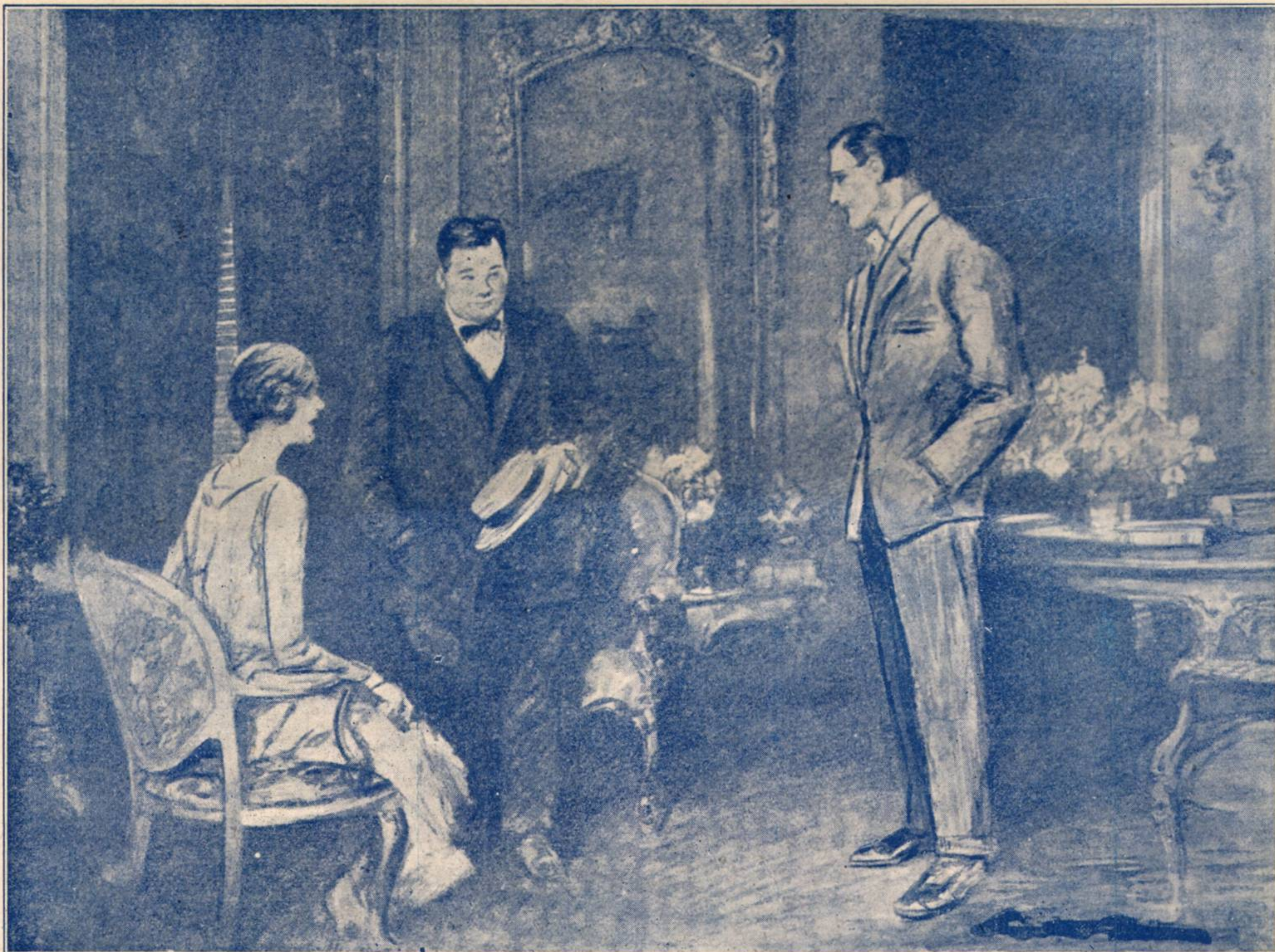
— „Ce-ar fi — își spuse într'o zi Sandu — să mai fac o vizită lui Miți-Mițișor?

Și 10 minute mai târziu Bertea suna la ușa din stânga dela etajul III al imobilului din str. Povernei No. 83.

După câteva clipe de așteptare, o bucătăreasă în vârstă și mirosind a ceapă tocată, îi deschise:

— „Kakana nu acas!—" și dădu să închidă ușa.

*) Vezi începutul în N-rul 234.

Bertea se retrase spre fereastră, având în față pe Sergiu Borzen. Ziaristul ținea strâns revolverul în buzunar.

Bertea puse piciorul în prag și împinse ușa cu bucătăreasă cu tot.

— „Sunt dela poliție.

— „Atunci slobod.. Poftiți frumos și așteaptă aici" și-i făcu loc să intre în salonașul unde Sandu mai fusese odată.

Bertea aștepta ca bătrâna să se întoarcă la ocupațiile ei culinare.

Trecu apoi repede în antreu, puse lanțul de siguranță la ușe ca să nu poată fi surprins eventual de întoarcerea d-nei Wasiliev care desigur că avea cheia dela Yale și începu o percheziție la repezeală.

Trecu direct în dormitor. Pat dublu. Jos în stânga patului, o pereche de papuci de cucoană. In dreapta o pereche de papuci bărbătești.

Trecu în odaia de baie. Pe o măsuță, lângă lavoar, o pensulă de ras, un săpun și un aparat de ras „Gilette" întrebuințat cel mult de o oră și încă nespălat. In cuier, o pijama bărbătească.

Trecu din nou în dormitor. Trase repede saltarul dela una din mesele de noapte: o batistă de cucoană, un tub cu „Veramon", un flacon cu „Isacen" și alte atribute femenine.

Se duse la cealaltă măsuță de noapte, deschise sertarul și... găsi un portfeuille cu inițialele W. B. și cu toate actele mortului. Apoi un plic cu polița de asigurare dela „Generala", ceasornicul, tabacherea și revolverul victimei.

Bertea, luă revolverul, îl puse în buzunar și se repezi la telefonul din salonaș, din fericire automat, și formă la repezeală numărul 309/22:

— „Allo, siguranța? Aici Bertea dela „Dimineața". Dă-mi urgent pe d. Bianu. Allo, Bianu? Aici Bertea. Vino imediat cu câțiva oameni în str. Povernei 83, etajul II la d-na Wasiliev. Goană mare. Cazul Borzen.

O sonerie. Abia avu timp să închidă telefonul, să se așeze pe un scaun, să desfacă un jurnal și să audă glasul d-nei Wasiliev certând pe bucătăreasă.

— „Dece-ai pus lanțul la ușe?

Inainte ca bucătăreasa să poată răspunde ceva, d-na Wasiliev intră în salon însoțită de un bărbat voinic, ca de vre-o 40 de ani, ras cu îngrijire, părul tuns mărunt, americănește...

— „O, ce surpriză. Și vita de Anna care nu mi-a spus nimic.

Bună ziua, dom'le comisar. Imi dai voie să-ți prezint pe fratele sărmanului Vladimir, Sergiu Borzen, care a sosit chiar acum în București. M'am dus să-i ies înainte la gară.

Lui Bertea nu-i scăpă nici sublinierea imperceptibilă pe care d-na Wasilie o făcu ultimelor cuvinte și nici schimbul de priviri dintre ea și Sergiu Borzen.

Totuși se făcu că nu observă nimic, sărută elegant mâna femeii și strânse viguros mâna lui Sergiu Borzen.

—„Imi pare bine c'ați venit, dom'le Borzen. Sunteți căutat, sau mai bine zis „așteptat", ca să ne dați unele lămuriri în privința fratelui dv.

— „O, sărmanul meu frate. Nu l-am văzut de mult. Nu prea eram bine împreună de câțiva ani.

— „Totuși fratele dv. vă iubia foarte mult. Dovadă că se asigurase în favoarea dv. pentru suma de trei milioane lei.

Atât Miți cât și Sergiu scoaseră câte o exclamație de surpriză, pe care Bertea, fost actor și regisor, le aprecie cu multă bunăvoință în sinea lui pentru tonul de sinceritate cu care au fost redate.

Soneria dela intrare se auzi din nou. Instinctiv, perechea întoarse capul spre antreu. Bertea băgă mâna în buzunarul unde vârâse revolverul luat din masa de noapte și se așeză cu spatele spre perete, având drept în fața lui pe Sergiu.

— „A sunat par'că cineva", făcu Sandu liniștit.

— „Cineva care a greșit etajul. Vezi că nu mai sună"?

Dar soneria se auzi din nou, de astădată mai prelung și mai viguros.

Bătrâna Anna, veni însfârșit și deschise ușa. In cadrul ei apăru silueta lui Bianu urmat de alte 4-5 persoane.

Doamna Wasiliev, schimbă o privire repede cu Sergiu care se așeză liniștit într'un fotoliu.

— „Ce doriți, domnul meu? Pe cine căutați?" întrebă, căutând să-și liniștească glasul, frumoasa d-nă Wasiliev.

— „Domnul mă caută pe mine, — spuse Bertea — e d. Bianu, șeful siguranței.

Intre timp, în cabinetul judelui, fu introdus arestatul Borzen.

Și apoi adresându-se acestuia:

— „Dragă Bianu, îl cauți de trei zile pe d. Sergiu Borzen, am plăcerea să ți-l prezint.

— „Dar d. Borzen — interveni agitată d-na Wasiliev — a sosit chiar acum în Capitală.

— „In cazul acesta, ați putea, frumoasă doamnă, să-mi spuneți făcu Sandu — cine doarme cu dv. în pat și mai ales cine se servește de aparatul de ras „Gilette" din odaia de baie?

Wasilievna nu-și pierdu cumpătul:

— „Domnule detectiv, nu sunteți oare prea grăbit în deducțiile dv? De aparatul de ras m'am servit eu azi dimineață ca să mă rad sub brațe", și izbucni într'un râs ușurel și plin de batjocură.

Șeful siguranței nu-și putu reține nici el un surâs ironic la adresa detectivului improvizat, căci, ca orice polițist de meserie, nu putea înghiți pe polițiștii „amatori".

Bertea răspunse printr'un surâs identic și apoi întrebă răspicat:

— „V'ați ras oare sub braț și cu portfeuillul lui Wladimir Borzen? Și cu ceasornicul și tabacherea lui?

— „O, le-a lăsat la mine de Sâmbăta trecută.

— „Ca să ție de urât, probabil, poliței de asigurare de care nu știați nimic, nici unul nici celălalt, adineauri, și care se găsește în sertarul mesei de noapte?

Wasilievna se prăbuși pe un fotoliu. Sergiu Borzen, profitând de clipa când toate privirile erau îndreptate spre femeia gata să leșine, încercă să se strecoare afară. Dar șeful siguranței îl opri la timp:

— „Sergiu Borzen, ești arestat!"

...Și o oră mai târziu, ziarele scoaseră noui ediții speciale cu titluri peste pagină:

PRINDEREA ASASINULUI LUI VLADIMIR BORZEN? BOGATUL PETROLIST A FOST OMORAT DE PROPRIUL SAU FRATE. POVESTEA UNEI ASIGURARI

Care de care, edițiile speciale ale celorlalte ziare, se întreceau în a publica reportagii cât mai senzaționale, toate însă ignorând rolul lui Bertea în desfășurarea ultimelor evenimente.

Iar ediția specială a „Dimineții" redactată în întregime de Sandu, era cea mai laconică în această privință, și, în acelaș timp, cea mai puțin entuziasmată de concluziile siguranței generale...

ASASINUL ESTE SERGIU BORZEN

In cabinetul d-lui Papadopol, jude-instructor, Sergiu Borzen răspunde cu sgârcenie la interogatorul la care e supus:

—„Susții că n'ai nici un amestec în chestia morții fratelui d-tale. Foarte bine. Fii însă bun și povestește-ne unde te aflai și ce făceai în noaptea de Sâmbătă spre Duminică?

— „Nu mă aflam în București.

— „Bine. Dar unde?

— „....

— „Când ai sosit în București?

— „Eri.

— „De unde?

— „....

— „Dece nu te-ai prezentat autorităților când ai aflat de cele petrecute?

— „Aveam de gând să mă prezint.

— „Faptul că ai dormit la d-na Wasiliev denotă că aveai legături mai vechi cu dânsa. Fratele d-tale le ignora? Sau ignorai d-ta legăturile lui cu dânsa?

— „E o chestiune intimă. Refuz să răspund.

— „Cum îți explici găsirea obiectelor aparținând fratelui d-tale în măsuța de noapte a d-nei Wasiliev?

Nu mă privește această chestiune.

— „Știai ceva despre asigurarea făcută de fratele d-tale în favoarea d-tale?

— „Nu.

— „Când ai aflat?

— „Cu cinci minute înaintea arestării mele.

— „Ce știi despre viața fratelui d-tale înainte de a se stabili în București?

— „Nu m'a interesat niciodată.

— Pe cine bănuești a fi asasinul fratelui d-tale?

— „Nu obișnuesc să arunc bănueli cu ușurință.

— „Ești, pentru moment, singurul beneficiar al acestei morți. Nu crezi că răspunsurile d-tale sunt de natură a-ți îngreuia situația?

— „Nu vi se pare, domnule judecător, că mergeți cam departe cu insinuările? Refuz de a mai face vre-o declarație".

Un sfert de ceas mai târziu, Sergiu Borzen urca dealul Văcăreștilor însoțit de doi comisari în baza unui mandat de arestare, învinuit a fi omorât pe fratele său Wladimir Borzen pentru a-l moșteni și mai ales pentru a beneficia de asigurarea făcută de acesta în favoarea lui.

IN CAUTAREA CADAVRULUI

Sergiu Borzen refuză să-și angajeze vreun avocat. Transportat de mai multe ori în biroul judelui-instructor, fie pentru suplimente de interogatoriu, fie pentru confruntări, s'a ferit veșnic să mai declare ceva.

Trecuseră aproape două săptămâni și toată lumea își făcuse convingerea că Sergiu omorîse pe fratele său, pentru a încasa asigurarea.

D-na Wasiliev nu fu arestată.

Dar trei copoi ai siguranţei o urmăriau pas cu pas, fără nici un rezultat.

Singurul care alerga de dimineaţă până seara fără să spună nimănui ce gânduri îl frământă, era Sandu Bertea. Şeful siguranţei nu avu încotro, — după ce prin el arestase pe Sergiu — şi-i eliberă un „Caupfil”, o carte specială care-i permitea să facă orice cercetări ca şi când ar fi făcut parte din serviciul siguranţei.

Pe zi ce trecea însă, Sandu sosia tot mai vesel la gazetă.

Lui Conitz, secretarul de redacţie al „Dimineţii”, care-l întrebă într'o bună zi după ce aleargă, îi răspunse surâzând:

— „După cadavrul lui Vladimir. Şi asta, tocmai în momentul când autorităţile disperate, abandonau în totul cercetările.

O LOVITURA DE TEATRU

Judele instructor se pregătia tocmai să plece acasă, când grefierul intră la dânsul:

— „Un comisionar v'a adus scrisoarea asta”.

Judele o desfăcu, o parcurse nervos şi apoi:

— „Unde-i comisionarul? spune-i să intre!

— „A plecat imediat”.

— „N'ai văzut ce număr avea?”

— „N'am văzut nimic”.

Judele se repezi pe uşe, îmbrânci pe toţi cei întâlniţi în cale şi intră val-vârtej în cabinetul primului procuror:

— „Domnule prim! Trăeşte, Vladimir trăeşte!!

— „Ce spui?

— „Poftiţi, citiţi.

Primul procuror luă scrisoarea şi începu să citească:

„Domnule judecător,

„Aflu deabia azi de toate cele petrecute după plecarea mea din Capitală. M'am întors chiar acum dintr'o călătorie, dar mâine la ora 6 p. m. mă voi prezenta în faţa dv.

Cu perfectă consideraţie”

Wladimir Borzen

WLADIMIR BORZEN TRAEŞTE

Dela 4 jumătate primul procuror, şeful siguranţei şi prefectul poliţiei aşteptau în biroul judelui instructor. Acesta, nervos, se plimba dintr'un colţ al încăperii în celălalt:

— „Nu mai pricep nimic.

— „Ai luat toate dispoziţiile?

— „Toate. Cei convocaţi aşteaptă în odaia de alături, bineînţeles fără să ştie despre ce este vorba. Sergiu Borzen a fost adus şi el dela Văcăreşti dar e izolat în altă odaie.

Undeva, deasupra Palatului de Justiţie, ceasornicul bate 6 lovituri ritmate. Grefierul intră cu o carte de vizită pe care o întinse judelui:

— „Wladimir Borzen” — silabisi acesta; apoi — „să intre!”

Se făcu o tăcere mormântală.

In cabinetul semiobscur nu se mai auzia nici măcar răsuflarea celor prezenţi. Uşa scârţâi uşurel şi grefierul făcu loc lui Wladimir Borzen în carne şi oase:

— „Bună ziua, domnilor!„ şi un imperceptibil accent basarabean înflori aceste şapte silabe cu un farmec special.

— „Domnul...

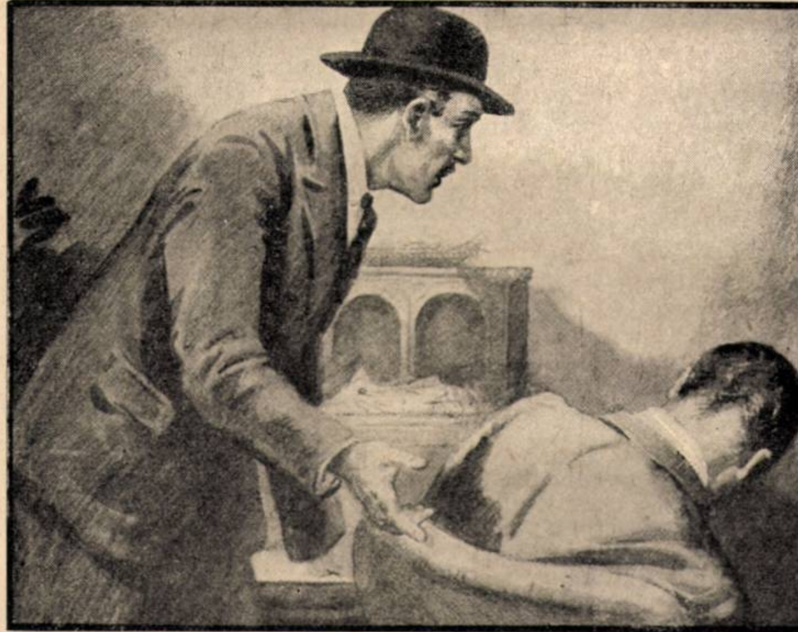
— „Borzen Wladimir, mortul în persoană” — glumi cel intrat — „nu prea am aerul unei stafii, nu-i aşa?”

Cei prezenţi simţiră un fior prin tot corpul. Nu. Nu mai încăpea nici o îndoială. Vizitatorul era chiar Wladimir Borzen.

Şeful siguranţei scoase pe furiş din buzunarul hainei o fotografie mărită a victimei: acelaş păr, aceleaşi sprincene stufoase, aceleaşi mustăţi şi aceiaş barbă. Nu lipsea nici negul care strica estetica figurii, nici lavaliera neagră şi nici costumul croit din stofă englezească cu careuri. Totul identifica pe Wladimir Borzen.

— „Vrea să zică, n'ai murit?” îndrăzni unul din cei de faţă.

— „După toate probabilităţile, nu, răspunse Wladimir. Vă rog

— ...„Ce înseamnă comedia asta ? tună primul procuror ?...

chiar să binevoiţi a convoca în biroul dv. pe d-na Wasiliev şi pe bietul meu frate, arestat pe nedrept pentru asasinat.

Judele apasă pe un buton. Grefierul intră.

„Introdu pe d-na Funkel”.

Un minut mai târziu d-na Funkel îşi face apariţia.

— „Cunoşti pe domnul?” şi judele arată spre Wladimir care între timp s'a tolănit într'un fotoliu larg de piele.

— „Mein Gott! E chiar d. Wladimir. Er ist doch nicht gestorben?”

— ”N'a murit — se mărgini să răspundă judele — puteţi trece dincolo. Nu, nu. In altă odaie. Grefier pofteşte-o la d-ta în cabinet.

S'aduci apoi pe servitoarea Ileana.

Ileana intră imediat.

— „Priveşte pe domnu ăsta. Il cunoşti?”

Ileana se uită niţel buimăcită, apoi se aruncă la picioarele lui Wladimir şi-i sărută mâinile:

— „Sărut mâinile, conaşule. Bine-aţi venit.

— „Eşti sigură că-i conaşul”?

— „Cum să nu fiu sigură? Uite chiar şi hainele pe care le-am scuturat de atâtea ori. Şi căptuşeala hainei trebuie să fie cusută aici, sub braţ, cu aţă albă, că n'am avut aţă la culoare.

— „Wladimir Borzen, surâzând, îşi desfăcu haina, lăsând să se vadă cusătura cu aţă albă.

— „Trece-o dincolo. Să vie d-na Wasiliev”.

D-na Wasiliev, elegantă şi aducând o adiere caldă de budoir, intrară în cabinet.

— „D-nă Wasiliev, cunoaşteţi pe domnul?”

D-na Wasiliev se întoarse încet spre cel arătat şi-l privi. Ochii i-se măriră în orbite, gura avu un rictus nervos şi, înainte de a apuca să spuie un cuvânt, se prăbuşi leşinată în braţele primului procuror.

— „Emoţia. Emoţia de a mă revedea”, spuse Wladimir.

Leşinata fu trecută în cabinetul procurorului de serviciu unde un medic, chemat în grabă, îi dădu îngrijirile necesare.

Intre timp, în cabinetul judelui, fu introdus arestatul Borzen.

— „Să-l luăm încet, să nu leşine şi ăsta”, şopti Wladimir la urechea prefectului.

— „Sergiu Borzen, fratele d-tale Wladimir Borzen n'a fost ucis. Trăeşte. Uite-l aici.

Sergiu se întoarse spre Wladimir. Acesta-i întinse mâna.

— „Bună ziua, frate Sergiu”.

Sergiu rămase holbat, fără să poată spune un singur cuvânt.

— „Haide Sergiu, sărută-l pe frate-tău, care n'a murit! Şi nu leşina şi tu...

Dar în loc de îmbrăţişarea fraternă la care se aşteptau, un alt spectacol se prezentă ochilor celor de faţă:

Sergiu, ca un nebun, se repezi spre Wladimir strigând:

— „Cine eşti tu, banditule? Ceai cu mine? Dece mă înebuneşti? Cum eşti tu Wladimir, când Wladimir nu există?

— „Şi nici n'a existat, adăogă surâzând Wladimir, scoţându-şi peruca din cap, smulgându-şi barba de crep şi apărând sub forma lui Sandu Bertea.

!— „Ce înseamnă comedia asta? tună primul procuror? Dom'le Bertea ai să te explici imediat.

— „Cu plăcere, domnule prim. Asta înseamnă că Wladimir Borzen n'a existat niciodată, după cum n'a existat nici Sergiu Borzen şi nici Maria Wasiliev.

„Individul acesta, azi numit Sergiu Borzen, s'a numit până acum trei săptămâni Wladimir Borzen, iar numele lui adevărat este Fedor Kostoff, după cum d-na Wasiliev este Olga Kostoff, soţia lui.

„Amândoi sunt o pereche de escroci internaţionali, destul de abili a căror specialitate este „asigurarea pe viaţă în favoarea cuiva”.

„Domnul Wasiliev, mort acum trei ani într'un accident de automobil în Tirol, este tot acest individ, iar d-na a încasat atunci 125.000 de şilingi austriaci, adică trei milioane de lei, dela societatea de asigurare „Victoria” din Viena. Când această sumă a ajuns pe sfârşite, Kostoff, inventase deja pe Wladimir Borzen şi-l asigurase la „Generala” în favoarea „fratelui” său.

„Am bănuit ceva necurat din primul moment. M'am introdus, în lipsa ei de acasă de mai multe ori la d-na Wasiliev. Am găsit acolo, între altele, şi costumul acesta care mi-a servit pentru a vă juca mica scenă de adineauri.

„Dacă n'aşi fi dat la timp peste firul acestei afaceri, peste vre-o două-trei luni d-na Wasiliev, ar fi primit o înştiinţare oficială din Basarabia că pe malul Nistrului a fost găsit un cadavru intrat în putrefacţie şi că între cele aflate asupra cadavrului, ar fi fost şi actele lui Wladimir Borzen.

— „Dece 2—3 luni?”

— „Termenul nu-l pot fixa. Cum aceşti escroci nu merg până la crimă, ar fi aşteptat să găsească un mort undeva prin Basarabia, — cum au făcut de altfel şi în Tirol — ar fi aranjat trucul cu actele şi apoi primul jandarm vestit, sosia la faţa locului şi de cea mai bună credinţă încheia actele necesare pentru ca Sergiu Borzen să poată îngropa cadavrul fratelui său Wladimir Borzen şi să ridice apoi banii dela societatea de asigurare.

„Din fericire, cum am spus mai sus, câteva vizite făcute pe furiş de mine în apartamentul din str. Povernei, mi-au prilejuit — prin găsirea diferitelor documente paşapoarte, scrisori, etc. — pe care le-am adus cu mine şi pe care vi le pun la dispoziţie, — să-mi conduc deducţiile pe altă cale decât cea apucată de dv., şi, în consecinţă, s'ajung la alte rezultate.

„M'am dus la excelentul Pepi Machauer, talentatul perucher al Teatrului Naţional, care în 24 de ore mi-a făurit, după fotografie, „capul” lui Wladimir Borzen, iar hainele sunt chiar hainele găsite la Olga, alias Miţi, acasă.

CÂND INSĂ...

Kostoff făcu mărturisiri complecte. Soţia lui nu mai avu încotro şi mărturisi la rândul ei adevărul. Fură daţi în judecată atât pentru excrocheria comisă acum trei ani, cât şi pentru tentativa de acum.

Directorul societăţii de asigurare „Generala”, care graţie lui Sandu Bertea fu scăpată de o pagubă de trei milioane, chemă pe acesta în biroul său şi-l rugă să primească un onorariu de 300.000 de lei, adică zece la sută din paguba evitată.

La început, Sandu Bertea a refuzat cu îndărătnicie. Insistenţele directorului fiind însă prea puternice, Bertea fu pe punctul să cedeze şi să primească acest onorariu, când însă...

...când însă se trezi din somn şi-şi dete seama că toată povestea cu moartea lui Vladimir n'a fost decât un vis şi că a întârziat dela redacţie.

IONEL ŢARANU

ASEW, TRADATORUL

ROMAN DE FRANZ LARWIN

Asew, un tânăr student din Rostow-Don, după ce delapidează o sumă de bani, pleacă în Germania la studii. Acolo își ia diploma de inginer, pătrunde în cercurile revoluționarilor ruși, pe cari îi trădează, devenind unul din cei mai abili spioni ai poliției ruse.

* * *

In această situație se mai găsie totuș provocatori cari să întreprindă orice acțiune, cât de periculoasă. De ei se servia triumviratul Asew-Raschkowski-Gerassimow. Provocatorul Bakai a destăinuit mai târziu metodele întrebuințate de Asew: oamen neînsemnați erau induși în eroare și vârâți în afaceri dubioase, oameni cari nu serviau cu nimic mișcarea revoluționară și cari în urma acestor afaceri, erau închiși în temnițe sau exilați.

In localul de petreceri petersburgheze „Aquarium" Asew își găsise o nouă dragoste. Era vorba de cântăreața K., fosta prietenă a marelui duce Ciril pe care-l însoțise la Charbin, în timpul răsboiului ruso-japonez. Părea că Asew e amorezat până peste urechi de această femee. T banii câștigați dela poliție, erau cheltuiți cu această femee. Pentru dânsa el nu trebuia să aibe secrete, ca față de soția sa; în fața ei el nu trebuia să joace pe revoluționarul înfocat! In tovărășia ei pleca în străinătate, ea îi servi de tovarășe în timpurile sale de bogați e noroc și tot ea a fost singura care a stat alături de ei, în ceasurile grele. Asew avusese marele noroc să nu fie singur, când nimeni nu mai voi să-l cunoască, când tremurând pentru viața lui, rătăcia din țară'n țară.

Nourii se strânseseră de multă vreme în jurul capului lui Asew, fără ca el să-și fi dat seama. La Paris exista un om care pândia din um activitatea mișcării social-revoluționare și care încetul cu încetul strângea dovezi palpabile, pentru nimicirea trădătorului. Fără alte dovezi acesta ajunsese la concluzia că su trădați de unul din conducători. Acesta era adevăratul dușman al lui Asew, un adevărat revoluționar, omul a cărui inimă ardea, dar care în fond era foarte calm: **Wladimir Burzew.**

Ca să poată urmări mai bine pe trădătorul necunoscut, Burzew părăsi Parisul. El plecă spre Rusia și se opri la Petersburg. In sânul mișcării — însă fără să ia parte activă la ședințele organizației de luptă, — el își continua activitatea, scoțând o revistă numită „Byloje". Studia în amănunt toate planurile teroriștilor, dela lansarea unui proect până la arestarea inculpaților și se ocupa mai ales cu analizarea oamenilor cari urmau să înfăptuiască cele plănuite. La Petersburg el putu să se convingă că trădarea venia din partea unuia dintre șefi. Dar cine era oare acel nemernic? Cine era acela care destăinuia poliției numele atentatorilor, cine raporta locurile depozitelor de dinamită și cine ordona arestarea în massă a teroriștilor?

Intr'o bună zi, Burzew zări pe Asew într'o trăsură elegantă, plimbându-se cu noua sa iubită, cântăreața K. In momentul când Asew, trecând pe lângă acesta, scoase foarte reverențios pălăria, Burzew își spuse:

„Acesta e trădătorul!"

Multă vreme după aceea, cam prin Mai 1906, află Burzew amănunte mai ample asupra activității mult căutatului trădător. In acea după amiază de primăvară, el ședea la biroul său d redacția revistei „Byloje". Un necunoscut ceru să-i vorbească și cu toate că i se refuzase intrarea, acesta insista.

Dela prima frază Burzew văzu că povestirile străinului conțineau ceva aventuros. Necunoscutul începu prin a-i arăta o fotografie a lui Burzew, pe care o scoase din buzunar, și începu să-i vorbească:

— „Iată fotografia dumitale. Am luat-o din actele dela poliție. Și acesta este singurul semnalment, după care poți fi găsit.

Apoi adăogă, pentru ca să se legitimeze:

„Sunt în serviciul siguranței din Varșovia, agent secret la comisariatul politic"

Urmă o povestire, care-l făcu pe Burzerw să se cutremure, cu toate că se aștepta la orice. Necunoscutul îi dădu dovezi palpabile de trădare, din partea unui cap al mișcării revoluționare. Omul era Bakai, un tovarăș din mișcare.

XI

BURZEW CAPATĂ SIGURANȚĂ

— „Nu înțeleg ce vreți dela mine!" Aceasta a fost singura exclamație pe care Burzew putu s'o scoată, când Bakai i se recomandă ca agent al poliției secrete.

Agentul îi explică apoi că intrase încă dela vârsta de douăzecișidoi de ani în partidul social-democrat, că fusese arestat în anul 1902 și s'a pus la dispoziția poliției, numai ca să-și recapete libertatea. Ii mai spuse apoi că ar fi sătul de poliție și că ar dori din tot sufletul să revină în sânul mișcărei, din care făcea parte pe vremuri. Bakai mai povesti multe secrete de-ale revoluționarilor și mai spuse că e sigur că unul din capii mișcărei, i-ar trăda. El mai spuse că Raskin ar fi cel mai priceput agent secret. Burzew auzia acest nume pentru prima dată. In convorbire Bakai mai povesti și de un alt agent, anume Tatarow.

Aceste lămuriri pun într'o nouă lumină scrisoarea anonimă primită de asociație, prin care se atrage atențiunea asupra lui Tatarow și Asew. Bakai mai povestește că Raskin mai poartă și numele de Winogradow.

Burzew să străduia acum să înțe-

leagă fiecare pasagiu al scrisorii anonime, care învinovăţia pe Tatarow şi pe Asew. Şi reuşeşte. Pasagiul pe care el nu-l înţelegea, sună astfel:

„Celălalt spion a venit de foarte puţin timp din străinătate. Este un oarecare inginer Asiew. El a fost acela care a trădat congresul din Nijni-Novgorod. Acest trădător are multe sacrificii şi mulţi sacrificaţi pe conştiinţă"

Burzew se interesează la tovarăşi de soarta lui Tatarow. El află că Tatarow, fusese executat din ordinul lui Asew, imediat ce începuseră cercetările contra lui, în urma scrisorii anonime. Burzew îşi scrise toate câte aflase dela Bakai. Nu era exclus ca atât poliţia cât şi Asew să afle de toate cercetările sale. Deaceea dânsul nu prea era sigur de viaţa lui şi scrisese toate acestea, ca să nu moară, luând secretul în mormânt.

Nu mult după această întâmplare, fu arestat şi Bakai. Poliţia nu ştia precis, însă bănuia ce rol jucase angajatul lor la Petersburg. O percheziţie la el acasă, avu ca rezultat găsirea unor documente preţioase, în care el îşi însemnase felul groaznic în care erau trataţi deţinuţii politici, de către poliţia din Varşovia. Nimeni nu îndrăzni să-l condamne pe Bakai la moarte, însă el fu închis în castelul Petru şi Pavel şi opt luni mai târziu, fu deportat în Siberia.

Burzew se decise să părăsească Rusia înainte de a fi arestat. La plecare el predete toate documentele, social-revoluţionarilor. Acest gest al său, n'avu însă nici un răsunet. El fu luat drept un om care făcea „prea mult sgomot pentru nimic".

In August 1908, revoluţionarii deschid un congres la Londra. Burzew află că şi Asew urmează să ia parte. Omul pe care el îl considera „cea mai mare canalie a secolului". In marea sa indignare Burzew se duce şi declară comitetului central conducător al mişcării revoluţionare, că şeful organizaţiilor de luptă, ar fi un agent provocator al Ochranei. Toţi tovarăşii erau mai mult decât miraţi şi se înfuriară pe „calomniatorul" Burzew. Oameni bătrâni, oameni cari au scăpat din temniţele Siberiei, oameni cari fac parte din mişcare încă dela înfiinţare, declară că dacă Asew e agent secret, sunt şi ei şi dacă Asew a ajuns să trădeze mişcarea, atunci nu le rămâne ceva mai bun de făcut, decât să-şi sfarme craniile de pereţi! Aceasta era cea mai bună probă că Asew avea toate frânele mişcării în mâini. Burzew era cât paci să cadă victima sincerităţii sale.

Mulţi tovarăşi propuseră să se formeze un tribunal al revoluţionarilor, care să judece cazurile de talia celui al lui Burzew. Totuş se mai găsiră destul de mulţi, cari se opuneau acestei păreri. Lor li se părea absurd ca Burzew, omul considerat de toţi ca tâmpit, poate să aibe curajul să vorbească de rău pe idolul lor, pe Asew.

După conferinţa din Londra, Asew pleacă spre Paris. Tovarăşilor săi de partid, el le arată mult curaj şi siguranţă de sine. Acest exces de siguranţă îl neliniştia şi pe Sawinkow. Dânsul cunoştea bine pe Asew şi mai ales cunoştea felul său de a fi. Cu toate că era convins de neadevărul celor susţinute de Burzew, se duse totuş la el şi-l rugă să-i povestească amănunţit toate câte aflase despre Asew. Totuş Burzew nu reuşi să-l convingă pe Sawinkow. El era nedumerit de Raskin, care se mai numia şi Winogradow şi de toată legătura pe care o făcuse Burzew între acesta şi Asew, Sawinkow nu putea să-l creadă pe Burzew, că sub numele de Raskin şi Winogradow se ascunde conducătorul lor, Asew, neavând nici o dovadă de acest lucru.

Trecură două luni. Sawinkow primi o înştiinţare din partea lui Burzew, prin care acesta-l anunţa că posedă dovada palpabilă de vinovăţia lui Asew. Şi-l conjură pe Sawinkow să nu destăinuiască nici unui tovarăş nimic, despre şeful lor.

Un alt om din partidul advers a trecut de partea lui Burzew E vorba de senatorul Alexei Alexandrovici Lopuchin, fostul şef suprem al poliţiei ruse. Burzew aflase că acesta întreprinde o călătorie în străinătate şi ca să poată lua contact cu el, se urcă în acelaş tren şi în cursul drumului intră chiar la Lopuchin în compartiment. Aceasta se întâmpla între Colonia şi Berlin.

Convorbirea celor doi bărbaţi în expresul de Berlin, dădu şi restul de explicaţii care lipsiau lui Burzew. Revoluţionarul povesti fostului şef de poliţie, despre activitatea dăunătoare partidului, activitate desfăşurată de tovarăşul lor Raskin. Intr'o convorbire de şase ore, el desvălui lui Lopuchin tot materialul ce-l strânsese cu atâta trudă, contra trădătorilor partidului. Când să ajungă la sfârşitul povestirii, adăugă:

— „Vă rog să-mi permiteţi să vă destăinuesc cine cred eu că se ascunde sub numele de Raskin sau Winogradow. Vă implor însă, să-mi răspundeţi cu un singur „da" sau „nu".

Lopuchin, era un om prea fin, ca să nu dea ascultare rugăminţii sincere a lui Burzew, totuş se cam codia s'o facă.

Când Burzew observă îndoiala lui Lopuchin, începu să-i povestească, spunându-i că omul care se ascunde sub numele de Raskin sau Winogradow şi care plănuise atentatele contra lui Plehwe şi a marelui duce Sergiu, nu era numai un simplu tovarăş al lor şi că acum se pregătia pentru un atentat contra ţarului. Lopuchin tăcu un moment. Era deprimat. Apoi strigă:

— „Asta-i groasnic! Asta-i de necrezut!...

Iar trecu o oră. Burzew îi povesti din nou lui Lopuchin de toate victimele mizerabilului de Raskin sau Winogradow, care nu era decât una şi aceeaş persoană şi care în vreme ce lua parte la toate planurile lor, servia şi poliţia secretă. Emoţionat de aceste destăinuiri, Lopuchin declară, chiar în momentul când trenul intra în Berlin:

— „Nu ştiu cine e Raskin sau Winogradow. Eu ştiu ceva despre un inginer Ewno Asew. Eu singur l-am văzut la poliţie de două ori"

Insfârşit cuvântul mult aşteptat era exprimat. Burzew avea acum în mână dovada mult dorită. Lopuchin nu-i spusese lui Burzew o noutate, însă era primul om care declarase că l-a văzut pe Asew, activând pentru poliţia secretă.

Burzew coborî la Berlin, se duse la expresul ce sta gata de plecare şi se îmbarcă pentru Paris.

XII

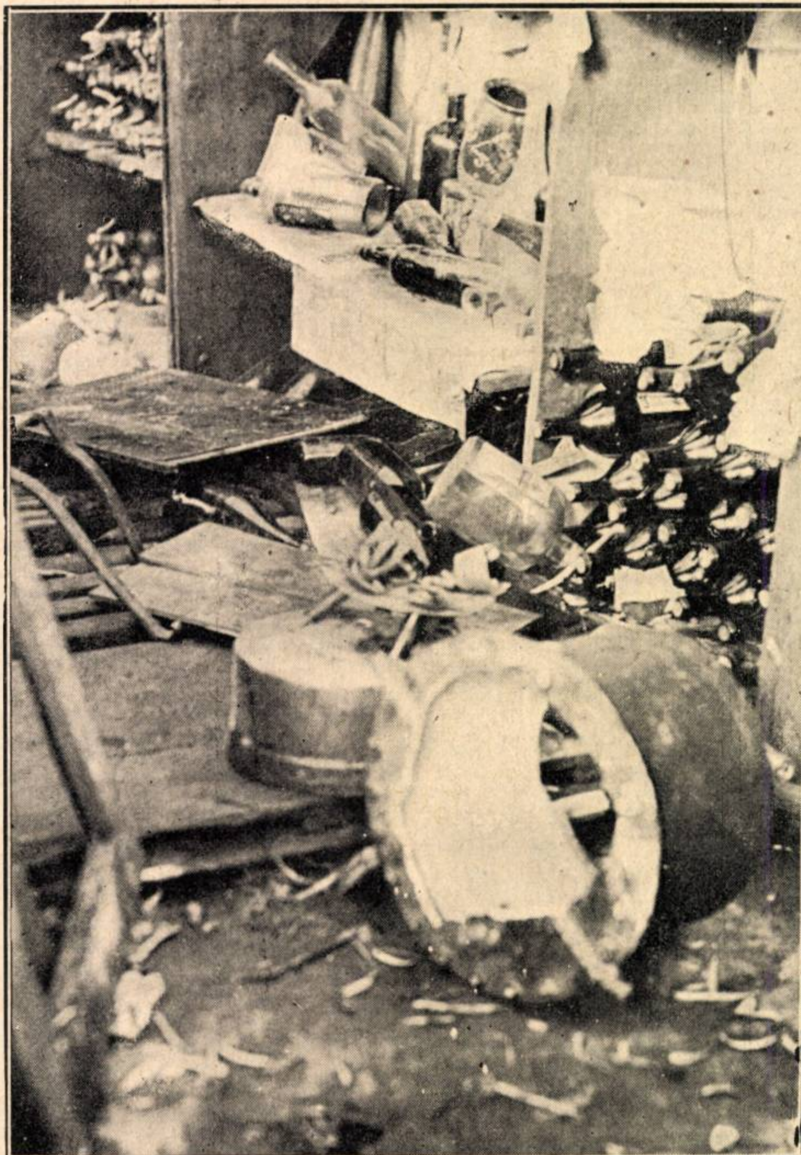
NODUL INCEPE SA SE STRANGA

In Octombrie 1908 se adună la Paris consiliul de război al revoluţionarilor, care urma să decidă asupra pedepsei lui Burzew. Membrii lui sunt: anarhistul contele Petru Kropotkin, Hermann Lopatin, un prieten al lui Karl Marx şi revoluţionara considerată sfântă de către tovarăşi, Vera Figner. Ea a stat douăzeci şi trei de ani în închisoarea din Schlüsselburg şi aceasta îi dădea dreptul să judece pe tovarăşii vinovaţi.

In acest timp Asew era la Biarritz. El voia să afle deacolo ştiri şi să asiste abia la ultimele deliberări ale consiliului. Cu toate că prietenul său Sawinkow nu-i destăinuise nimic din ceeace îi spusese Burzew, nici de dovezile covârşitoare ce le poseda Burzew dela Lopuchin, totuş Asew simţia că vinovatul judecat acum de consiliu posedă multe dovezi, care l-ar putea distruge. Acum îi părea rău că n'a împiedecat toată judecata aceasta. El scrise lui Sawinkow şi altor tovarăşi, scrisori cu lămuriri, scrisori ce nimeni nu i le ceruse, şi care nu interesau pe nimeni.

(Va urma)

GHINION

O nenorocire care din fericire n'a avut urmări prea grave, s'a întâmplat în str. Matei Millo, la o bodegă.

Comerciantul a chemat pe un om dela depozitul fabricei de bere „Azuga" să cureţe ţevile aparatului de bere, instalat în sus zisa bodegă.

In timp ce omul lucra cu un aparat special la curăţatul ţevilor, aparatul mânuit de el — din cauza prea marei presiuni — a explodat. Explozia a fost atât de puternică încât intreaga bodegă a fost devastată iar geamul vitrinei şi cel dela uşă — geamuri mari, groase de cristal — au fost prefăcute în ţăndări.

Din cauza exploziei au fost trei răniţi.

Cabinetul Psihografologic al „Realităţii Ilustrate"

Deoarece în ultima vreme am primit cereri de analize psihografologice, care nu erau însoţite de documente suficiente, dăm următoarea lămurire:

Prin manuscrise înţelegem cel puţin zece rânduri, purtând pe cât se poate iscălitura originală. Sunt necesare cel puţin 3 manuscrise.

Deasemenea ţinem să amintim că nu suntem ghicitori şi că nu putem face decât o *fişe psihologică*, cât se poate de precisă.

Cunoaşterea exactă a caracterului unei persoane, găseşte largă aplicaţiune în viaţa de toate zilele:

fie în caz de căsătorie sau logodnă;

înainte de angajarea unui funcţionar;

la îndrumarea profesională;

pentru cunoaşterea calităţilor şi defectelor proprii.

Preţul unei analize psihografologice

lei 60 pentru cititorii „Realităţii Ilustrate" care ataşează cuponul.

gratuit pentru cei ce se vor abona pe un an la revistă.

lei 40 pentru cei ce se vor abona pe 6 luni.

Dacă doriţi o consultaţie de îndrumare profesională indicaţi în afară de nume, vârstă, sex, adresă, şi ocupaţiunile pe care le-aţi avut până acum, eventualele studii şi profesiunile către care vă simţiţi mai atras.

Plata se va efectua prin mandat poştal.

Răspunsurile se dau numai în scris la adresa ce ne veţi indica.

Rugăm a alătura la corespondenţă cuponul de mai jos.

I. C. H. Vasilescu. Nu prezicem viitorul, am spus-o de o mie de ori: nu suntem ghicitori.

Fritz Sauer. N'am primit încă manuscrisele.

Leopold Stern şi St. Ivanov. Citiţi cu atenţie explicaţiile noastre.

L. Bambergher. Ne-aţi înţeles greşit.

Scris de raţă. Confundaţi rubrica, domnişoară. Explicaţiile le aveţi pe larg.

No. 235

Cupon pentru Grafologie

HOLLYWOOD FARA FARD

PUBLICUL Hollywoodului nu vede pe ecran ceeace vedeţi dv. In ochii unei asistenţe formate din liceeni şi fete de pension, din femei însoţite de soţii lor, din îndrăgostiţi şi din copii, figurile de pe ecran sunt nişte fiinţe fermecătoare, dintr'o lume de basm. Pentru publicul blazat al Hollywoodului, public format din directori, technicieni, scenarişti şi actori, aceştia sunt pur şi simplu nişte vecini, soţii, sau ex-soţii, rivali sau prieteni.

Dacă eroii unui film sunt la Hollywood personagii familiare, filmul în sine e o bucată bună sau rea şi comentariile asistenţei sunt de natură pur comercială. La Hollywood fastul constă în câteva cartoane ingenios dispuse, într'un truc reuşit, iar frumuseţea uneori — un joc de lumini artistic distribuite.

— „Ce bărbat superb!" exclamaţi dv.

— „Mda, răspunde Hollywoodul" dar n'are să mai poată camufla mult timp bărbia dublă, care e în continuă creştere.

— „Ce minunat lucru să fii atât de frumoasă!" veţi spune poate dv. Hollywoodul răspunde cu un:

— „Mda? Dar genele pe care şi le adaugă îi fac ochii mici.

Vă cutremuraţi privind oameni împleticindu-se orbiţi de vifor pe marginile îngheţate ale unui tenebros abis. Hollywoodul contemplă aceeaş scenă cu ochiul critic al omului de meserie. — „Truc", spune el.

Eroul sau eroina merg extenuaţi prin pustiu... un leu apare... stă gata să sară...

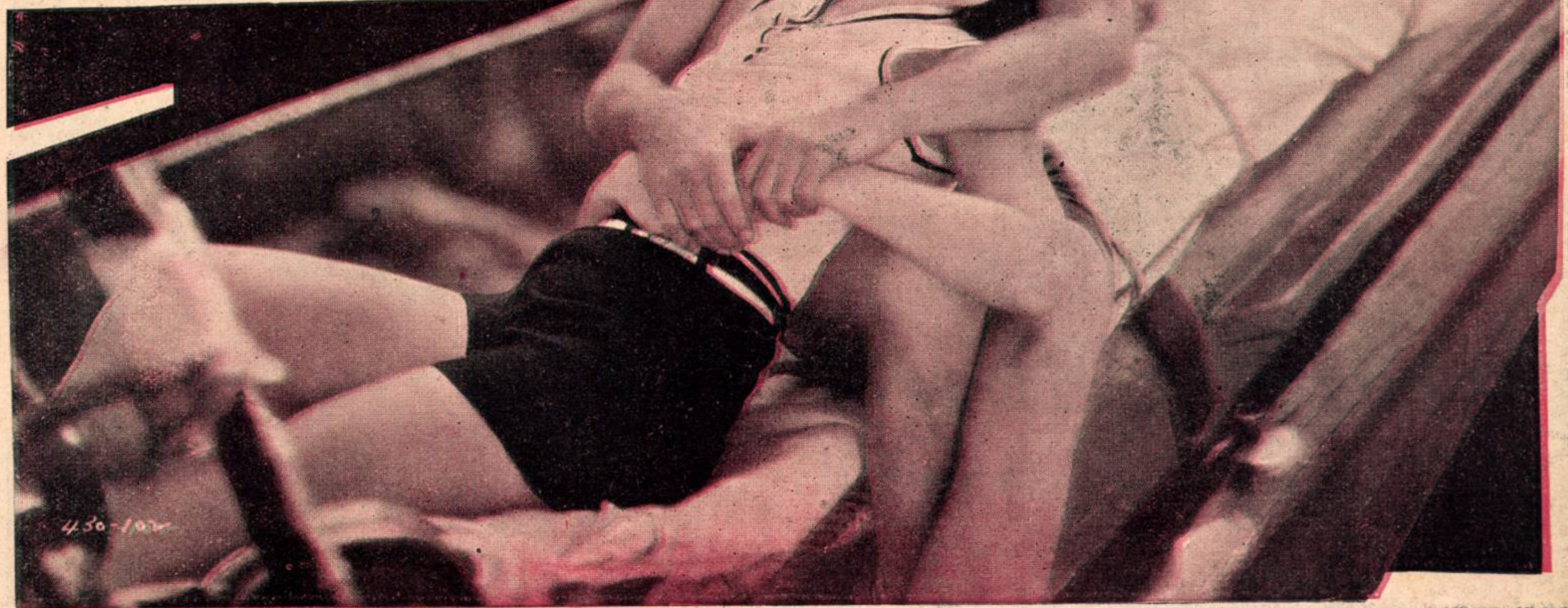
O intervenţie providenţială: cineva apare şi împuşcă leul.

Vă înfioraţi.

„Riscată şi obositoare-i meseria de actor. Scena asta numai trucată nu putea fi".

Dar Hollywoodul care ştia

că scena a fost turnată în dosul studioului că teribila fiară era un leu bătrân, pensionar al unei menajerii locale, se simte înclinat să compătimească mai curând pe leu, decât pe actor.

Bietul animal a urmat ca un câine chemarea dresorului, aşteptându-se să capete vre-un os. Trei operatori au leşinat la penibilul spectacol, oferit de supliciile bietului animal, până când au parvenit să-l ucidă.

Dacă un bărbat nu poate fi erou în ochii valetului său, o femeie nu poate fi un mister pentru vecinii săi. Hollywoodul nu vede în Greta Garbo o vrăjitoare stranie şi seducătoare, ci o ştrengăriţă de „alură" sportivă, care hoinăreşte pe bulevard, purtând încălţăminte cu tocuri plate, haină de croială bărbătească şi se opreşte spre a privi fascinată în vitrinele cu articole de toaletă feminină.

Valentino o fi fost el marele amorez, pentru o lume „însetată de romantic", la Hollywood era însă un tânăr italian, ciudat de ursuz pentru un latin şi urmărit de nenoroc.

Nu. Hollywoodul nu vede starurile aşa cum le vedeţi dv. Pentru el Marlene Dietrich nu e seducătoarea sirenă din „Dishonored", care-şi arată perfectele picioare, strânse în ciorapi de mătase. Ci o nemţoicuţă chinuită de nostalgia patriei sale, repetând cu trudă o frază englezească, până când buzele sale parvin să articuleze corect fiecare „w".

Garry Cooper nu e mărinimosul tiralior din „City Streets", ci un biet băiat, care s'a sculat din patul unde zăcea de febră, spre a reface câteva scene, care ieşiseră prost. L-a supărat mult faptul că „Maroc", în care el avea să deţină rolul principal, a fost modificat astfel, încât să se concentreze atenţia asupra Marlenei Dietrich — dar acum că e iar bine, o să le arate el.

Când „Skippy" a rulat pentru prima oară în camera de proecţii a „Paramountului", suspinele publicului au înnăbuşit dialogurile. In seara primei proecţii a filmului „East Lynne", au fost distribuite batiste în distinsa asistenţă batiste ce au servit la uscarea multor perechi de ochi celebri şi la ştergerea multor nasuri fabulos salariate. La premierele filmelor ce cuprind scene emoţionante, managerii, oameni de un tact desăvârşit, menţin sala în întuneric, timp de aproape cinci minute, pentruca spectatorii să aibă vreme a face să dispară ravagiile lacrimilor.

Mai greu e însă să faci Hollywoodul să râdă. Când s'a proectat „City Lights", (Luminile Oraşului) scene care pe ecranele lumii au stârnit adevărate explozii de entuziasm, s'au perindat sub ochiul critic al Hollywoodului, provocând ici-colo uşoare râsete, în timp ce şoaptele treceau de la o gură la alta:

— „Asta-i cam trasă de păr".

Marlene Dietrich şi Camilla Horn.

— „Ritmul e fals".

— „Nu e destul spaţiu între o scenă şi alta, etc.

Râsul nu e o emoţie la Hollywood; e o formulă comercială.

Publicul Hollywoodului priveşte scene emoţionante şi de un înalt dramatism, cu blazare şi indiferenţă, ca pe o parte din munca — pentru ei devenită rutinară — a zilei, şi aplaudă cu un entuziasm nebun o mică scăpărare, în care ochiul său versat descoperă ineditul.

Lămpile strălucitoare din faţa cinematografelor silabisesc numele starului, dar Hollywoodul ştie că tocmai un actoraş obscur este adevăratul star al filmului. Ochiul rutinat al Hollywoodului descoperă posibilităţile lui sau ale ei, în ziua următoare „faimoasa stea a pălit" şi un actoraş lipsit de importanţă îi ia locul.

„Cimarron" a fost pentru Richard Dix un film de afirmare. Dar a mai relevat o stea, care întruneşte astăzi sufragiile întregului Hollywood, anume Edna May Oliver.

Vă veţi mira poate când veţi afla că scenariul lui „Strangers May Kiss" cumpărat pentru Joan Crawford, a fost trecut

(Sfârşitul în pag. următoare)

Marlene Dietrich şi Garry Cooper în „Maroc".

NUNTA DOMNIŢEI

La poporul nostru nunta e socotită sărbătoarea cea mai mare; o taină creştină a fost întovărăşită de o serie de obiceiuri păgâne, moştenite dela romani, transformate astfel ca să adauge actului religios solemn libertatea petrecerii. De aci zicala: a chefui ca la nuntă.

Şi dintre toate nunţile, de bună seamă că nunţile domneşti sunt cele la care trebue să se petreacă mai mult. Majoritatea basmelor româneşti se termină cu o nuntă care durează trei zile şi trei nopţi în rând.

Domniţa Ileana, născută şi crescută în această ţară, nu putea să nu se supuie tradiţiei şi nunta ei sărbătorită la Sinaia, a fost cu adevărat împărătească.

La Castelul Pelişor, — ca 'ntr'un alt palat de poveşti, — Făt-Frumos a venit să găsească pe Ileana Consinzeana. Rădvanele în care au sosit oaspeţii erau trase de cai de foc şi la nuntă au venit crai şi crăiese din toată lumea.

* * *

Principesa Ileana s'a născut la 23 Decembrie 1908, al cincilea şi cel mai tânăr copil în viaţă, al regelui Ferdinand şi Reginei Maria.

A studiat timp de un an şi jumătate într'un pension de fete din Anglia.

Internată într'un pension de fete din Anglia, s'a înapoiat de acolo cu Miss Marr, fosta ei profesoară, care i-a rămas un fel de damă de companie.

La fel cu Augusta ei Mamă, Principesa Ileana a dovedit aptitudini artistice, în special pentru sculptură, studiind cu maestrul Storck.

Dar mai presus de toate, Principesa Ileana e o sportivă. Pasionată de înot, şi canotaj, domniţa îşi conduce singură vaporaşul „Isprava", proprietatea ei.

Conducătoare a cercetaşelor, Principesa a creiat şi Instituţia „Triumghiul albastru" pentru ocrotirea fetelor tinere, unde fetele din familii avute se întâlnesc cu simple lucrătoare, la tot soiul de cursuri.

Astăzi a venit s'o ia archiducele Anton de Habsburg. Ca un alt Făt Frumos, el o răpeşte pe un cal înaripat ca s'o ducă departe, într'un castel înconjurat de copaci seculari, aşa cum din totdeauna a fost idealul Domniţei.

* * *

Trei zile au durat festivităţile de la Sinaia. Poporul nostru care iubeşte famialia regală a făcut tinerei mirese multe daruri şi o întovărăşeşte în călătoria ei cu toată dragostea pe care Principesa a ştiut să şi-o câştige în ţara noastră.

* * *

Fotografiile pe care le reproducem au fost luate special pentru „Realitatea Ilustrată", la Sinaia, înfăţişează:

Perechea princiară şi Tabloul celor două familii care şi-au unit odraslele

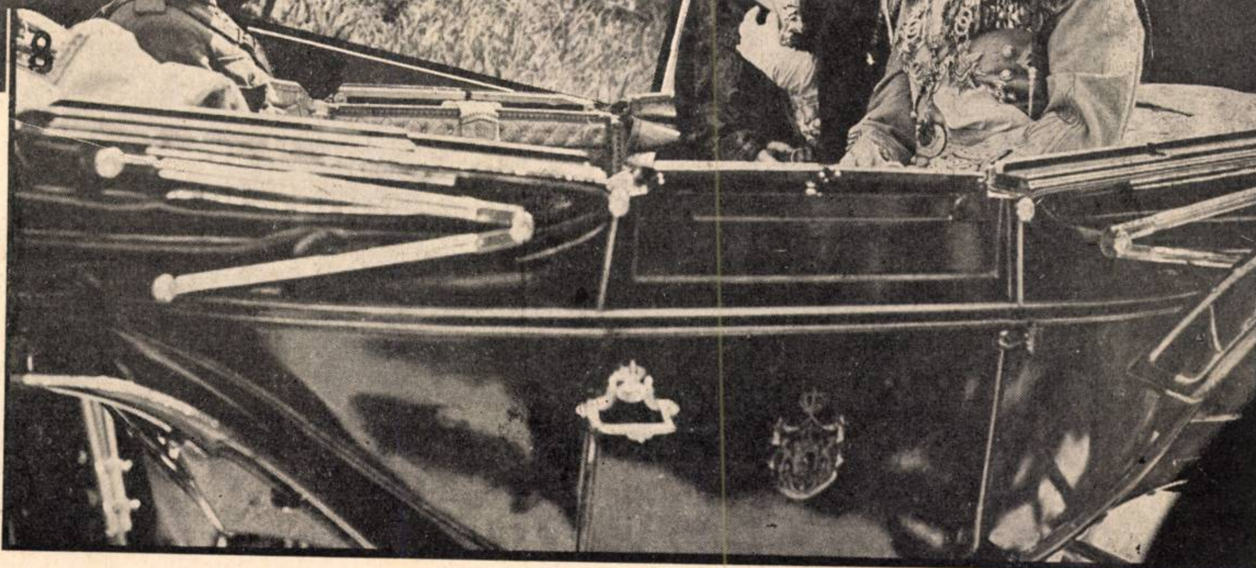

1. Cei doi miri eşind dela Castelul Pelişor. 2. Cununia în hallul castelului Peleş. Pe fotolii la mijloc, mirii. In picioare Monseniorul Vladimir Ghica rostindu-şi predica. 3. Regele şi voevodul Mihai, în drum spre nunta ţărănească. 4. Guvernul la Sinaia. 5. Darul făcut de guvern

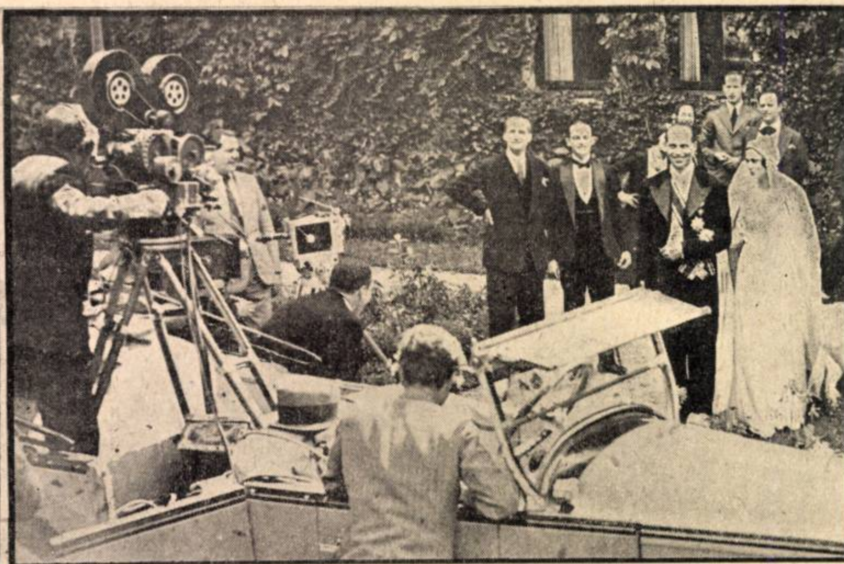

Domniței Ileana. 6. O nuntă țărănească s'a făcut la Sinaia, odată cu nunta Domniței. 7. Mirii părăsind castelul Peleș după cununie. 8. Regina Maria, Regele Carol al II-lea și Voevodul Mihai pe străzile Sinaiei.

Foto Berman Realitatea

Zeci de fotografi şi de operatori cinematografici au înregistrat pe sute de plăci şi pelicule, toate fazele nunţii regale. Fotograful nostru a fotografiat pe unii din aceşti fotografi.

MARI SERBĂRI ORGANIZATE de „REALITATEA ILUSTRATĂ" LA SINAIA

In zilele de 8 şi 9 August se vor organiza în Cazinoul dela Sinaia al Eforiei Spitalelor Civile, festivităţi artistice.

In cadrul acestor serbări, „Realitatea Ilustrată" va organiza următoarele două concursuri:

UN CONCURS DE ELEGANŢĂ premiându-se cele dintâi trei doamne sau domnişoare mai elegante dintre cele care se vor înscri.

UN CONCURS DE DANS (eleganţă) constând din trei probe: Tango, Slow-fox şi Vals. Premiul întâi la acest concurs, este cupa „Realităţii Ilustrate", premiul al doilea „Cupa Magazinul", premiul al treilea o statuetă.

Totodată se va organiza un asalt de arme, (floretă) la care deasemenea se pot înscri concurenţi.

Pentru câteşi trele aceste întreceri, se primesc înscrieri de pe acum, atât la redacţia revistei noastre, cât şi la domnul Mateescu, ajutor de primar al oraşului Sinaia şi preşedinte organizator al serbării.

Serbările vor fi atât în parc cât şi în Cazino şi vor consta din concerte, reprezentaţii cinematografice, reprezentaţia unei reviste ocazionale scrise de cunoscutul revuist d-l Nic. Constantinescu-Nicon, şi jucată de cele mai bune elemente de comedie şi operetă în frunte cu d. Ionel Ţăranu.

Se va arăta publicului noul dans lansat de americani pe 1931.

Toţi participanţii la aceste serbări se vor bucura de o reducere de 50% pe C. F. R., atât la ducere cât şi la întoarcere, adică plătind biletul complect la ducere şi vizându-l în staţia Sinaia, biletul va fi valabil şi pentru întoarcere. Deasemenea s'au luat măsuri în vederea încartiruirii în condiţiuni avantajoase a tuturor vizitatorilor ce vor asista la aceste serbări, organizându-se şi un birou special de încartiruire.

Din Misterele Extremului-Orient

Cum este îmblânzită regina demonilor la Siamezi

Printre popoarele extremului-orient, Siamezii se disting dintre toate popoarele de rasă galbenă. Temperamentul lor este foarte blând. La ei străinii au fost totdeauna foarte bine primiţi. Incă din timpurile când nici în Europa nu eista civilizaţie, europeanul era bine primit atât în palatul mandarinilor, cât şi'n coliba săteanului. Aci cei mai renumiţi aventurieri ai Europei au putut să trăiască cele mai frumoase momente ale vieţei lor. In secolul al 18-lea, un grec a ajuns primul ministru al ţărei şi a jucat un rol decisiv în conducerea ei.

Departe de-a simţi o antipatie faţă de popoarele albe aşa cum o resimt toate popoarele din extremul-orient, ei au manifestat întotdeauna o curiozitate simpatică faţă de albi. Au adoptat toate binefacerile civilizaţiei şi astăzi Siamul este una din ţările cele mai înaintate.

O altă caracteristică a acestui popor este curăţenia. Ei sunt de o curăţenie proverbială. In general caracteristica acestui popor este: înalta umanitate. Ei n'au nici cruzimea chinezului şi nici răceala japonezului. Sar totdeauna în ajutorul celui nevoiaş.

Ei au tras aceste învăţăminte din religiunea budistă care a fost şi este o înaltă religiune umanitară.

Religiunea aceasta are în Siam ca şi'n celelalte ţări ale extremului-orient, o serie de superstiţii care merită să fie subliniate.

Frica de răzbunarea diavolilor este una din cele mai de seamă preocupări ale siamezilor religioşi.

După concepţia lor, una din cele mai periculoase divinităţi este zeiţa Phya-Yomaraj, zeiţa răului. Acest demon-femee este extrem de susceptibil. Se povesteşte că într'o zi regele Ohra-Naroi trecând prin faţa acestei divinităţi, a refuzat s'o salute aşa cum se cuvine. Imediat regele a căzut trăznit de mânia furioasei Phya-Yomaraj. Pentru a îmblânzi mânia acestei zeiţe a răului Siamezii s'au obligat să-i plătească un fel de dijmă. Deasemenea cei cari s'au îmbogăţit se simt obligaţi să-i plătească un anumit fel de tribut, pentru a nu stârni invidia acestei periculoase divinităţi.

Bogaţii dau ofrande cu'n ceremonial deosebit. In pieţele publice cele mai frecventate se construesc un soi de tribune, unde se urcă cel ce face dania şi ţine un fel de discurs. După aceia servitorii depun pe un fel de tăvi ofrandele pe cari vrea bogătaşul să le dăruiască sărăcimei. Aceştia se apropie şi li se dăruesc farfurii cu orez, peşte proaspăt sau conservat şi tot felul de băuturi.

Acei cari s'au săturat au dreptul să ducă câteceva şi pentru cei de casă. In urmă vine distribuiţia hainelor. In timp ce sărăcimea ia lucrurile dăruite, face şi o rugăciune implorând cerul să apere pe donator de mânia zeiţei Phya-Yomaraj.

La aceste festivităţi, participă şi regina demonilor, întruchipată printr'un enorm manechin, fantastic şi respingător înalt de cca. 25 metri.

Fizionomia acestui monstru ne reaminteşte figura clasică a diavolului. Capul său ovoidal are două urechi enorme, ascuţite. Gura este oribilă, nasul ca un măr şi ochii ieşiţi din orbite. Sute de persoane purtând banderole cu inscripţii religioase împrejmuiesc monstrul gigantic. Când rugăciunile încetează, donatorul dela înălţimea tribunei sale aruncă mulţimea monede de aur şi argint.

Donatorul terminând opera sa filantropică îşi simte sufletul uşurat, deoarece teribila zeiţă, îi va permite acum trecerea în cer când va fi mort, căci între altele ea are şi atribuţiunea de a judeca sufletele morţilor.

Ceremonia terminându-se enormul manechin este ars în uralele mulţimei care ovaţionează cu entuziasm pe donatorul zilei. Aceştia la rândul său se simte fericit, întrucât e mulţumit divinitatea.

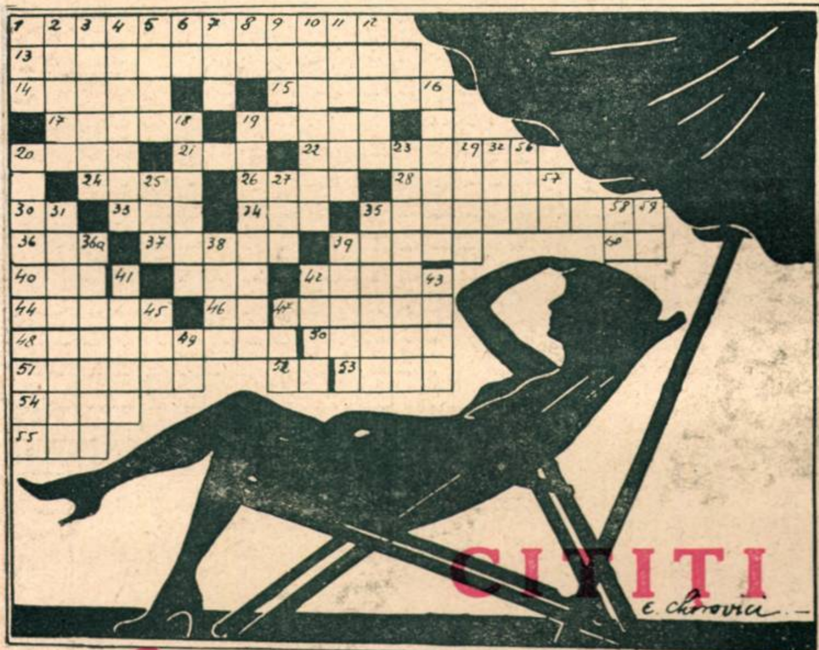
Prin acest sistem este domolită cea mai teribilă şi războinicătoare zeiţă din extremul-orient.

JOCURILE REALITĂŢII

Cuvinte încrucişate
„PE PLAJE"

(10 puncte).

ORIZONTAL. — 1) Călduri cari te fac să-ţi iei lumea în cap! 13) Cel ce stă la băi în timpul verei. 14) Dunărea. 15) Care conţine azot. 17) Şerb. 19) Cauza căldurii. 20) Cale care merge dela Roma la Brindisi. 21) Punct cardinal. 22) Suburbie în Iaşi. 24) Pronume. 26) Electrodul pozitiv. 28) La Lido, bazinul are.. artificiale. 30) Inceput de modă. 33) Prefix. 34) Ar fi binevenit pe căldurile astea!.. 35) Bine e de cei cari stau la băi pe aceste călduri...! 36) Munte. 37) Unde stă duduia?!... 39) In zadar. 40) Eleganţă. 42) Alcool. 44) Numele Seetlandei în geografia antică. 46) Măsură. 47) Sprijinite. 48) Ce poate cauza căldura excesivă a soarelui. 50) De a roata. 51) Care posedă un titlu. 52) Prepoziţie. 53) Oraş în Franţa (anag). 54) Ivea. 55) Specie de bivol.

VERTICAL. — 1) A apare. 2) Stau la plaje pe..., la bătaia soarelui. 3) Vaccin. 4) Craidon. 5) Câte ceva din „Uruguay". 6) Notă. 7) Sederea în Bucureşti, pe aceste călduri, a devenit un adevărat... 9) Rotule. 10) Cum este soarele la amiazi. 11) Oraş în America. 12) Căruia îi place frumosul. 16) Bazin în Bucureşti. 18) Care strigă într'una de ger. 19) A deranja. 20) Incetări de lupte. 23) Sgârcenie. 29) A combina. 32. Sevă. 56) Canton elveţian (inv). 25) Pentru (inv). 27) Personaj biblic. 57) Pronume. 31) Persoana care se întoarce de la băi este... 35) Sbârcită. 58) Divinitate. 59) Pronume. 36 a) Privitor la auz. 38) Lucrat. 39) Timpul când lumea pleacă la băi. 41) Totalitatea plantelor. 42) Toată lumea pleacă la băi de... 43) Greutate. 45) Rege în Israel. 47) Lampă electrică.

REBUS

10 puncte de x + 4 ²

Se va afla un cunoscut proverb românesc

Metagramă

(5 puncte)

de **Herman Herşcovici Roman**

Cu „a" sunt un animal.
Cu „e" dintr'un cânt, un erou principal,
Cu „o" is îngrădire într'un loc
Iar cu „u" sunt noroc!...

Enigmă

(5 puncte)

de **J. Avramescu Loco**

Scoateţi inima unui peşte de lac
Şi-l transformaţi într'un vânt din stomac!...

Nouile noastre premii
Concursuri bilunare

Deslegările problemelor în numerele 235 şi 236 se primesc timp de două săptămâni dela apariţia primului număr, adică până Marţi, orele 6 seara.

Tragerile vor fi bilunare.

De fiecare tragere se vor acorda următoarele premii, proporţional cu numărul jocurilor deslegate:

PREMIUL I: 1000 lei în numerar;

PREMIUL II-lea: Două aparate de radio cu galenă;

PREMIUL III-lea: 4 volume din operele literare renumite.

N. B. — Deslegările vor fi însoţite de cuponul respectiv, purtând menţiunea: pentru jocuri.

Fiecare categorie va avea şanse egale în categoriile inferioare.

Hollywood fără fard

(Continuare din pag. 20)

Normei Shearer, pentru ca la premieră, Robert Montgomery să fie consacrat star al filmului.

Hollywoodul când se duce la cinema nu vede ceeace vedeţi dv. El vede figurile de după fard, pânzele şi planşele dindărătul castelelor.

Cunoaşte cauzele unei revelări şi disputa ce stă la baza căderii unei stele.

Ştie când o scenă de efect şi-a atins ţelul şi când ridicarea unei sprâncene face o mişcare de mare artă.

Ştie că eroina care zâmbeşte fericită pe ecran şi-a văzut fostul soţ dansând cu noua-i logodnică noaptea trecută la Mayfair.

Şi-şi mai aminteşte că amorezul care o strânge în braţe cu atâta ardoare va dispărea în curând, pentrucă studioul a angajat un actor mai tânăr.

Drama ce se desfăşoară sub ochii Hollywoodului, e mult mai impresionantă decât oricare din filmele pe care le vede publicul.

Cupon pentru jocuri

No. 235

Numele şi pronumele ____________

____

Adresa ____________

„REALITATEA ILUSTRATĂ". — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: str. Const. Mille 7—9—11.
Preţul abonamentelor: *Un an lei 400; 6 luni lei 200; 3 luni lei 100. Pentru străinătate lei 500 anual.*

REALITATEA ilustrată

PE GÂNDURI. — Admirabila vedetă de cinema, Marlene Dietrich.

Atelierele „Adeverul" S. A.

ANUL V. — Nr. 236 SUPLIMENT GRATUIT „REPORTAJ“ 6 AUGUST 1931

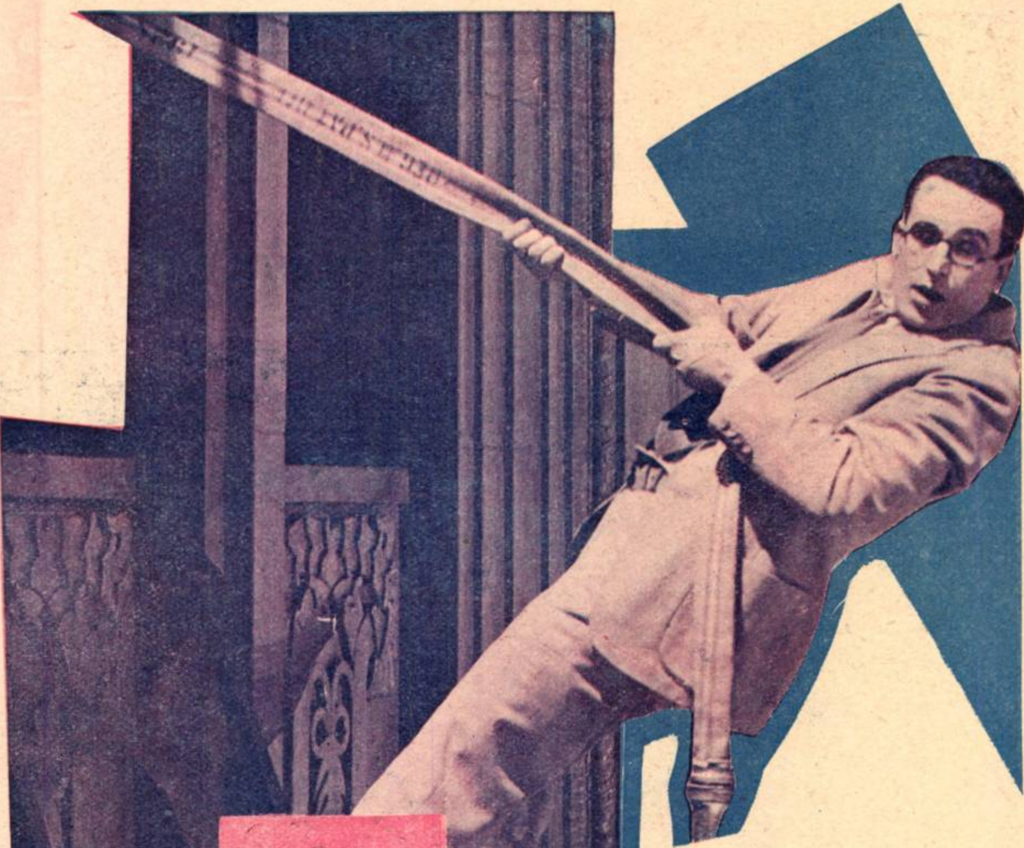
REALITATEA ilustrată

EFORT GRAȚIOS. — (artista Carole Lombard

PREȚUL 10 LEI

Printre stele

„Realitatea Ilustrată" a izbutit să-și asigure colaborarea unui ziarist de primul rang, din Hollywood.

Săptămânal, revista noastră va primi corespondență deadreptul din cetatea filmului și vom fi astfel în măsură să ținem în curent pe cititorii noștri cu toate întâmplările, cu toate creațiile din Hollywood și totodată să relatăm evenimentele de seamă și micile cancanuri referitoare la viața vedetelor.

Rubrica d-lui James Gray — așa se numește criticul cineast, a cărui colaborare am obținut-o — va fi intitulată „Printre stele".

Suntem încredințați că cititorii o vor urmări cu multă plăcere.

POLA DIN NOU LA HOLLYWOOD.

AM TRECUT prin mâinile unei întregi ierarhii de servitori, mai înainte de-a ajunge să iau Polei un interview. De mult de când starul era STAR, n'am mai fost atât de impresionant escortat.

Trei ani departe de Hollywood... trei ani în cursul cărora Hollywood-ul aproape c'o uitase, în care se părea că farmecul ei pălise... dar Pola știe încă să fie o personalitate.

De sus în jos: *Harold Lloyd, Polla Negri, Joan Crawford.*

Gândurile-mi deapănă cadenţate de tic-tacul ceasornicului bibelou, de pe cămin, succesele şi căderile din ultimii ani ai Polei. Senzaţia apariţiei sale la Hollywood, după succesul din „Passion"; mult comentatele ciorovăieli cu Gloria Swanson, pe tema pisicilor şi a cabinelor din studiouri; teatralele efecte ale amorurilor sale cu Chaplin şi Valentino... şi apoi mai departe: perioada mai puţin luminoasă a numeroaselor filme mute, de o desăvârşită platitudine pe care le-a turnat pentru Paramount — apoi ultimii doi ani, în cursul cărora artista a

La st.: *Clara Bow.* Dr.: *Douglas Fairbanks jun. cu soţia lui.*

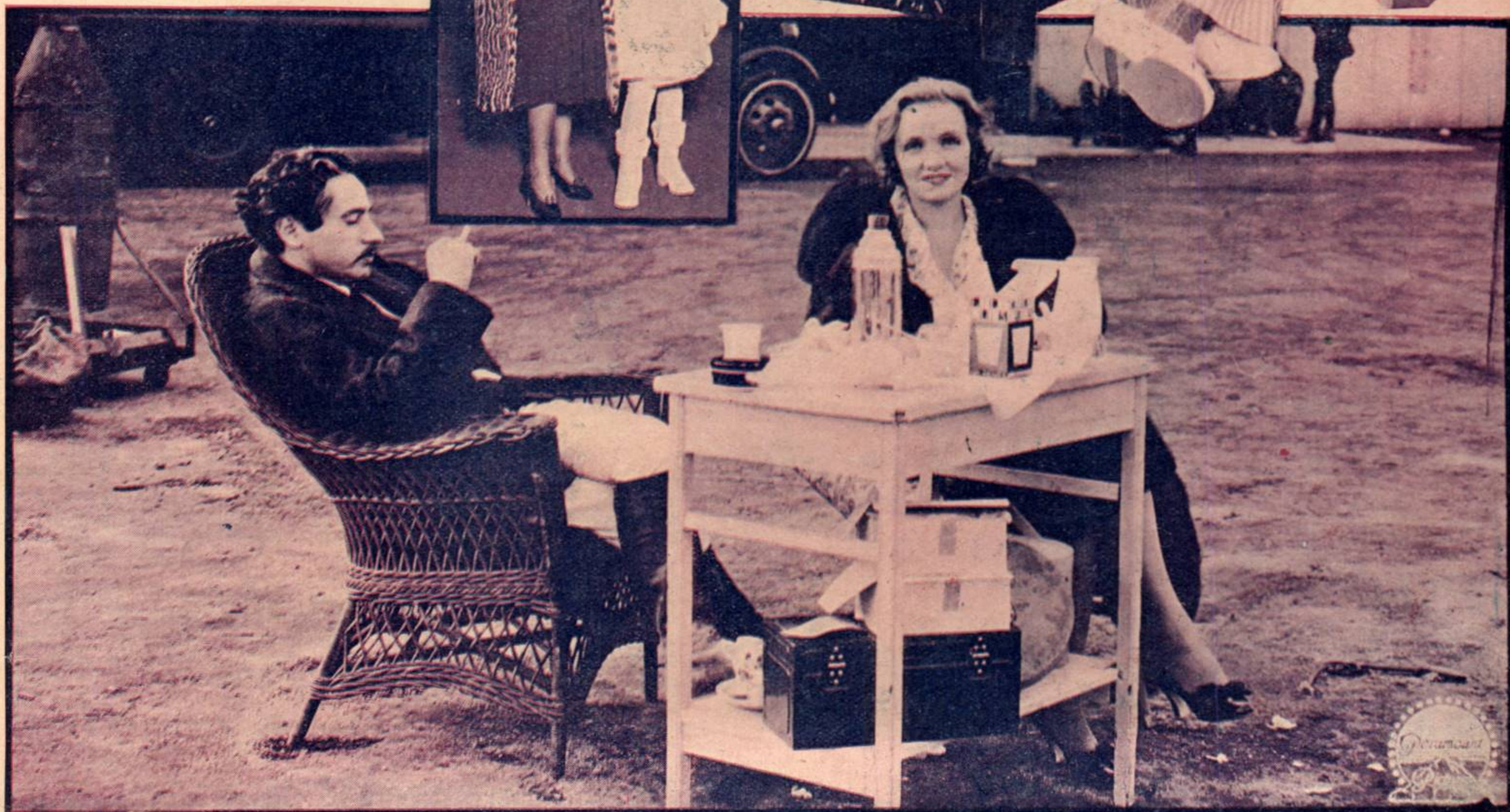

Vase cu trandafiri galbeni şi roşii; coşuri cu fructe împodobite de panglici, purtând cărţi de vizită cu urări de bun sosit, parfumul puternic al artistei, răspândit în atmosferă, totul arată că pasionata şi exotica Pola reintră în scena Hollywood-ului.

Ce importă că în întârzierea cu care-şi face apariţia se simte un mic truc scenic ? „Alura", de STAR e mult mai impresionantă, decât camaraderia de şcoală nouă. Astfel... aştept...

Mijloc: *Marlene Dietrich cu fetiţa ei;* jos: *Marlene Dietrich şi Joseph von Sternberg.*

apărut în câteva filme europene, dând impresia declinului...

Intrarea fantomatică a Polei, pune capăt acestor evocări. Cu capul dat puţin pe spate, artista înaintează spre mine întinzându-mi majestoasă mâna. Obrazul ei lat, de slavă, e de o albeaţă de cretă, sub fardul de care uzează cu exageraţie, iar tăietura roşie a gurii se arcueşte într'un surâs expresiv, ce evidenţiază şiragul regulat al dinţilor. Pare uimitor de tânără şi de vibrantă — cu zece ani mai tânără decât femeia obosită, care a părăsit Hollywood-ul acum trei ani — din lipsă de angajamente:

— „Foarte drăguţ din partea d-tale, că ai venit să mă vezi".

POLA ŞTIE SĂ PRIMEASCĂ VIZITE!

Reapariţia ei, în vorbitoare, se face — după câte am auzit— cu titlu de încercare. Pola pare însă sigură de succes. Are atitudinea de învingătoare şi vorbeşte cu însufleţire despre succesul ei la Londra, adaogând noutatea unei misterioase „romanţe"' cu unul din cele mai marcante personagii americane.

— „Niciodată n'am avut atâtea şanse ca acum" spune ea cu o voce guturală, care cam aduce cu a Gretei Garbo şi continuă, anunţând că primul ei film va fi o piesă a lui John Colton.

„In acest film am rolul unei rusoaice, vioaie, aţâţătoare, bizară" — şi răspică cuvântul bizară, rotindu-şi ochii (probabil după maniera rusă).

„N'am să mai apar niciodată în acele tipice roluri engleze sau americane. Tipul meu e mult prea caracteristic, şi apoi, mi-ar aminti de oribilele filme pe care le-am făcut pentru Paramount. Totuş, nu le consider nişte insuccese personale: greşala era a acelora cari-mi alegeau scenariile".

De sus în jos: *Fay Wray; Clive Brook; Lupe Velez.*

Urmează câteva clipe de tăcere...

— „Nu sunt o Talmadge, o Pickford, nici chiar o Garbo... Sunt Negri şi-mi am locul meu. Publicul nu m'a uitat" Capul Polei se ridică mândru „Oh, de-ai fi văzut ce primire mi s'a făcut !... Căsătoria mea nenorocită, mă făcuse să pierd tot interesul pentru viaţă... altfel, aş fi revenit mult mai curând. Acum... totul a trecut..

(Nefericirea Polei cu frumosul ei prinţ n'a fost un secret pentru noi. Ostilităţile dintre ea şi Mary Mc Cormic, pentru afecţiunea lui Mdivani, au preocupat un timp presa. Acum Mary şi Serge sunt căsătoriţi şi trăesc la Santa Monica).

Când lupta atinsese culmea, svonuri veniră din Europa despre o Pola ale cărei finanţe slăbiseră, despre o Pola care se retrăsese de lume. Ei bine, chiar în apatia unei iubiri pierdute şi a unui buget anemiat, Pola nu şi-a uitat o clipă rolul. Un reporter care-i făcu o vizită în acest stadiu al nefericirei sale şi care se aştepta să găsească o femeie sdrobită, într'un cadru aproape modest, întovărăşită poate, doar de proverbialul servitor bătrân şi credincios — trebui să străbată un elegant parc, în care numeroşi păuni îşi etalau splendoarea penelor şi să treacă prin mâinile a zece lachei, până să fie introdus la Pola. Astfel primeşte ea loviturile vieţii !

Orice ar fi, reprezentaţia trebue să continue.

— „Sufleteşte am rămas tânără" urmează Pola, aspirând adânc fumul ţigării. „Sunt din nou îndrăgostită. De data asta de-un american. ‚Numele lui ? Nu-l pot spune încă, cel puţin doi ani de aci înainte. Dar acest om, pentru care am multă stimă şi admiraţie, ocupă un loc de frunte în cercurile financiare americane".

Unii spun că Pola ar fi întâlnit pe acest misterios gentleman la Washington; alţii, că reşedinţa lui ar fi la Chicago şi că acum face ocolul Europei. Personagiul pare mai curând originar din domeniul fanteziei.... diversele anecdote ce circulă pe socoteala unui star şi mai ales cele de resort sentimental sunt un minunat mijloc de reclamă şi Pola n'a uitat niciunul din trucuri.

* * *

CLARA BOW nu poate avea o criză de nervi, fără să stârnească o sumedenie de svonuri. Acum se spune c'ar fi avut o ceartă violentă cu Stuart Walker, noul director, încă dela primele scene ale unui film, în curs de turnare şi că acesta ar fi ameninţat s'o înlocuiască cu Peggy Shanon. Clara — aşa spune le-

(Continuare în pag. 6-a)